№. 66. ВТОРНИКЪ 18 Іюня. 18 Czerwca. WTOREK №. 66.

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ KURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЪ по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ.

Przedpłata: Roczna: W Wilnie rs. 10. Z przesyłką — 12. Półroczna: W Wilnie — 5. Z przesyłką — 6.

Kwartalna: W Wilnie — 3. Z przesyłką — 3 k. 50. Miesięczna — 1. Za wiersz ze 40 liter ogłoszenia płaci się k. sr. 17.

WYCHODZI we Wtorki, Czwartki i Soboty.

Rok 1863.

СОДЕРЖАНІЕ.

Часть Оффиціальная.

ВИЛЬНО.

Ксендзъ Ищолнскаго костела Лидскаго уѣзда Адамъ Фальковскій, по произведенному надъ нимъ по полевому уголовному уложенію военному суду, оказался виновнымъ въ чтеніи народу, въ костелѣ, польскаго возмутительнаго манифеста и въ возбужденіи крестьянъ къ возстанію. За эти преступленія Фальковскій, по приговору суда, подвергнутъ смертной казни разстрѣляніемъ 10 числа сего іюня, въ 10 часовъ утра, въ г. Лидѣ.

ЦИРКУЛЯРЪ

Г. Виленскаго Военнаго, Гродненскаго, Минскаго и Ковенскаго Генералъ-Губернатора и Главноначальствующаго Витебскою и Могилевскою губерніями, гг. начальникамъ губерній.

Во время настоящаго мятежа, въ числѣ лицъ разныхъ сословій, принявшихъ участіе въ ономъ, находится значительное число мелкой шляхты, а также и однодворцевъ, имѣющихъ притязаніе на свое нѣкогда шляхетское происхожденіе. Лица эти, состоя большею частію поселенными на земляхъ, принадлежащихъ обществамъ крестьянъ, какъ казенныхъ такъ и временно-обязанныхъ,— оставляютъ свои жилища и хозяйство, и присоединяются къ мятежникамъ, или, оставаясь на мѣстѣ своего жительства, содѣйствуютъ мятежническимъ шайкамъ, снабжая оныя различными припасами, скрывая отъ военныхъ командъ ихъ мѣстопребываніе и давая въ своихъ жилищахъ пристанище злоумышленникамъ.

Почитая справедливымъ—лишить такія лица права пользованія тѣми выгодами и удобствами, какія представляются, вѣрному своему долгу и присягѣ, крестьянскому сословію, среди котораго они поселены,—я предлагаю Вашему Превосходительству сдѣлать распоряженіе, чтобы земельные участки, съ усадьбами, на которыхъ водворены однодворцы, шляхта и другіе разночинцы, были немедленно отобраны отъ тѣхъ лицъ, которыя присоединились къ мятежнымъ шайкамъ, или оказываютъ содѣйствіе онымъ, и таковые участки, вмѣстѣ съ находящимся на оныхъ хозяйствомъ, передать въ распоряженіе казенныхъ или временно-обязанныхъ крестьянскихъ обществъ, въ составѣ которыхъ оные находятся, съ тѣмъ: 1, чтобы общества предоставляли такіе участки въ пользованіе крестьянамъ— огородникамъ и бобылямъ, или кутникамъ, которые не имѣютъ полевыхъ надѣловъ; 2, чтобы участки эти отдаваемы были обществами тѣмъ изъ крестьянъ, которые отличаются порядочною жизнію и преимущественно оказавшимъ особыя услуги по содѣйствію своему къ преслѣдованію и уничтоженію мятежниковъ; — и 3) чтобы вводъ во владѣніе этими участками производимъ былъ неиначе, какъ по мірскому приговору.

Затѣмъ, прошу Ваше Превосходительство приказать,— прочитавъ во всѣхъ крестьянскихъ обществахъ на полномъ сходѣ настоящее мое предписаніе, объявить, что, будучи увѣренъ въ преданности этихъ обществъ ГОСУДАРЮ и Правительству, я поручаю ихъ заботливости, чтобы они недопускали со стороны крамольной шляхты вѣроломныхъ поступковъ и удерживали какъ шляхту и однодворцевъ, такъ и прочихъ разночинцевъ и дворовую челядь, живущую на землѣ, принадлежащей обществу, а также оффиціалистовъ и помѣщичью прислугу—отъ участія въ мятежѣ и содѣйствія оному; всѣхъ же, кто окажется виновнымъ, или будетъ заподозрѣнъ въ сношеніи съ мятежниками, задерживали, безъ различія званія и состоянія, и передавали ближайшимъ военнымъ командамъ; и еслибы по какому либо случаю нашелся между крестьянами такой, который, измѣнивъ вѣрноподданническому долгу, отлучился съ мѣста жительства для присоединенія къ шайкамъ, мятежниковъ, или уличенъ былъ въ содѣйствіи онымъ, то съ участкомъ и хозайствомъ и такого крестьянина общество обязано поступить по приведенному выше указанію.

Поручая Вашему Превосходительству возложить наблюденіе за точнымъ исполненіемъ всего вышеизложеннаго на уѣздныхъ Военныхъ начальниковъ и уѣздныхъ исправниковъ, и предложить Виленской Палатѣ Государственныхъ Имуществъ, дабы она съ своей стороны сдѣлала надлежащее распоряженіе о приведеніи въ исполненіе предписанной мною выше мѣры въ подлежащихъ ея вѣдѣнію казенныхъ имѣніяхъ, съ откомандированіемъ на сей предметъ благонадежныхъ чиновниковъ,— я вмѣстѣ съ симъ прошу Ваше Превосходительство обратить съ своей стороны особенное вниманіе Ваше на успѣшный ходъ настоящаго дѣла, и доносить мнѣ по мѣрѣ исполненія.

Подписалъ: Генералъ отъ Инфантеріи
11 Іюня 1863 года. Муравьевъ 2-й.

Имѣющій жительство въ г. Динабургѣ рижскій купецъ Ефимъ *Панковъ*, желая выразить свое сочувствіе къ вновь сформированной изъ старообрядцевъ Динабургскаго и Рѣжицкаго уѣздовъ сотнѣ казаковъ, представилъ военному начальнику Витебской губерніи для раздачи этимъ казакамъ 100 р. сер.

Главный Начальникъ края, по доведеніи до его свѣдѣнія объ этомъ пожертвованіи, приказалъ благодарить за то купца Панкова.

Ст. Петербургъ, 13 іюня.

ВСЕПОДДАННѢЙШІЯ ПИСЬМА.

Отъ государственныхъ крестьянъ могилевской губерніи, горецкаго уѣзда, горецкаго сельскаго общества.

„Всемилостивѣйшій Государь-Освободитель!

„Въ то время, когда со всѣхъ концовъ Твоей державы раздаются въ письмахъ къ Тебѣ вѣрноподданническія чувства Твоихъ подданныхъ, намъ, вѣрноподданнымъ Твоимъ жителямъ Бѣлоруссіи, выпалъ счастливый жребій проявить свои вѣрноподданническія чувства не на словахъ, а на дѣлѣ.

„Изъ донесеній начальства Тебѣ, ВЕЛИКІЙ ГОСУДАРЬ, извѣстны крамольныя дѣйствія здѣшнихъ дворянъ-католиковъ, желавшихъ повидимому нарушить спокойствіе нашего края.

„Да не опечалятъ Тебя, ГОСУДАРЬ, эти дѣйствія немногихъ лицъ, ибо мы грудью за Тебя и цѣлость Твоей державы! Посмотри, ГОСУДАРЬ! Наши дѣйствія ограничиваются пока только ловлею мятежниковъ и уничтоженіемъ имъ средствъ къ продовольствію, а между тѣмъ шайки уже разсѣеваются. Если же нужно, ГОСУДАРЬ, то повели намъ, мирнымъ жителямъ, быть воинами и идти въ огонь и воду! За Тебя и за святую Русь мы не пощадимъ ни живота, ни достоянія нашего.

„Да вѣдаютъ мятежники, что въ нашихъ жилахъ течетъ кровь вѣрныхъ сыновъ Твоихъ!

„Вашего ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА вѣрноподданные, горецкаго сельскаго общества государственные крестьяне.“

(Слѣдуютъ подписи).

Отъ боровичскаго городскаго общества, новгородской губерніи.

„Августѣйшій Монархъ!

„Городъ Боровичи, юный по основанію, осчастливленъ былъ, при дѣдахъ нашихъ, присутствіемъ Императрицы Екатерины Великой; отцы наши встрѣчали Александра Благословеннаго; мы сами исполнены щедротъ Монаршаго благоволенія Вашего въ годину посѣщенія Божія пожаромъ, истребившимъ жилища наши; мы удостоились лицезрѣнія ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА Вашего въ день празднованія тысячелѣтія Россіи. Послѣ сего, можемъ ли мы остаться безмолвными, когда всѣ концы отечества нашего подаютъ откликъ безпредѣльно-нелицемѣрной любви и покорности къ священной Особѣ Самодержавнаго Повелителя своего.

„Пусть поляки крамольствуютъ, пусть клевреты ихъ и завистники Россіи поддерживаютъ и раздуваютъ мятежъ; у Вашего ВЕЛИЧЕСТВА есть много вѣрныхъ сыновъ, готовыхъ жертвовать жизнію, чтобы отстоять достояніе, завѣщанное Вамъ предками. Если бы и собралась туча враговъ, то извѣстно всѣмъ, что русскій Царь всегда найдетъ вѣрный громоотводъ въ безпредѣльной къ Нему любви своихъ дѣтей-подданныхъ.

„Великій ГОСУДАРЬ! Въ числѣ милліоновъ вѣрноподданныхъ Твоихъ, готовыхъ грудью отодвинуть напоръ силы враговъ, осмѣливаемся и мы, граждане города Боровичи, выразить, что по первому державному слову Твоему поспѣшимъ принести на алтарь отечества жизнь и достояніе свое.

„Вашего ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА вѣрноподданные.“

(Слѣдуютъ подписи).

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Варшава, 13 іюня.

6-го іюня, поручикъ Плескачевскій съ ротою Галицкихъ стрѣлковъ и 50 казаками разбилъ шайку Бончи, изъ 200 хорошо вооруженныхъ всадниковъ; мятежники понесли большой уронъ: на мѣстѣ легло до 50, раненныхъ 100 человѣкъ. Бонча, тяжело раненый, умеръ на другой день. Наша потеря ничтожна.

Въ дѣлѣ 8-го (20-го) іюня были не одна, а три перешедшихъ изъ Галиціи шайки числомъ до 800 человѣкъ. Нашъ отрядъ изъ 2-хъ ротъ Галицкаго полка и 3-хъ взводовъ Новороссійскихъ драгунъ, подъ командою маіора Рогозы, разбилъ эти шайки; 50 мятежниковъ ранены, 100 чел. взяты въ плѣнъ; 200 отброшены за границу, изъ которыхъ 150 взято австрійцами; остальные или убиты, или потонули въ Вислѣ-Стружѣ. Отбито войсками много оружія, въ томъ числѣ болѣе 300 новыхъ штуцеровъ, пороху и проч. Въ нашемъ отрядѣ потеря ничтожна. (Рус. Ин.)

Вильно, 13-го іюня.

12-го іюня, отрядъ изъ полуэскадрона гвардейскихъ драгунъ и 10 казаковъ, подъ начальствомъ поручика Ковалевскаго, настигнулъ, на границѣ Вилькомірскаго уѣзда, шайку изъ 120 конныхъ мятежниковъ, и разбилъ ее совершенно: мятежники разсѣялись, оставивъ на мѣстѣ значительное число тѣлъ. Наша потеря состоитъ изъ 1 убитаго и 3 раненыхъ драгунъ.

Того же числа, военный начальникъ Виленскаго уѣзда, флигель-адъютантъ Тимоѳеевъ, открывъ значительную шайку, направлявшуюся изъ Вилькомірскаго уѣзда, подъ предводительствомъ Алабертуса, разбилъ ее на голову близъ мѣстечка Гедроицъ, Виленскаго уѣзда. У мятежниковъ много убитыхъ и раненыхъ, у нихъ взято 45 человѣкъ въ плѣнъ и отбито: знамя, 3 значка, до 100

TREŚĆ

Część Urzędowa.

WILNO.

Ksiądz Iszczołnskiego kościoła w powiecie lidzkim Adam Falkowski, przed sądem wojennym wedle polowych praw karnych, okazał się winnym czytania ludowi w kościele polskiego manifestu treści podburzającéj, tudzież podżegania włościan do powstania. Za te przestępstwa Falkowski wedle wyroku sądu uległ karze śmierci przez rozstrzelanie 10 bieżącego czerwca o godzinie 10 rano w m. Lidzie.

OKOLNIK

Wileńskiego wojennego, grodzieńskiego, kowieńskiego i mińskiego jenerał-gubernatora i naczelnie zarządzającego w gubernjach mohylewskiéj i witebskiéj do pp. naczelników gubernij.

W czasie teraźniejszego powstania, w liczbie osób różnych stanów, które przyjęły w niem udział, znajduje się znaczna liczba drobnéj szlachty, oraz jednodworców, mających pretensje do swego niegdyś szlacheckiego pochodzenia. Osoby te będąc po większéj części osiadłe na gruntach, należących do gmin włościańskich, tak rządowych włościan jako też czasowo-obowiązkowych, rzucają swe domy i gospodarki i przyłączają się do powstańców, albo zostając na miejscu swego zamieszkania, pomagają bandom powstańczym, zaopatrując je w różne produkta, ukrywając od komend wojennych miejsce ich pobytu i dając w swych domach przytułek dla źle myślących.

Uważam za słuszne odjąć takim osobom prawo korzystania z tych wygód i dogodności, jakie się dają dla wiernego swojemu obowiązkowi i przysiędze stanu włościańskiego, wśród którego ci zamieszkali,—polecam jaśnie wielmożnemu panu uczynić rozporządzenie, ażeby nadziały gruntów z siedzibami, na których osadzeni są jednodworcy, szlachta i inne różnych stanów osoby, były natychmiast odebrane od tych, którzy się przyłączyli do band powstańczych, albo też dają im pomoc i ażeby takowe grunta, pospołu ze znajdującém się na nich gospodarstwem, oddawano w rozporządzenie skarbowych lub czasowo-obowiązkowych gmin włościańskich, w składzie których takowe się znajdują, z tém: 1) ażeby gminy oddawały takie nadziały do użytkowania włościanom zagrodnikom, parobkom lub kątnikom, którzy niemają gruntów wydzielonych; 2) ażeby te nadziały były przez gminy oddawane tym z pomiędzy włościan, którzy się odznaczają przystojném życiem i przedewszystkiem okazali szczególne usługi współdziałaniem swojem w ściganiu i zniszczeniu powstańców i 3) ażeby wprowadzenie w posiadanie tych uczątków odbywało się nie inaczéj, jak za wyrokiem gminy.

Następnie upraszam jaśnie wielmożnego pana, rozkazać, ażeby po przeczytaniu obecnego mojego polecenia we wszystkich gminach włościańskich na ogólném zgromadzeniu włościan ogłoszono, że ja będąc pewnym uległości tych gmin względem MONARCHY i rządu, poruczam ich troskliwości, iżby nie dozwalały burzliwéj szlachcie dopuszczać się wiarołomnych postępków i wstrzymywały jak szlachtę i jednodworców, tak i różnego stanu osoby, tudzież czeladź dworską zamieszkałą na gruncie należącym do gminy, a nakoniec oficjalistów i służbę obywatelską od udziału w powstaniu i niesienia mu pomocy; wszystkich zaś, którzy się okażą winnymi, lub będą podejrzani o stosunki z powstańcami, ażeby zatrzymywały bez względu na stan i majątek i dostawiały do najbliższych komend wojennych; jeżeliby z jakiegokolwiek powodu znalazł się pomiędzy włościanami taki, któryby wbrew wiernopoddańczemu obowiązkowi opuścił miejsce zamieszkania dla przyłączenia się do band powstańczych, albo był przekonany o niesienie im pomocy, to z gruntem i gospodarką takiego włościanina gmina obowiązana jest postąpić wedle powyższego rozporządzenia.

Poruczając jaśnie wielmożnemu Panu włożenie obowiązku czuwania nad ścisłem wykonaniem wszystkiego co wyżéj powiedziano, na powiatowych naczelników wojennych i sprawników powiatowych, oraz polecenie Wileńskiéj izbie dóbr państwa, ażeby ze swéj strony zrobiła stosowne rozporządzenie do wprowadzenia w wykonanie przepisanego wyżéj przezemnie środka, w zostających pod jéj zwierzchnictwem dobrach skarbowych przez wykomenderowanie na ten cel godnych zaufania urzędników,— zarazem upraszam jaśnie wielmożnego Pana zwrócić ze swéj strony szczególną baczność na skuteczny bieg obecnéj sprawy i donosić mi w miarę wykonania.

Podpisał: Jenerał piechoty Murawjew 2-gi.
11 czerwca 1863 r.

Mieszkający w m. Dynaburgu kupiec Ryzki Jefim Pankow, chcąc wyrazić swe współczucie do nowouformowanéj z pomiędzy starowierców powiatu Dynaburskiego i Rzeżyckiego seciny kozaków, złożył wojennemu naczelnikowi gub. Witebskiéj rs. 100 dla rozdania pomiędzy tych kozaków.

Główny naczelnik kraju, gdy mu o téj ofiarze doniesiono, rozkazał podziękować za to kupcowi Pankowowi.

St.-Petersburg 13 czerwca.

NAJPODDANNIEJSZE PISMA.

Od włościan rządowych gubernji mohylewskiéj, powiatu horeckiego, horeckiéj gminy włościańskiéj.

„Najmiłościwszy Cesarzu-Oswobodzicielu!

„Kiedy ze wszystkich krańców Twojego mocarstwa odzywają się w pismach do Ciebie uczucia wiernopoddańcze Twoich poddanych, na nas wiernopoddanych Twoich mieszkańców Białéjrusi, padł szczęśliwy los wyrazić nasze wiernopoddańcze uczcia nie słowami lecz czynem.

„Z doniesień zwierzchności Tobie, Wielki Cesarzu, znane są knowania tutejszych szlachty-katolików, chcących widocznie naruszyć spokój naszego kraju.

„Niech Cię nie zasmucają, Cesarzu, te czyny niewielu osób, gdyż pierś nasza stanie za Ciebie i całość Twego mocarstwa! Spójrz Cesarzu! Działanie nasze dotąd ogranicza się tylko chwytaniem powstańców i zniszczeniem im środków do żywności, a już bandy pierzchają. Jeśli trzeba, Cesarzu, to rozkazuj nam spokojnym mieszkańcom, zostać żołnierzami i pójść w ogień i wodę!

„Za Ciebie i świętą Rossję, my nie oszczędzim ani życia, ani mienia naszego.

„Niechaj wiedzą powstańcy, że w żyłach naszych płynie krew wiernych synów Twoich!

WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI wierni poddani, horeckiéj gminy wiejskiéj włościanie rządowi.

(Następują podpisy).

Od borowiczskiéj gminy miejskiéj, w gubernji nowogrodzkiéj.

„Najdostojniejszy Monarcho!

Miasto Borowicze, młode ze względu założenia swego, uszczęśliwione było, za naszych dziadów obecnością Cesarzowéj Katarzyny Wielkiéj; ojcowie nasi spotykali Błogosławionego ALEKSANDRA; my sami osypani szczodrobliwością MONARSZEJ Twéj przychylności w chwili zesłania Boskiego, pożaru, który zniszczył nasze mieszkania, zaszczyceni byliśmy oglądaniem Waszéj CESARSKIEJ MOŚCI, w dzień obchodu tysiąclecia Rossji. Po tém wszystkiém, czyż możemy pozostać milczącymi, kiedy wszystkie krańce ojczyzny naszéj odzywają się hasłem nieograniczenie szczeréj miłości i posłuszeństwa względem świętéj Osoby Samowładnego Rozkazodawcy swego.

Niech Polacy buntują się, niech wspólnicy ich i zazdroszczący Rossji, podtrzymują i rozdmuchują rokosze; Wasza CESARSKA MOŚĆ masz wielu wiernych synów, gotowych poświęcić życie na obronę własności, przekazanéj Ci przez przodków. Gdyby nawet zebrała się chmura wrogów, wiadomo wszystkim, że Rossyjski MONARCHA zawsze znajdze pewny piorunochron w nieograniczonéj ku Niemu miłości swych dzieci poddanych.

Wielki MONARCHO! W liczbie miljonów wiernych Twych poddanych, gotowych piersiami odeprzeć nacisk siły wrogów, ośmielamy się i my, mieszkańcy miasta Borowicze wyrazić, że na pierwsze MONARSZE Twe słowo, pospieszymy przynieść na ołtarz ojczyzny życie i mienie nasze.

Waszéj CESARSKIEJ MOŚCI
wierni poddani.“

(Następują podpisy).

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Warszawa 13 czerwca.

6 czerwca porucznik Pleskaczewski z rotą strzelców halickich i 50 kozakami rozbił bandę Bończy, składającą się z 200 dobrze uzbrojonych jezdców. Powstańcy ponieśli wielką stratę: na miejscu legło do 50, rannych 100. Bończa ciężko ranny umarł nazajutrz. Strata w wojsku prawie żadna.

W rozprawie 8 (20) czerwca, były trzy, a nie jedna banda z Galicji w liczbie do 800 ludzi. Oddział wojska z 2 rot halickiego pułku i 3-ch plutonów dragonów noworossyjskich, pod dowództwem majora Rahozy, rozbił tę bandę: 50 powstańców raniono, 100 wzięto w niewolę, 200 wyparto za granicę. z których 150 wzięli Austrjacy, reszta utonęła w Wiśle, albo pozabijani; odebrano wiele broni, w téj liczbie z górą 300 nowych sztucerów, prochu, i t. d. W oddziale strata nieznacząca.

Wilno 13 czerwca.

Dnia 12 czerwca, oddział z pół szwadronu dragonów gwardyjskich i 10 kozaków, pod dowództwem porucznika Kowalewskiego, napadł na granicy wiłkomirskiego powiatu bandę ze 120 konnych powstańców i rozbił ją zupełnie; powstańcy pierzchnęli, zostawiwszy na miejscu znaczną liczbę trupów. Strata w wojsku: 1 zabity i 3 rannych dragonów.

Tegoż dnia wojenny naczelnik wileńskiego powiatu fligel-adjutant Timofiejew, odkrywszy znaczną bandę idącą z wiłkomirskiego powiatu pod dowództwem Albertusa, rozbił ją na głowę koło m. Giedrojć powiatu wileńskiego. U powstańców wiele zabitych i rannych, wzięto 45 jeńców i zabrano: chorągiew, 3 chorągiewki, ze 100 sztuk palnéj broni, 11 koni i obóz. W wojsku zabity 1, ranionych:

штукъ огнестрѣльнаго оружія, 11 лошадей и обозъ.—У насъ убитъ 1, ранены поручикъ Шернваль, 14 нижнихъ чиновъ и казакъ.— Сельскіе крестьянскіе караулы содѣйствовали войскамъ, извѣщеніемъ о мѣстѣ нахожденія шаекъ и поимкою одиночныхъ мятежниковъ.

— 1-го іюня, шайка мятежниковъ, неожиданно появившись въ м. Святой Волѣ, Пинскаго уѣзда, Минской губерніи, схватила дьячка тамошней церкви Ѳедора Юзефовича, отличавшагося своею преданностію православной вѣрѣ и правительству, и повѣсила его.

(Сѣв. Поч.)

Въ Рус. Инв. напечатано:

Послѣдній журналъ военныхъ дѣйствій въ Царствѣ Польскомъ, не заключая въ себѣ описанія новыхъ, значительныхъ встрѣчъ нашихъ войскъ съ шайками мятежниковъ, по случаю замѣтнаго вообще уменьшенія ихъ тамъ въ послѣднее время, передаетъ лишь нѣкоторыя болѣе подробныя свѣдѣнія о дѣлахъ, уже извѣстныхъ изъ опубликованныхъ телеграммъ.

Въ Люблинской губерніи. Подробности пораженія шайки Лелевеля въ Хруслинскомъ лѣсу (близъ Юзефова на Вислѣ), заключались въ слѣдующемъ: подполковникъ Ракуза, высланный съ отрядомъ изъ г. Люблина 16 мая, для преслѣдованія шайки Лелевеля, соединясь съ колонною полковника Мѣдникова, слѣдовавшаго изъ Янова, направился съ-разсвѣтомъ 19-го мая къ д. Хруслинъ, въ лѣсахъ которой, по собраннымъ свѣдѣніямъ, скрывалась партія Лелевеля. Дѣйствительно, вскорѣ открыты были за д. Хруслинъ мятежники, расположенные на крутой горѣ, поросшей лѣсомъ. Не смотря на трудно доступную мѣстность, представлявшую всѣ выгоды для упорной обороны, убійственный штуцерной и артиллерійскій огонь нашего отряда заставилъ мятежниковъ оставить постепенно одинъ за другимъ три ряда заваловъ, устроенныхъ ими на обрывистыхъ террасахъ горы, а дружный ударъ цѣпи и резервовъ на верхней площадкѣ горы, гдѣ мятежники еще разъ пытались отчаянно защищаться, обратилъ ихъ въ совершенное бѣгство. Другая банда, спѣшившая на помощь сражавшимся мятежникамъ, увидя пораженіе ихъ, также разсѣялась. Самъ Лелевель съ 80 конными, находившійся въ $1^1/_2$ верстѣ отъ мѣста схватки, узнавъ о ея результатѣ, ускакалъ по направленію къ Ново-Александріи (Пулавы). Преслѣдованіе разбитой шайки продолжалось до 10 часовъ вечера; потеря мятежниковъ весьма значительна; на мѣстѣ схватки найдено 50 тѣлъ; кромѣ того много было ихъ разбросано въ окрестности, по оврагамъ и кустамъ; въ плѣнъ взято 7 человѣкъ, отбито 50 винтовокъ, котлы для приготовленія пищи и пр. Потеря съ нашей стороны состояла изъ 3-хъ убитыхъ и 14 раненыхъ, изъ которыхъ одинъ вскорѣ умеръ.

По возвращеніи колонны подполковника Ракузы 21 мая въ г. Люблинъ, ген.-лейт. Хрущевъ, имѣя свѣдѣнія о сборѣ шаекъ въ Пухачевскихъ лѣсахъ, Радзынскаго уѣзда, отправилъ туда 24-го мая отрядъ изъ 4 ротъ, 2 орудій, 50 казаковъ, подъ начальствомъ полковника Цвѣцинскаго. Съ приближеніемъ этого отряда, мятежники поспѣшно удалились въ направленіи къ сѣверо-западу, въ обширные Любартовскіе лѣса. Между тѣмъ получены были ген.-лейт. Хрущевымъ достовѣрныя свѣдѣнія, что всѣ шайки, существующія въ Люблинскомъ отдѣлѣ, а именно: Лелевеля, Крысинскаго, Косковскаго и Рудцкаго, стягиваются въ Любартовскіе лѣса и потому для уничтоженія ихъ направленъ былъ 26-го мая на Миховъ изъ Курова, для совмѣстныхъ дѣйствій съ полковникомъ Цвѣцинскимъ, другой отрядъ, подъ начальствомъ маіора Проневскаго.

Мятежники, узнавъ о сосредоточеніи противъ нихъ значительныхъ силъ, разсѣялись, и переправившись черезъ Вѣпржъ, ушли въ Радомскіе лѣса. Вслѣдствіе чего командированъ изъ Люблина, 23 мая, новый отрядъ (3 роты и 50 казаковъ) подъ начальствомъ подполковника Ракузы, которому предписано пройти по разнымъ направленіямъ Радзынскій уѣздъ. О результатѣ дѣйствій означенныхъ отрядовъ начинаютъ получаться телеграфическія извѣстія, такъ:

7-го іюня получено изъ Сѣдлецъ слѣдующее донесеніе: банда Крысинскаго въ 600 человѣкъ разбита около Бялы; мятежники понесли большую потерю.

Во время слѣдованія 2 баталіона Замосцскаго крѣпостнаго полка, изъ Варшавы въ Замосць, при выступленіи его, 28 мая, съ ночлега изъ м. Корытницы, (южнѣе Гончицы, въ Люблинской губерніи), мятежники открыли сильный огонь изъ опушки сосѣдняго лѣса. Баталіонъ, послѣ непродолжительной перестрѣлки, дружно ударилъ на мятежниковъ въ штыки съ разныхъ сторонъ, и обратилъ ихъ въ бѣгство; преслѣдованіе бѣгущихъ продолжалось на разстояніи 3 верстъ. Мятежники потеряли при этомъ, кромѣ убитыхъ и раненыхъ, 3 чел. взятыхъ въ плѣнъ; отбито у нихъ 28 ружей, 1 значекъ и разныя бумаги. По слухамъ въ числѣ убитыхъ находится предводитель шайки Лелевель. Съ нашей стороны ранены 5 человѣкъ.

Въ ночь съ 27 на 28 мая, шайка мятежниковъ, собравшись въ дер. Песчана, сдѣлала оттуда нападеніе на квартирующую въ Мендзыржецѣ 5 роту Костромскаго полка. Командиръ роты, поручикъ Романовъ, предувѣдомленный заблаговременно объ этомъ нападеніи, принялъ всѣ мѣры осторожности и отбилъ нападеніе. Пѣшіе мятежники отступили по дорогѣ въ Луховъ, а бывшіе въ составѣ шайки всадники, до 70 человѣкъ,— по шоссе къ Бресту, и были преслѣдуемы 17 казаками, находившимися въ Мендзыржецѣ. По показаніямъ жителей города, мятежники везли своихъ раненыхъ на пяти подводахъ; у насъ убитъ 1 казакъ.

Въ Радомской губерніи. Послѣ настойчиваго преслѣдованія и разбитія шайки Чаховскаго отрядами подполковника Суханина 30-го мая и полковника Таубе 31-го мая, шайка эта совершенно разсѣялась. Изъ донесенія маіора фонъ-Кнорринга, посланнаго изъ Радома съ отрядомъ, для захвата разбрелшихся по лѣсамъ мятежниковъ, видно, что не найдено нигдѣ даже и отдѣльныхъ лицъ, бывшихъ въ шайкѣ Чаховскаго. Самъ Чаховскій съ небольшою партіею, его сопровождавшею, успѣлъ бѣжать за границу. Теперь въ Радомской губ. нѣтъ ни одной значительной банды мятежниковъ, кромѣ шаекъ „вѣшателей - жандармовъ", для разысканія которыхъ высылаются небольшіе летучіе отряды изъ драгунъ, отъ 35-ти до 40 чел. изъ лучшихъ солдатъ охотниковъ.

(Рус. Инв.)

Приказъ войскамъ кіевскаго военнаго округа. Мая 31 дня 1863 года. Въ 1861 г., по представленію временно главнокомандовавшаго арміею, ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ Высочайше благоугодно было соизволить на переводъ офицеровъ изъ уроженцевъ Царства Польскаго и западныхъ губерній въ войска, внутри Имперіи расположенныя.

Переводами этими сначала воспользовались немногіе, но по мѣрѣ распространяющихся безпорядковъ и возрастающаго мятежа въ Царствѣ Польскомъ и въ западныхъ губерніяхъ прошенія о переводѣ офицеровъ здѣшняго края и Царства Польскаго въ войска, въ отдаленныхъ губерніяхъ квартирующія, начали поступать въ большомъ числѣ.

Подобныя просьбы, своевременно непредставленныя свидѣтельствуютъ, что офицеры эти оставались въ рядахъ войскъ, въ которыхъ служили, не по сознанію своихъ обязанностей, а по частнымъ расчетамъ, теперь же подаваемыя ими прошенія выражаютъ совершенно превратныя понятія о прямомъ долгѣ честнаго офицера, несовмѣстныя ни со святостію присяги, ни съ вѣрностію, которая должна быть исключительно принадлежностію воина. Какую довѣренность можетъ оказать правительство офицеру, предлагающему только условную службу, забывающему, что присяга и вѣрность требуютъ исполненія не однихъ только обязанностей, которыя входятъ въ личные виды и расчеты служащаго. Отъ подобныхъ офицеровъ, гдѣ бы они ни служили, правительство нигдѣ усердной и полезной службы ожидать не можетъ; они наполняя собою ряды войска, въ отдаленныхъ губерніяхъ расположенныхъ, способны внести въ оныя вредныя начала, подрывающія силу и безусловную преданность нашихъ солдатъ.

На этомъ основаніи воспрещаю частнымъ начальникамъ войскъ ввѣреннаго мнѣ округа въ настоящее время принимать отъ офицеровъ, уроженцевъ Царства Польскаго и западныхъ губерній просьбы о переводѣ ихъ въ войска, внутри Имперіи расположенныя, съ тѣмъ, что если бы кто нибудь изъ нихъ былъ замѣченъ, малѣйшимъ образомъ, въ уклоненіи отъ исполненія военныхъ требованій, то о таковыхъ входить съ представленіями объ увольненіи ихъ отъ службы.

Подписалъ командующій войсками, генералъ-адъютантъ *Анненковъ 2-й.* (Бирж. Вѣд.)

— *О присоединеніи учебныхъ заведеній пружанскаго уѣзда къ гродненской дирекціи училищъ.* ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по положенію главнаго правленія училищъ, 11-го мая сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: учебныя заведенія пружанскаго уѣзда, отдѣливъ отъ бѣлостокской, присоединить къ гродненской дирекціи училищъ. (Сѣв. Поч.)

Чтобы доставить боевую опытность всѣмъ войскамъ гвардіи, какую пріобрѣли уже гвардейскіе полки, дѣйствующіе въ настоящее время противъ польскихъ мятежниковъ, 1-я гвардейская пѣхотная дивизія, остававшаяся до сихъ поръ въ Петербургѣ, отправляется на мѣсто 2-й гвардейской дивизіи, которая, возвратясь въ Петербургъ, войдетъ по прежнему въ составъ гарнизона здѣшнихъ войскъ. (Сѣв. Поч.)

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ 11-го сего іюня прибылъ благополучно изъ С.-Петербурга въ Шлиссельбургъ, въ $6^1/_4$ часовъ пополудни, и затѣмъ утромъ въ $10^1/_2$ ч., благополучно выбылъ изъ Шлиссельбурга. (Сѣв. Поч.)

Высочайшимъ приказомъ по министерству внутреннихъ дѣлъ, 31-го мая 1863 г., *произведенъ* за отличіе: изъ статскихъ въ дѣйствительные статскіе совѣтники, правитель канцеляріи виленскаго военнаго, гродненскаго, ковенскаго и минскаго генералъ-губернатора и попечитель виленскаго воспитательнаго дома Іисусъ Младенецъ—ТУМАНОВЪ.

— Высочайшимъ приказомъ по военному вѣдомству, 8-го іюня, *произведенъ* за отличіе по службѣ: исправляющій должность начальника 4-го округа корпуса жандармовъ, полковникъ СКВОРЦОВЪ, въ генералъ-маіоры, съ утвержденіемъ въ настоящей должности. (Сѣв. Поч.)

О мѣрахъ къ облегченію обращенія свидѣтельствъ государственнаго банка на вносимые въ оный срочные вклады.

1863 года, мая 31-го.

ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, по всеподданнѣйшему докладу министра финансовъ, въ 31-й день мая сего года, Высочайше повелѣть соизволилъ: для облегченія денежныхъ оборотовъ допустить выдачу на срочные вклады, вносимые въ государственный банкъ и его конторы, свидѣтельствъ на предъявителя и разрѣшить передачу именныхъ на таковые вклады свидѣтельствъ по бланковой надписи. (Сен. Вѣд.)

О закрытіи учрежденной въ 1860 году Виленской межевой коммисіи со всѣми при ней состоящими чинами.

Въ указѣ правительствующаго сената, отъ 22 апрѣля 1863 года за N 838, изъяснено: Въ слѣдствіе представленія управляющаго межевымъ корпусомъ, господинъ управляющій министерствомъ юстиціи, тайный совѣтникъ и кавалеръ Дмитрій Николаевичъ Замятнинъ входилъ въ комитетъ гг. министровъ съ представленіемъ о закрытіи учрежденной въ 1860 году виленской межевой коммисіи со всѣми при ней состоящими чинами съ тѣмъ: 1) чтобы всѣ оконченныя дѣла по безспорно обмежеваннымъ во время опыта дачамъ были переданы изъ коммисіи въ губернскую чертежную, для снятія узаконеннаго числа копій съ составленныхъ при межеваніи плановъ и межевыхъ книгъ а оттуда представлены въ губернское правленіе для утвержденія сихъ документовъ и копій съ нихъ, на основаніи прим. къ ст. 1119 XТ. ч. III св. зак. меж., и для выдачи владѣльцамъ и разсылки въ подлежащія присутственныя мѣста, согласно порядку, указанному въ 6 и 7 главахъ V раздѣла II книги того же свода и части и съ тѣмъ, чтобы означенные документы имѣли впослѣдствіи законную силу. 2) Чтобы всѣ остальныя за тѣмъ дѣла были переданы коммисіею въ архивъ губернскаго правленія для храненія до открытія въ западномъ краѣ межеванія, съ тѣмъ однако, чтобы по просьбамъ заинтересованныхъ сторонъ о разрѣшеніи сихъ дѣлъ общимъ гражданскимъ порядкомъ на прежнемъ основаніи съ изъятіями, указанными въ Высочайше утвержденномъ 23 марта 1841 года положеніи комитета западныхъ губерній, губернское правленіе препровождало такія дѣла въ подлежащія присутственныя мѣста. 3) Чтобы все время нахожденія дѣлъ въ межевой коммисіи и потомъ въ архивѣ губернскаго правленія не было засчитано въ апеляціонные сроки; и 4) чтобы время службы при межевой коммисіи разныхъ чиновъ было имъ зачислено за дѣйствительную государственную службу. Комитетъ гг. министровъ, разсмотрѣвъ это представленіе, полагалъ: заключеніе его, г. управляющаго министерствомъ юстиціи привести въ исполненіе. На журналъ комитета послѣдовала въ 15 день марта 1863 года собственно-ручная ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА резолюція: „*согласенъ.*" (В. Г. В.)

porucznik Szernwal, 14 żołnierzy i kozak. Włościańska straż wiejska pomagała wojsku, zawiadamiając o miejscu, gdzie się znajdowały bandy i chwytając pojedyńczych ludzi.

— Dnia 1 czerwca, banda powstańców, niespodzianie przybywszy do m. Swiętéj Woli, powiatu pińskiego, gubernji mińskiéj, powiesiła djaka tamecznéj cerkwi Teodora Jozefowicza, odznaczającego się swą przychylnością do wiary prawosławnéj i rządu. (Pocz. półn.)

W „Inwalidzie Rossyjskim wydrukowano:

Ostatni dziennik wojennych działań w Królestwie polskiém, niezawierając nowych znaczniejszych podań o potyczkach wojsk z bandami powstańców, z powodu widocznego zmniejszenia onych ostatniemi czasy, udziela tylko niektóre bardziéj szczegółowe wiadomości o utarczkach znanych już z uprzednich telegramów i krótkich wiadomości uprzednich.

W g u b e r n j i l u b e l s k i é j. Szczegóły rozbicia Lelewela w chruslińskim lesie (koło Józefowa nad Wisłą) były następne: podpółk: Rakuza wysłany z Lublina 16 maja przeciwko Lelewelowi,połączywszy się z kolumną półk. Miednikowa, idącego z Janowa, poszedł o świcie 19 maja ku wsi Chruślin, gdzie w lasach była banda Lelewela; i rzeczywiście znaleziono powstańców na stroméj górze porosłéj lasem. Niezważając na trudną pozycję która była bardzo sprzyjająca dla uporczywéj obrony, zabójczy ogień wojsk zmusił stopniowo powstańców do opuszczenia jeden za drugim trzech zasypów, uczynionych na urwistych tarasach góry, a jednoczesne uderzenie łańcucha i rezerwów na wierzchnią płaszczyznę góry, gdzie powstańcy jeszcze raz probowali rozpaczliwie się bronić, zmusiło ich do ucieczki. Druga banda idąca im na pomoc, w obec téj porażki, także pierzchnęła. Sam Lelewel, który w czasie utarczki znajdował się o $1^1/_2$ wiorsty, dowiedziawszy się o takowym rezultacie z 80 konnymi uciekł w kierunku do Puław. Ściganie rozbitéj bandy trwało do 10 godz. wieczorem. Strata powstańców bardzo znaczna; na miejscu znaleziono 50 trupów, oprócz wielu pozostawionych w okolicy po wąwozach i krzakach; jeńców wzięto 7, odebrano 50 gwintówek, kotły i t. d. Strata w wojsku: 3 zabitych i 14 rannych, z których jeden wkrótce umarł.

Po powrócie kolumny podpółk. Rakuzy 21 maja do Lublina, jen. por. Chruszczow, dowiedziawszy się o zbieraniu się band w Puchaczewskim lesie p-tu radzyńskiego wysłał tam 24 maja 4 roty, 2 działa, 50 kozaków, pod dowództwem półkow. Cwiecińskiego. Za zbliżeniem się tego oddziału powstańcy śpiesznie udali się do lubartowskich lasów. Tymczasem jen. por. Chruszczow otrzymał pewne wiadomości, iż wszystkie bandy lubelskiego oddziału t. j. Lelewela, Krysińskiego, Koskowskiego i Rudzkiego ściągają do lasów lubartowskich, i dla tego wysłany był przez Michow z Kurowa drugi oddział majora Proniewskiego dla wspólnego działania z Cwiecińskim.

Powstańcy, dowiedziawszy się o tém znaczném skupieniu wojska, pierzchnęli, i przeprawiwszy się przez Wieprz poszli do radomskich lasów. Skutkiem tego posłano z Lublina 28 maja nowy oddział (3 roty i 50 kozaków) pod dowództwem podpółk. Rakuzy, któremu rozkazano było przejść w rozmaitych kierunkach powiat radzyński. O skutkach działań tych oddziałów zaczęto otrzymywać depesze, i tak:

7 czerwca z Siedlec otrzymano następną: banda Krysińskiego z 600 ludzi została rozbita koło Białéj, powstańcy ponieśli wielką stratę.

W czasie marszu 2 bataljonu zamośćskiego fortecznego półku z Warszawy do Zamości, przy wystąpieniu onego 28 maja z noclegu w m. Korytnicy, powstańcy rozpoczęli silny ogień z brzegu sąsiedniego lasu. Bataljon po niedługiém strzelaniu, wspólnie uderzył na bagnety z różnych stron, i zmusił ich do ucieczki; ściganie uciekających trwało przez 3 wiorsty. Powstańcy stracili przy tém prócz zabitych i rannych, 3 jeńcow, 28 fuzij 1 chorągiewkę i różne papiery. Podług wieści w liczbie zabitych znajdował się sam Lelewel. W wojsku raniono 5.

W nocy z 27 na 28 maja banda powstańców zebrawszy się we wsi Pieszczana, napadła ztamtąd na 5 rotę Kostromskiego półku znajdującą się w Międzyrzeczu. Rotny dowódca porucznik Romanow uprzedzony o tém zawczasu, przedsięwziął wszelkie ostróżności i odparł atak. Piesi powstańcy cofnęli się po drodze do Łuchowa, a 70 konnych—po szosie do Brześcia i byli ścigani przez 17 kozaków z Międzyrzecza. Podług zeznań mieszkańców powstańcy wieźli swych rannych na 5 furach; w wojsku zabity 1 kozak.

W g u b e r n j i r a d o m s k i é j. Po uporczywém ściganiu i rozbiciu bandy Czachowskiego przez oddziały pułk. Suchanina 30 maja i półkownika Taube 31 maja banda ta zupełnie pierzchnęła. Z doniesień majora von Knorring, posłanego z Radomia z oddziałem dla chwytania rozbiegłych po lesie powstańców, widać, iż nigdzie nie znaleziono nawet pojedyńczych osób, które były w bandzie Czachowskiego. Sam Czachowski z niewielką partją uciekł za granicę. Obecnie w gubernji Radomskiéj niema ani jednéj znacznéj bandy, oprócz band „wieszających żandarmow", dla odszukania jakowych wysyłają się niewielkie oddziały lotne z dragonów, od 35 do 40 z lepszych żołnierzy ochotników.

R o z k a z d o w o j s k k i j o w s k i e g o o k r ę g u w o j e n n e g o 31 m a j a 1863 r o k u. W 1861 r. na przedstawienie byłego czasowo - głównodowodzącego armją, CESARZ JEGO MOŚĆ raczył Najwyżéj dozwolić na przemieszczenie oficerów rodem z Królestwa Polskiego i gubernij zachodnich do wojsk w głębi Rossji konsystujących.

Z dozwolenia takowego korzystało z początku niewielu, lecz w miarę zwiększających się nieporządków i wzrastania rokoszu w Królestwie Polskiem oraz w gubernjach zachodnich, prośby o przemieszczeniu oficerów tutejszego kraju i Królestwa Polskiego do wojsk konsystujących w gubernjach oddalonych, zaczęły się pomnażać.

Podobne prośby nie złożone w czasie właściwym, dowodzą, że oficerowie ci zostawali w szeregach wojsk gdzie służyli nie z przeświadczenia o swych obowiązkach a z rachub prywatnych, teraz zaś podawane przez nich prośby, wykazują zupełnie przeciwne pojęcia o obowiązkach oficera honorowego, niezgadzające się ani ze świętością przysięgi, ani z wiernością jakowa powinna być wyłączną cechą żołnierza. Jakież zaufanie może mieć rząd do oficera, który dopełnia tylko służby warunkowie, zapomina, iż przysięga i wierność wymagają wykonania niejednych tylko obowiązków należących do osobistych widoków i rachub służącego.—Od takich oficerów, wszędzie gdzie kolwiek tylko by oni służyli, rząd nigdzie gorliwéj i pożytecznéj służby oczekiwać nie może; tacy, zapełniając sobą szeregi wojska konsystującego w gubernjach oddalonych, mogą w nich zaszczepić szkodliwe zasady podkopujące siłę i bezwarunkową przychylność naszych żołnierzy.

Na téj zasadzie zabraniam szczegółowym naczelnikom wojsk powierzonego mnie okręgu, obecnie przyjmować od oficerów rodem z Królestwa Polskiego i zachodnich gubernij prośby o przeniesieniu ich do wojsk konsystujących w głębi Rossji, z tém, iż jeśliby ktokolwiek z nich został zauważany choćby w najmniejszy sposób, w uchylaniu się od wypełnienia wojennych wymagań, to takowych przedstawiać uwolnieniu od służby.

Podpisał: Dowodzący wojskami, jenerał-adjutant A n i e n k o w 2-gi. (Wład. Birż.)

— O p r z y ł ą c z e n i u z a k ł a d ó w n a u k o w y c h p r u ż a ń s k i e g o p o w i a t u d o g r o d z i e ń s k i é j d y r e k c j i s z k ó ł. CESARZ JEGO MOŚĆ w skutku decyzji głównego zarządu szkół 11-go maja bieżącego roku Najwyżéj rozkazać raczył: zakłady naukowe powiatu prużańskiego, oddzieliwszy od białostockiéj dołączyć do grodzieńskiej dyrekcji szkół.

W celu nabycia przez wszystkie wojska gwardji praktyki wojennéj, jaką już mają pólki gwardyjskie obecnie działając przeciw powstańców polskich, pierwsza piesza dywizja gwardji, zostająca dotychczas w Petersburgu, wysyła się na miejsce 2-éj dywizji gwardyjskiéj, a ta powróciwszy do Petersburga wstąpi jak uprzednio w skład garnizonu tutejszych wojsk.

J e g o C e s a r s k a W y s o k o ś ć C e s a r z e w i c z N a s t ę p c a T r o n u, d. 11 bież. czerwca przybył szczęśliwie z Petersburga do Szlisselburga, o $4^1/_2$ godzinie po południu i następnie rano o $10^1/_2$ godzinie, szczęśliwie odjechał ze Szlisselburga.

— Za Najwyższym rozkazem w wydziale ministerjum spraw wewnętrznych, 31 maja 1863 roku, posunięty został za odznaczenie się: z radcy stanu do rangi rzeczywistego radcy stanu, rządca biura wileńskiego wojennego, grodzieńskiego, kowieńskiego i mińskiego jenerał-gubernatora i kurator wileńskiego domu wychowania „Dzieciątko Jezus" TUMANOW.

— Przez najwyższy rozkaz dzienny, w wydziale wojennym, 8-go czerwca, posunięty został za odznaczenie się w służbie, sprawujący obowiązek naczelnika 4-go okręgu korpusu żandarmów, półkownik SKWORCOW, na jenerał-majora, z zatwierdzeniem w obecnym obowiązku.

— O ś r o d k a c h u ł a t w i e n i a c y r k u l a c j i ś w i a d e c t w b a n k u p a ń s t w a n a s k ł a d a n e w n i m t e r m i n o w e d e p o z y t a. 1863 r. 31 maja. CESARZ JEGO MOŚĆ, po najpoddanniejszym referacie ministra skarbu 31 maja bieżącego roku Najwyżej rozkazać raczył dla ułatwienia obrotów pieniężnych, zezwolić na wydawanie na okaziciela świadectw na terminowe depozyta, składane w banku państwa i jego kantorach i rozwiązać przelew imiennych na te depozyta świadectw z blankietowym nadpisem.

(Wiad. Sen. N. 58.)

O z w i n i ę c i u u s t a n o w i o n é j 1860 r o k u w i l e ń s k i é j k o m i s s j i m i e r n i c z é j z e w s z y s t k i m i b y ł y m i p r z y o n é j u r z ę d n i k a m i.

W ukazie rządzącego senatu z d. 22 kwietnia 1863 r. N. 838 wyrażono: W skutku przedstawienia zarządzającego korpusem mierniczym, pan zarządzający ministerjum sprawiedliwości, radca tajny i kawaler Dymitr syn Mikołaja Zamiatnin, uczynił do komitetu pp. ministrów przedstawienie o zwinięciu ustanowionéj 1860 roku wileńskiéj komissji mierniczéj ze wszystkimi przy niéj urzędnikami z tém: 1) Aby wszystkie ukończone sprawy w bezsprzecznie pomierzonych w czasie praktyki fermach były oddane z komissji do gubernjalnéj rysowalni, dla zdjęcia prawnéj liczby kopij z planów ksiąg mierniczych, a ztamtąd przedstawione do rządu gubernjalnego dla zatwierdzenia onych, tudzież kopji na mocy dod. do art. 1,119 X t. cz. 111 zb. pr. mier., dla wydania posiadaczom i rozesłania do właściwych urzędów, stosownie do kolei wskazanéj w 6 i 7 rozdziałach V działu II księgi tegoż zbioru i części z tém, aby rzeczone dokumenta miały w przyszłości moc obowiązującą; 2) Aby wszystkie pozostałe zatém sprawy oddane były przez komissję do archiwum rządu gubernjalnego na zachowanie, aż do odkrycia w kraju zachodnim pomiaru, z tém, aby na prośby stron interessowanych do rozstrzygnienia tych spraw ogólną koleją cywilną na zasadach uprzednich z wyjątkami wskazanemi w Najwyżéj zatwierdzonéj d. 23 marca 1841 roku ustawie komitetu gubernij zachodnich, rząd gubernjalny odsyłał takie sprawy do właściwych urzędów. 3) Aby cały czas zostawania spraw w komissji mierniczéj i późniéj w archiwum rządu gubernjalnego nie był zaliczony do terminu appellacyjnego, i 4) Aby czas służby przy komissji mierniczéj dla urzędników był im zaliczony jako byłym na służbie rządowéj. Komitet pp. ministrów rozpatrzywszy to przedstawienie zdecydował: zdanie p. zarządzającego ministerjum sprawiedliwości wykonać. Na dzienniku komitetu nastąpiła 15-go marca 1863 roku własnoręczna JEGO CESARSKIEJ MOŚCI rezolucja „Przyzwalam."

Częsc Nieurzędowa.

OD REDAKCJI.

Kurjer Wileński w drugiem półroczu roku 1863 wychodzić będzie w téj saméj formie, układzie i treści.

Po skończeniu powieści pani Wood, bezzwłócznie drukować będziemy przekład utworu znanego angielskiego pisarza *Karola Seelsfielda*, p. t. *Bob Rock*, powieść na tle zwyczajów i życia mieszkańców Texasu.

CENA GAZETY:

W Wilnie: półroczna od 1 lipca do 1 stycznia rsr. . . 5.
Z przesyłką — . . 6.
W Wilnie: kwartalna od 1 lipca do 1 października rsr. 3.
Z przesyłką . . . — 3 k. 50.
Miesięcznie . . . . — 1.

Ponieważ w wielu miejscach urzędy pocztowe przyjmują już przesyłki pieniężne, upraszamy przeto o rychłe odesłanie zaległych należności za upłynione kwartały.

Wilno, 17 czerwca.

POGLĄD OGÓLNY.

W przeszłą środę dnia 12 (24) czerwca zaszedł w Paryżu ważny wypadek, cząstkowéj zmiany gabinetu. Już tygodniem wprzódy hr. Cowley, ambasador angielski przy dworze francuzkim, zawiadomił lorda Russell o tém co nastąpić miało. Hrabia de Persigny pragnął koniecznie utrzymać się na posadzie ministra spraw wewnętrznych i nalegał na cesarza o wytrwanie w zagajonéj przezeń polityce. We wtorek dnia 17 czerwca, udał się nagle osóbnym pociągiem do Fontainebleau i długo naradzał się z Napoleonem, który tegoż dnia przybył razem z hr. de Persigny do Tuileries, gdzie też noc przepędził. We środę zrana, zwołano radę ministrów, która kilka godzin trwała, a lubo przedmiot roztrząsań pozostał w największéj tajemnicy, jasném było dla wszystkich, że obok zmiany osób, chodziło o utrzymanie lub zmianę systematu rządowego.

Hrabia de Persigny jest mężem powszechnie szanowanym, ale najbliżsi nawet jego zwolennicy, zaprzeczać nie śmieli, że okolnik przedwyborowy, którym potępił najpiękniejsze imiona Francji parlamentarnéj, był wielkim błędem i oburzył mniemanie powszechne.

Wypadek boleśnie zawiódł oczekiwania hr. de Persigny; nie miał on dosyć mocy duszy do zniesienia równym umysłem niespodziewanéj porażki. Cesarz z tą zimną rozwagą, która jest wybitném znamieniem jego duszy, zgodzić się na ścieśnienie swobód obywatelskich nie mógł i nie chciał. Hr. de Persigny sądził, że cześć nie pozwoliła mu pozostać dłużéj u steru władzy, a więc ustąpił z widowni i to pociągnęło za sobą zmiany w innych posadach. Potrzeba było dni kilka dla rokowań z osobami, które cesarz umyślił wezwać do gabinetu i tak upłynął tydzień czasu, między ostateczném oświadczeniem hrabiego de Persigny uczynionem we wtorek 5 (17), a ogłoszeniem dekretu cesarskiego 12 (24) czerwca. Powód, dla którego usunął się hr. Walewski pozostanie jeszcze do czasu tajemnicą; niewiadomo bowiem, czy osobista przyjaźń łącząca go z hrabią de Persigny, czy inne głębsze pobudki wpłynęły na ten krok ministra stanu. To pewna, że literatura i sztuki piękne ze smutkiem pożegnały hr. Walewskiego, który był światłym, wyzwolonym i najtroskliwszym ich orędownikiem. Cokolwiek bądź, obecna, cząstkowa zmiana, nie ma tego znaczenia we Francji, jakie mogłaby mieć w każdém inném konstytucyjném państwie, bo prawo o odpowiedzialności ministrów przed izbami jeszcze w cesarstwie nie istnieje, a wola panującego osłania wszystkie ich czynności.

Przypatrzmy się teraz mężom powołanym do steru rządu: Pan Billault, dotychczasowy minister bez wydziału, został na miejscu hr. Walewskiego ministrem stanu przy zachowaniu dawniejszego obowiązku. W drugiém cesarstwie, posada ministra stanu, znaczy toż samo, co w piérwszém posada ministra sekretarza stanu. Do niego należy kontrasygnowanie wszystkich dekretów cesarskich mających doniosłość ogólną, a nie wkraczających w obręby żadnego z pojedyńczych wydziałów rządowych; właściwe więc dawniejsze obowiązki ministra sekretarza stanu, będą odtąd spełniane przez pana Billault.

Pan Baroche, dotychczasowy prezes rady stanu, został ministrem sprawiedliwości na miejscu pana Delangle; do tego wydziału dołączony został zarząd wyznań należący dotąd do ministerstwa narodowego oświecenia. Zapewne świeże zatargi pana Rouland z biskupami spowodowały wyjście tego męża stanu z gabinetu. Cesarz mianował ministrem narodowego oświecenia pana Duruy, który dotąd był jednym z jeneralnych inspektorów wykładu nauk i najmłodszym pod względem wieku, między urzędnikami tego stopnia. Urodzony w Paryżu w roku 1811, otrzymał wychowanie naukowe w sławnéj szkole normalnéj, był późniéj profesorem historji w kollegium miasta Rheims i w liceum napoleońskiem. Zasłużył się znaczną liczbą książek elementarnych do nauki jeografji i historji, bardzo używanych we Francji i za granicą. Spodziewać się należy, że jako mąż akademicki, doświadczony w trudnym zawodzie nauczycielskim, potrafi z prawdziwym pożytkiem przewodniczyć wydziałowi instrukcji publicznéj.

Nowy minister spraw wewnętrznych pan Boudet, był prezesem wydziału sporów, między rozmaitemi gałęziami służby, w radzie stanu. Pan Boudet urodził się roku 1800 w Laval, w wyznaniu protestanckiém i w roku 1821, zapisany został na liście adwokatów paryzkich. Do roku 1830, należał do czynnéj oppozycji, od 1834 do 1848 był bez przerwy członkiem izby poselskiéj. Za ministerstwa sprawiedliwości pana Teste piastował urząd jeneralnego sekretarza, który zachował obok posady radcy stanu i pod ministerstwem pana Thiers. Kiedy razem z posłami zasiadającemi w środku lewicy izby, głosował przeciw wynagrodzeniu Pritcharda, był zmuszony opuścić służbę rządową, wszedł więc pod ministerstwem pana Guizot w szeregi zachowawców. Po rewolucji 1843, zasiadał w zgromadzeniu konstytuanty a późniéj w zgromadzeniu prawodawczém. Skoro rada stanu, przez to ostatnie zgromadzenie, została przywrócona, wrócił do niéj i zachował w niéj swą posadę nawet po 2 grudnia 1851 roku. Pan Boudet zapewnie w okolniku do prefektów wypowie swój programat; dowiemy się z niego czy utrzyma zasady hr. de Persigny, lub czy w zarządzie wydziałem spraw wewnętrznych inną pójdzie drogą. M o n i t o r p o w s z e c h n y dotąd wydawany pod kierunkiem hr. Walewskiego ministra stanu, przechodzi pod zarząd nowego ministra spraw wewnętrznych.

Pan Armand Béhic, był jednym z najznakomitszych członków rady stanu pod panowaniem króla Ludwika Filipa i spełniał wyższe obowiązki w zarządzie tak zwanego P o d r ó ż n i c t w a c e s a r s k i e g o (Messageries impériales). Jego to nauce i duchowi praktycznemu, to rozległe przedsiębierstwo najwięcéj zawdzięcza swój rozwój i kwitnącą pomyślność.

Marszałek Vaillant, do dawniejszéj nazwy ministra domu cesarskiego przyłączy nazwę ministra sztuk pięknych; w obręby tego wydziału wejdą sztuki piękne z ich szkołami, uroczystości narodowe, pomniki dziejowe, legja honorowa i muzea.

Pan Rouher, dotychczasowy minister robót publicznych, mianowany jest prezesem rady stanu.

Wysokie stanowisko nadane panu Billault wyrównywa niejako znaczeniu, za rządu parlamentarnego, prezesa rady ministrów. Pan Billault na mocy dekretu cesarskiego 21 grudnia 1860, mieć będzie pierwsze miejsce między swymi współtowarzyszami.

Pan de la Gueronnière, który niedawno wzywany był do Fontainebleau, w dzienniku swoim umieścił pismo pod nazwą: O p o g ł o s k a c h c o d o z m i a n w g a b i n e c i e; sili się w niém na dowody, że polityka zewnętrzna Napoleona, pozostanie niewzruszoną. Cesarzowi chodziło o to tylko, aby te zmiany przyniosły potrzebne uspokojenie umysłów, zbyt podnieconych przez walkę wyborczą, i aby rząd mógł za kilka miesięcy, stanąć przed izbami chlubny i silny z uspokojonego stanu Francji. Z liczby dawniejszych ministrów, pozostali na posadach pp. Drouyn de Lhuys, minister skarbu; marszałek Randon, minister wojny i hr. de Chasseloup-Laubat minister marynarki.

Urzędy ministrów bez wydziału ustają.

W Londynie lord major dał wspaniałą ucztę dla ministrów; ciało dyplomatyczne przedstawiali poseł turecki pan Musuros, poseł saski, francuzki, włoski i minister perski.

W zgromadzeniu, więcéj niż z 250 osób, lord Palmerston odpowiedział piękną mową na wniesione przezdrowie na cześć ministrów i wyraził: że mimo ważne toczące się zadania, nadzieja załatwienia ich w drodze rokowań, nie znikła. Dwa są mocarstwa w Europie, rzekł daléj, od których przyjaźni, albo niezgody, głównie zawisły pokój lub wojna; temi mocarstwami są Francja i Anglja, a dziś równie w najodleglejszym zachodzie jak na ostatnich kończynach Wschodu, najzaszczytniejsza przyjaźń ożywia oba rządy tych krajów.

W ogólności, duch mowy lorda Palmerstona był pojednawczy i wywarł na obecnych najlępsze wrażenie.

We Włoszech, z powodu rozwiązania przez rząd towarzystwa noszącego nazwę S o l i d a r n o ś ć d e m o k r a t y c z n a wywinął się spór dosyć żwawy w izbie poselskiéj turyńskiéj. Najznakomitsi mówcy jako to: pp. Peruzzi, Lafarina, Minghetti i nakoniec, były prezes rady Rattazzi, po kolei zabierali głosy. Rozprawy nosiły na sobie znamię prawdziwéj szlachetności, a chociaż poruszając najwyższe zadania wewnętrznéj i zagranicznéj polityki, doszły do pewnego stopnia żywości, nie zboczyły jednak z téj drogi umiarkowania, z któréj mężowie stojący na czele narodu nigdy schodzić niepowinni. Najżywotniejszém dla Włoch pytaniem jest zawsze sprawa rzymska: prezes rady p. Minghetti, w prześlicznéj mowie przedstawił ją w prawdziwém świetle. Nieomieszkamy w przyszłym poglądzie podać treść głębokich i sprawiedliwych jego rozumowań, dziś poprzestaniemy na uwiadomieniu czytelników, że we Włoszech wszystko układa się do równowagi, że porządek bierze górę, że namiętności nikną, jedność się krzepi, prawodawstwo ujednostajnia, zamożność ludu, rozwój przemysłu i handlu wzrasta, a ufność w mądrość rządu coraz potężnieje. Jakoż izba poselska na wniesienie p. Buoncompagni, ogromną większością przeszła do porządku dziennego, w którym wyraziła bezwarunkowe zaufanie w rządzie.

W Austrji, nowo otwartemu sejmowi rady cesarstwa zagraża rozprzężenie, posłowie czescy posłali wprost do cesarza usprawiedliwienie się dla czego na przyszłość zasiadać na sejmie niemogą. Trzéj lub czteréj posłowie czescy, którzy wahali się podpisać to usprawiedliwienie, woleli złożyć swe umocowania. Niewiadomo jeszcze jakie środki rząd przedsięwezmie przeciw oppozycji czeskiéj; według wszelkiego podobieństwa do prawdy, ogłosi ich umocowania za ustałe i nakaże zwołanie sejmu w Pradze dla wyboru nowych posłów.

W Hiszpanji ostatni opór dynastyczny infanta don Juana de Bourbon, wziął koniec. Ciekawy list jego do królowéj hiszpańskiéj podamy w następnym numerze Kurjera.

Według listów otrzymanych przez dzienniki francuzkie z Aten z dnia 13 czerwca, wiadomość o przyjęciu korony greckiéj przez króla Jerzego, dobroczynnie wpłynęła na uspokojenie umysłów w Helladzie. Zgromadzenie narodowe wzięło się czynnie do oczyszczenia wojska z burzliwych pierwiastków; wyznaczyło komissję, która w pięć dni miała ukończyć swą pracę, to jest ułożyć listę oficerów do wydalenia z wojska, drugą listę mających prawo otrzymać żołd wysłużony—i nakoniec trzecią przechodzących pod rozporządzalność ministra wojny.

Według wiadomości nadesłanych z New-Yorku, jenerał Ortega miał w drodze z Puebli do Vera-Cruz, ze znaczną liczbą oficerów umknąć z pod straży francuzkiéj; inni zaś jeńcy meksykańscy, odmówili zobowiązać się słowem uczciwości, że służyć przeciw Francji nie będą. Źródło z którego ta wiadomość pochodzi, jest wielce podejrzane, wiadomo bowiem, że Amerykanie północni z największą zawiścią patrzą na każde wdanie się Europy w sprawy nowego świata.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Włochy.

T u r y n 14 czerwca. Po mowie wyrzeczonéj dziś w izbie poselskiéj przez ministra spraw zagranicznych pana Visconti Venosta, zabrał głos minister spraw wewnętrznych p. Peruzzi w następnych słowach:

„Dziękuję zacnemu panu Bertani, że tak otwarcie zagaił przedmiot, który wszyscy pragnęliby ujrzeć raz przecięż jasno rozwiązanym. Parlament ma wziąć pod rozbiór prawo o stowarzyszeniach; gabinet chciał by co najprędzéj jego roztrząśnienia, już by to nastąpiło gdyby budżety tak długo nie zajęły izby. Prócz tego, stan królestwa, dziś nierównie spokojniejszy, zmniejszył nagłość rozbioru tego projektu. Wszakże gabinet nie omieszka go przedstawić, aby izba mogła go ocenić przy rozbiorze prawa bezpieczeństwa pospolitego; bo chybaby zaszły jakie okoliczności nadzwyczajne, ustawa bezpieczeństwa tylko przy téj zręczności ma być wziętą pod roztrząśnienie. A eż czy rząd i kraj mają myśleć, że nie istnieje żadne prawidło o stowarzyszeniach? albo czy stowarzyszenia mają być szanowane dla tego tylko, że są stowarzyszeniami? Nie sądzę.

Statut w art. 33-m pozwala obywatelom zgromadzać się spokojnie i bez broni. Każdy pojmuje, że to prawo wykonywać się powinno zgodnie z przepisanemi na to ustawami. Te ustawy jednak dla nas nie istnieją; nie mamy więc innych w tej mierze prawideł, prócz zasad, jakich w tym przedmiocie dotąd się trzymano. Baron Ricasoli, na pamiętnem posiedzeniu 25 lutego 1861-go r., po długiéj mowie nad prawem stowarzyszeń, wynurzył zdanie, że rządowi służy moc dozorowania stowarzyszeń i ich rozwiązywania.

Posłannictwo dozoru nad używaniem prawa stowarzyszeń, należy do rządu, lub przynajmniéj w sposób domniemany dopóty należy, dopóki osóbna ustawa nie przepisze prawideł używania tego prawa. Zacny Bertani powiedział, że teraźniejszy gabinet posługuje się dekretem 20 sierpnia 1853-go, dekretem, który uważał za niekonstytucyjny, kiedy powstawał na przeszłą administrację. Dziś zaś nietylko że się nim posługuje, ale chce jeszcze uczynić jego zastosowanie daleko rozciąglejszem. Wyzywam każdego, niech pokaże w sprawozdaniach obrad izby, który to z członków dzisiejszego gabinetu naganiał dekret 20 sierpnia; wyzywam też każdego, niech wymieni, kto z nas powiedział, że ten dekret jest niekonstytucyjny.

Towarzystwa wybawcze porozwiązywano w skutek ścisłego wykładu prawa i z powodu zasad, na których też towarzystwa opierały się, a które to zasady wskazane są w ich programmatach. Kiedy gabinet teraźniejszy objął władzę, toczyło się pytanie, czy dekret 20 sierpnia utrzymać należało i odpowiedziano na to pytanie twierdząco. Dekret więc pozostał w swéj mocy, a rząd był i jest dotąd w obowiązku czuwania nad jego spełnieniem. Na zasadzie więc tego dekretu rozwiązano 4 towarzystwa, jedno w Palermo, jedno w Reggio, P. B e r t a n i Jedno w Como. P. P e r u z z i. Miałem je wymienić; ostatnie zaś w Genui. Porozwiązywano je, ponieważ rząd znajdował, że pod inną nazwą, były tylko wskrzeszeniem dawnych towarzystw wybawczych.

Co do genueńskiéj „Solidarności demokra-

IZABELLA.

PRZEZ PANIĄ WOOD.

(Przekład z angielskiego.)

(Dalszy ciąg, ob. N. 65)

Kiedy otworzono drzwi i Barbara postrzegła wchodzącego Jostra, pomyślała, że się cóś z matką stało, i zasłabła. Carlisle zaprowadził ją do sypialnego pokoju i ostróżnie doniósł o chorobie ojca.

— Ubierz się prędzéj, pojedziemy do niego — rzekł do żony, uspokoiwszy ją.

Tymczasem zapomniany w chaosie Wiljam stał w korytarzu, drżąc ze strachu i zimna.

Dziwna rzecz, że Barbara przypomniała o nim pierwiéj niż Izabella i Carlisle i znów wybiegła na korytarz.

— Wilson! cożeś zrobiła?— zawołała Barbara. Może przeziębnąć, patrz, bielizna na nim zimna i wilgotna.

Barbara chwyciła na ręce Wiljama i niezważając na ciężar, zaniosła go do swego łóżka. Wilson nie zwróciła uwagi na wymówki swéj pani, ponieważ kłóciła się w téj chwili z Jostrem, za to, że ją przestraszył. Ten zaś przekonywał ją, że nie wymówił wyrazu „pożar.“

Nakoniec kłótnię tę przerwał Carlisle, rozkazując Wilson odprowadzić dzieci do łóżka; potém kazał założyć konie i wrócił do żony. Przez cały ten czas, pani Win nie wiedząc powodu trwogi stała na korytarzu, trzymając Archibalda na ręku. Joice też, nic nie pojmując o co chodzi, stała niedaleko objąwszy Lucy. Kiedy Carlisle poszedł do żony, rozkazawszy odprowadzić dzieci, Joice podeszła do pani Win, chcąc wziąść od niéj Archibalda. Chłopczyk był już na jéj ręku, gdy w tém spójrzała na panią Win, krzyknęła i upuściła dziecię na ziemię. Na przeraźliwy krzyk, który się rozległ po korytarzu, Carlisle znowu wybiegł z pokoju.

— Co znowu?— zawołał — co ci jest Joice? Wyglądasz tak, jakbyś się zlękła widma.

— Ach w saméj rzeczy widziałam widmo.

— Czyś nie zwarjowała?— spytał Carlisle, dziwiąc się co się ze sługami jego dzieje.

— Nie panie! Niech się Bóg nad nami zlituje! — zawołała służąca, padając ze strachu na kolana.

— Co ci Joice?

Ale ta nie odpowiadała. Drżąc ze strachu, wstała, podjęła z ziemi Archibalda i powoli poszła na górę.

— Co się z nią stało?— spytała Barbara, przeprowadzając Joice oczyma. Mówiła o jakichś widmach...

— Musiała naczytać się o strachach, a teraz one ją prześladują na każdym kroku. A wszystkiemu winna Wilson; przez jéj głupstwo cały dom w trwodze. Ale ubieraj się prędzéj Barbaro.

XLIV.

Apoplektyczne uderzenie było skutkiem wewnętrznéj walki, która się odbywała w duszy starego Gara, gdy się dowiedział o niewinności syna, z którym tak srogo i okrutnie postąpił. W końcu staruszek wyzdrowiał, choć już nie powrócił do dawnego stanu.

Trwoga, którą sprawiło przyjście Jostra do East-Line zaszkodziła tylko Wiljamowi i Joice. Pierwszy przeziąbł i choroba jego powiększyła się, Joice zaś pod wpływem przelęknienia chodziła zupełnie nieprzytomna, zamyślona, trwożąc się co chwila wszystkiego, a nawet czasami mówiła od rzeczy.

Jak tylko pan Gar przyszedł do siebie, nowy członek parlamentu Carlisle z żoną i Wiljamem pojechał do Londynu. Wiljama wzięto jedynie dla zaradzenia się w chorobie jego u tamecznych lekarzy. Joice pojechała z niemi. Wiadomość o uwięzieniu Lewisona rozeszła się w Londynie i stała się przedmiotem rozmów i wniosków najdzikszych i nieprawdopodobnych.

Wieczorem w dzień przyjazdu Carlisla do Londynu, w chwili kiedy wychodził z żoną z domu, spotkał młodą damę.

— Wybacz panie Carlisle, przyszłam za interesem, proszę o ratunek. Jestem ledi Lewison. Barbara zarumieniła się, a Carlisle poprosił nieznajomą do pokoju. Prosił ją siedzieć, sam zaś stał ciągle. Ledi Lewison zaczęła mówić urywanym głosem, świadczącym o jéj wewnętrznem wzruszeniu. Mówiła, iż zewsząd dochodzą do niéj wiadomości, iż mąż jéj jest przestępcą, ale że prawdy od nikogo dójść nie może. Lord Mount-Severn, do którego się udawała odmówił jéj bliższych szczegółów. Dowiedziawszy się, iż Carlisle ma dziś przyjechać do Londynu, postanowiła udać się do niego i zapytać go czy w saméj rzeczy sprawiedliwą jest pogłoska, która się rozbiegła po Londynie o zbrodni jakoby dokonanéj przez jéj męża.

— Mam syna—mówiła, zniżając głos i załamując ręce— syna, który odziedzicza imię jego. Panie Carlisle, czy on będzie sądzony?

— Przestępstwo jego nie jest jeszcze dotąd dowiedzione— odrzekł Carlisle z politowaniem. Dodawszy potém kilka wyrazów uspakajających, chciał odejść— zagrodziła mu drogę.

— Nie wyjdziesz pan, póki mi nie opowiesz szczegółów!

— Nie posądzaj mię, ledi Lewison, o niegrzeczność, ale nie mogę mówić o tym człowieku nawet z panią; jedno jego imię już mnie porusza.

— Każdy wyraz nienawiści, jaki pan wyrzeczesz, przyjmę ze współczuciem, gotowa jestem nawet powtórzyć za panem.

— Aleź on jednak zawsze jest mężem ledi— przerwała Barbara, obrażona taką mową.

— W tém właśnie, że jest mężem moim leży główne źródło mojego nieszczęścia. Zrozumiesz mnie pani Carlisle, bo sama jesteś żoną i matką. Zgubił mnie a synowi zostawił zhańbione imię, które go nie opuści przez całe życie. Czyż mało innych jego występków, a jednak z taką zbrodnią na sumieniu odważył się ożenić ze mną! Został mężem moim przez oszukaństwo, i ja wyrzeknę się go przed całym światem. Żaden moralny obowiązek nie powstrzyma mię teraz od tego kroku.

Nakoniec Carlisle, uspokoiwszy ją, ukłonił się i wyszedł. Ledi Lewison została czas jakiś z Barbarą, która przez zwykłą wszystkim kobietom wielomówność, opowiedziała jéj wszystkie szczegóły historji Lewisona. Dowiedziawszy się o nich, ledi Lewison wyszła tak prędko jak weszła.

Barbara po trzech tygodniach wróciła do East-Line, a Carlisle został w Londynie, do końca posiedzeń parlamentu. W lipcu wrócił do domu i znalazł nowonarodzoną śliczną córeczkę.

Tymczasem Wiljam gasł powoli. Londyńscy lekarze potwierdzili zdanie doktora Mortona i domownicy wiedzieli, że dziecię prędko umrze. Wraz z Wiljamem gasła i Izabella. Krzyż był za ciężki i upadała pod brzemieniem jego. Widocznéj choroby nie było, ale z dniem każdym mizerniała, a nikt nie postrzegał jéj osłabienia.

XLV.

Izba assyzów sądu lineborghskiego tak była przepełnioną w dzień processu Lewisona, że wielu widzów nie mogąc znaleźć miejsca z gniewem tłumnie zalegali ulicę przed sądowym gmachem. Stanowisko, jakie oskarżony zajmował w towarzystwie, jego dawniejsze szalone życie, pełne miłośnych przygód, szczególnie z ledi Izabellą Carlisle, wyrok sądowy jeszcze nie zdjęty z Ryszarda Gara, słowem wszystkie okoliczności, które łączyły się ze sprawą, nadawały jéj szczególną wagę w oczach publiczności; wiele osób przyjechało z dalekich stron, jedynie dla tego, ażeby być obecnémi przy procesie.

O dziesiątéj sędziowie zajęli miejsca swoje. Na ławie oskarżonych posadzono Lewisona, który tak się w ostatnich czasach zmienił, tak pobladł i zmizerniał, że go prawie poznać nie podobna było. Życie w więzieniu wypiętnowało się na jego twarzy, oczy jego wyrażały wstrętne przerażenie. Ubrany był czarno, białą rękę jego zdobił brylantowy pierścień.

Przestępstwo Lewisona nie ulegało wątpliwości, już go dowiedli Ebencher, Afi i groom Piotra Lewisona; zresztą dziś jeszcze badano świadków, a ci powtórzyli to samo co mówili pierwiéj. Nakoniec przyszła koléj na Ryszarda Gara, który stanął przed sędziami pełen boleści i cierpień, ale w oczach jego jaśniała duma i nadzieja. W tym dniu zrzucił strój zmyślony, a zjawił się w zwyczajném ubraniu gentelmena.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

tycznéj" winienem powiedzieć, że po jéj ustanowieniu dziennik „Powinność" (Dovere) począł wychodzić jako jéj organ. Drukowany programat tego dziennika, ułożony w wyrazach ogólnych, nie przedstawiał powodu do zabrania go przez władzę.

Co do okolnika, ogłoszonego przez „Solidarność demokratyczną," zabrano go za kilka miejsc wyraźnie występnych, nie zaś za to, że uwiadamiał o zawiązaniu się towarzystwa. Nic by więc nie zaszło w skutek programatu i okolnika; ale rzeczy nie ograniczyły się na nich. W dokumentach późniejszych, nie będących okolnikami komitetu kierowniczego towarzystwa „Solidarności demokratycznéj," złożonego z pp. Campanella, Bertani, Savi i innych, znajdują się odezwy do demokracji włoskiéj, aby znowu stoczyła nić przemocą zerwaną pod Aspromonte, i „aby utworzyła stronnictwo narodowe przez spółdziałanie wszystkich i równie korzystne dla wszystkich."

Mości panowie, sądzę, że Włochy niepotrzebują innego stronnictwa narodowego, prócz tego jakie posiadają! (Bardzo dobrze. Oklaski).

Pracować nad uzupełnieniem i rozwojem jedynego stronnictwa istniejącego, to każdy rozumie; ale starać się zamienić go przez inne, tego ani rozumieć, ani cierpieć niepodobna. (Dobrze).

Piérwsze zebranie się towarzystwa „Solidarności demokratycznéj" naznaczone było w miejscu zwyczajnem, na placu Grillo-Cattaneo. To miejsce, będąc zwykle otwarte dla publiczności, ulega przepisom policji; dla tego przyznaję, że policja miała by prawo rozwiązać zgromadzenie.

Mówca dodaje, że Genua jest miastem patryotycznem i mniemań umiarkowanych; że nigdy nie myślano poddać jéj pod rząd wyjątkowy; że prefekt, p. Gualterio, spełnił tylko rozkazy ministrów. Nadto większość, przeważna większość mieszkańców ubolewa, że w ich mieście częściéj niż w innych, wdawanie się władzy bywa potrzebnem z powodu zbierania się członków towarzystw. (Brawo).

Mości panowie, gabinet nie wejdzie nigdy w żadne układy z ludźmi nastającymi na rządzące nami zasady. Również gotów jest niweczyć zasady tych, którzy chcieliby monarchji bez statutu, jak i tych co pragną statutu bez monarchji. (Bardzo dobrze! Oklaski).

Neapol 9 czerwca. Obchod narodowy odbył się tu zawczoraj z takąż uroczystością jak w całych Włoszech.

Pominąwszy przeglądy przez jenerała Lamarmora wojsk i gwardji narodowéj, opisy zabaw we dnie i oświecenia miasta w nocy, ogromny zbieg wszystkich stanów mieszkańców, muzyki i illuminację Villa Reale, wyścigi łodzi na Margellina, rozdanie medalów wystawy londyńskiéj przez prefekta przemysłowcom i artystom neapolitańskim, powiem o dwóch szczegółach powszechniejszéj doniosłości.

Oto rada miejska postarała się o zawarcie w tym dniu stu małżeństw, czyli innemi słowy wyposażyła sto najuboższych dziewcząt miasta.

Izba kupiecka neapolitańska kazała zbudować nakładem swoim sześć łodzi, dla rozdania ich sześciu najuboższym rybakom, których nazwiska wyciągniono losem w dzień obchodu narodowego. To losowanie odbyło się o godzinie 3-éj po południu na wybrzeżu Santa Lucia, przy bajecznem prawie zbiegowisku pospólstwa.

Lecz co jest jeszcze godniejszém uwagi, co powinno by zastanowić i ojca ś. i wszystkich zapaśników władzy świeckiéj, to że błogosławieństwo tych łodzi odbyło się w obecności 135-ciu księży przez trzech prałatów i że ojciec Proto, uczony i pobożny dominikan, miał wymowne kazanie w pośród najżywszych okrzyków ludu, które odbijały się o brzegi i morze wielbiąc z zapałem Włochy i króla.

Francja.

— Zapewniają, że deputacja złożona z 3-ch członków stronnictwa umiarkowanego, zabrała się z Meksyku na pocztowym statku angielskim, który wypłynął d. 2 czerwca z Vera-Cruz do Southampton; rzeczona deputacja udaje się w posłannictwie do Europy.

— Dzienniki powtórzyły list pisany przez cesarza Napoleona do jen. Forey, 3 lipca przeszłego roku. Znajduje się on w zbiorze dokumentów dyplomatycznych, złożonych izbom i nadanie mu dziś większéj jawności jest tém bardziéj na dobie, że skreśla wzniosły i szlachetny cel, o jaki Francja dobija się w Meksyku. List ten dosłownie brzmi jak następuje:

„Jenerale!

„Znajdą się zapewne ludzie, którzy pytać was będą dla czego poświęcamy życie naszych żołnierzy i pieniądze Francji dla założenia rządu prawidłowego w Meksyku.

„W obecnym stanie cywilizacji świata, pomyślność Ameryki nie jest obojętną dla Europy, bo Ameryka zasila nasze rękodzielnie i daje życie naszemu handlowi. Chodzi nam zaiste o to, aby rzecz pospolita Stanów zjednoczonych była potężną i szczęśliwą. Lecz zupełnie sprzeciwia się naszemu dobru, aby zagarnęła zatokę Meksykańską i groziła stamtąd Antyllom, oraz Ameryce południowéj, a przez to sama jedna rozrządzała ziemiopłodami nowego świata.

„Widzimy dziś, ze smutnego doświadczenia, całą niepewność doli przemysłu ograniczonego do szukania pierwotnych zasobów swéj działalności na jednym tylko targu, którego kolejom ulegać musi.

„Jeżeli przeciwnie Meksyk zachowa swą niepodległość i utrzyma całość swojego kraju, jeżeli przy pomocy Francji ustali u siebie rząd prawidłowy, przywrócimy po drugiéj stronie oceanu plemieniu łacińskiemu jego siłę i urok i zapewnimy bezpieczeństwo naszych i hiszpańskich osad antylskich i utrwalim w środku Ameryki nasz wpływ dobroczynny; a ten wpływ, otwierając niezmierne ujścia dla naszego handlu, dostarczy nam niezbędnych przedmiotów dla naszego przemysłu.

„Meksyk odrodzony w ten sposób zawsze nam sprzyjać będzie, nietylko przez wdzięczność, lecz ponieważ jego dobro zgodne będzie z naszem, i że znajdzie we Francji podporę stosunków swoich z państwami europejskiemi.

„Dziś więc, kiedy cześć oręża francuzkiego jest wdaną, wymagania naszéj polityki, dobro naszego przemysłu i handlu, wszystko nakazuje nam iść na Mexico, utkwić tam śmiało naszą chorągiew, zaprowadzić, albo monarchją, jeżeli nie jest niezgodną z uczuciem narodowem kraju, albo przynajmniéj rząd obiecujący jakąkolwiek stałość."

— Korrespondent dziennika. Niepodległość belgijska czyni następne uwagi nad przyszłością wyprawy meksykańskiéj.

Swiat urzędowy zdaje się zbyt łatwowiernie liczyć na prędkie załatwienie wyprawy meksykańskiéj. Wszakże zapominać nie należy, że cały obrót rzeczy zawisł od zachowania się ludności po nieuchronnym upadku Mexico. Jeżeli większość narodu rzeczywiście oświadczy się za Francją, Juarez pomyślić nawet nie może o przeciągnieniu walki, ale jeżeli kraj pozostanie obojętnym, jeżeli nie wystąpi przeciw teraźniejszemu rządowi, Juarez i jego zwolennicy po utracie Mexico przeniosą rząd do Guadalaxara, miasta drugiego rzędu w Meksyku liczącego 80,000 mieszkańców. Leży ono o 120 mil od stolicy; a więc wojsko francuzkie będzie musiało i to miasto zająć. Tymczasem, między Queretaro i Guadalaxara rozciągają się stepy piasczyste, niepodobne do przebycia przez całą porę dżdżystą.

Dał by Bóg, aby rzeczy pomyślniejszy obrót wzięły i aby inżynierowie mogli przeniknąć w głąb kraju, bo okolice kruszcowe zaczynają się dopiero o 28 mil za Guadalaxara. Bogactwa meksykańskiego kopalnego królestwa mają być ogromne, ale wymagają ogromnych też nakładów, nim wypłacać się poczną.

Austrja.

Wiedeń 17 czerwca. Dziś o południu obie izby rady cesarstwa zgromadziły się na posiedzenie wstępne, po uprzedniém wysłuchaniu w całym składzie mszy odprawionéj przez kardynała arcy-biskupa księdza Rauscher, na któréj znajdowali się wszyscy w téj chwili obecni w Wiedniu arcy-książęta.

W izbie poselskiéj nowy prezes p. von Hasner i dwaj nowi wice-prezesi pp. Hopfen i Lapenna, wprowadzeni zostali w urzędowanie przez ministra stanu. Po krótkiéj mowie, prezes wysłuchał przysięgi członków nowo-wybranych.

Podobnymże porządkiem otwarto i izbę panów.

— Dziś, 18 czerwca o godzinie 11-éj zrana odbyło się uroczyste zagajenie w pałacu drugiego sejmu rady cesarstwa.

Członkowie obu izb w odświętnych mundurach, zebrawszy się naprzód w pałacu cesarskim udali się do sali obrzędów, gdzie członkowie izby panów zasiedli po prawéj, a członkowie izby poselskiéj po lewéj stronie.

Po doniesieniu, że wszystko już było gotowe, jego cesarsko-królewska wysokość, arcy-książę Karol-Ludwik, którego naj. pan mianował zastępcą swoim dla uroczystego otwarcia rady cesarstwa, wszedł z pokojów wewnętrznych do sali obrzędów, poprzedzony przez ministrów i arcy-książąt. Za nim postępował wielki ochmistrz dworu. Przybywszy do sali, ministrowie stanęli po lewéj stronie przy podniesieniu tronowem, arcy-książęta zaś na samem podniesieniu; arcy-książe Karol-Ludwik zasiadł na tronie, nakrył głowę i odczytał przyjętą z rąk wielkiego ochmistrza następną mowę: „Zacni członkowie rady cesarstwa!

„N. cesarz raczył mi poruczyć otworzenie w swojem imieniu drugiego sejmu rady cesarstwa i pozdrowić jego zacnych członków.

„Przenikniony radością, spełniam to wysokie posłannictwo i pozdrawiam arcy-książąt, książąt domu cesarskiego, oraz najprzewielebniejszych, oświeconych i zacnych członków obu izb rady cesarstwa, którzy się około mnie zgromadzili.

„Krótki przeciąg czasu upłynął od ukończenia prac sejmowych przedewszystkiem poświęconych pragnieniom i potrzebom królestw i ziem pojedyńczych.

„Dla złączenia z ich działalnością ziszczenia tych rozleglejszych zadań, wypływających z troskliwości o dobro i pomyślność całego cesarstwa, zgodnie z ustawą konstytucyjną widzicie się zacni członkowie rady cesarstwa zgromadzeni w tém miejscu dla odbycia drugiego sejmu.

„Z pociechą możemy wzrok nasz zatrzymać na działalności sejmów i pracach przedstawicielstwa cesarstwa, które, odbywane w kolei prawidłowéj, uzupełniają się wzajemnie w sposób zbawienny.

„Ta działalność przedstawia nam w postaci pełnéj życia, myśl przewodniczącą zasadniczym prawom państwa zachowania w jednocie niezbędnéj dla całości najswobodniejszy i najniezależniejszy możliwy ruch jego części.

„Ponieważ sejm wielkiego księstwa siedmiogrodzkiego zwołany został przez reskrypt cesarski d. 29 kwietnia bież. roku,— niema już ani jednego królestwa lub kraju złączonych pod berłem austryjackiem, któreby nie widziało otwartéj dla siebie drogi uczęstnictwa w obradach spraw wspólnych, zachowanych przez dyplomat 20 października 1860 i przez patent 26 lutego 1861-go przedstawicielstwu cesarstwa.

„Miejmy nadzieję, że przekonania co do dróg i środków dojścia do celu przez wszystkich gorąco upragnionego, przekonania, których wierny wyraz świeżo od najdalszych granic cesarstwa doszedł aż do stopni tronu, z dniem każdym rozkrzewiać się będą zwycięzko i przeobrażą się w czyny dla wszystkich zbawienne.

„Bystry rzut oka na stan cesarstwa zagrzeje nas do niezłomnego wytrwania w zaczętéj sprawie i do wstąpienia w przyszłość z ufnością.

„Rada cesarstwa ukończyła swój pierwszy sejm wśród dobrodziejstw niezachwianego pokoju; cieszymy się szczęśliwie temi dobrodziejstwami i na początku tego drugiego sejmu. Żądze i usiłowania najpilniejsze rządu jego ces. mości, nie przestaną zmierzać ku możliwości zachowania ich nienaruszonemi.

„Pod tarczą i opieką ustanowień wyzwolonych, widzimy we wszystkich dziedzinach życia umysłowego i powszedniego, rozwój najżywszéj działalności, widzimy, że siły cesarstwa bystro wzrastają, a jego powaga i stanowisko państwowe coraz się bardziéj wzmacnia.

„Poglądając na stan skarbowości, postrzegamy pocieszające postępy na drodze obranéj do jéj zupełnego urządzenia.

„Kredyt państwa i wartość pieniędzy papierowych doznały bardzo znacznego polepszenia i korzystny zarząd skarbowości w roku bieżącym pozwoli nieużyć kredytów nadzwyczajnych już zagłosowanych w ilości 12-tu miljonów zł. reńskich, dla całkowitego zapełnienia przypuszczalnego niedoboru w tym roku.

„Budżet, który będzie oddany na wasz rozbiór i uchwałę, został ułożony w nowym porządku, dozwalającym łatwiéj ocenić jego ogół i szczegółowiéj sprawdzić jego części, a nadewszystko w porządku zastosowanym do życzeń wyrażonych w rozprawach przeszłorocznych. Z powodu uznania większéj przyzwoitości porównania roku administracyjnego, będącego dotąd w użyciu z rokiem kalendarzowym, budżet obejmuje na ten jeden raz okres skarbowy 14-tu miesięczny.

„Przy układaniu budżetu, nie stracono z oczu potrzeby wszelkiéj możliwéj oszczędności.

„Wszakże stan przejścia w jakiem się znajdujemy i potrzeba przywrócenia zupełnéj i o ile można najprędszéj równowagi w gospodarstwie państwa i wartości jego znaków pieniężnych, wymaga niemałych poświęceń.

„Dla ulgi na przyszłość wypływającego stąd brzemienia i przez wzgląd na potrzeby rozsądnéj ekonomji politycznéj i skarbowéj, uznaliście już na przeszłym sejmie potrzebę zmiany podatków bezpośrednich zgodnie ze zmienionemi warunkami czasu.

„Rząd zatém naj. pana przedstawi wam szereg projektów do praw, które obejmą systemat podatku bezpośredniego, a które polecam waszym światłym i dojrzałym obradom.

„Jego ces. kr. apostol. mość pragnie, aby projekta do praw treści skarbowéj zostały roztrząśnięte i uprzednio wzięte pod rozbiór, skoro tylko przedstawione będą izbie poselskiéj; a to dla tego, że w czasie, w którym przyjdzie do ich uchwał można spodziewać się, że w obradach rady cesarstwa wezmą już udział posłowie wielkiego księstwa siedmiogrodzkiego.

„Rozmaite inne projekta do spraw, które wam zgłębiać przyjdzie, mają na celu urzeczywistnienie reform, przedewszystkiem uznanych za potrzebne w ważnych sferach życia politycznego, głównie zaś w wymiarze sprawiedliwości.

„Powszechnie poczute pragnienie dokonania tych przeobrażeń musiało skierować uwagę rządu w stronę tych obrad, pod które winny być oddane ściągające się do niéj prawa.

„W obec korzystnych doświadczeń poczynionych w innych państwach nad dogodnością trybu załatwiania spraw różniącego się z tym, jaki dotąd był używany w rozbiorze zwłaszcza bardzo obszernych projektów; w obec też okoliczności, że w ciągu przeszłego sejmu już w saméj radzie cesarstwa rzecz o nadaniu takiego kierunku sprawom była już podniesioną, rząd jego ces. mości czuł obowiązek wytoczyć na sejm niniejszy projekt do prawa, mający ten przedmiot podciągnąć pod stałe prawidła.

„Między projektami mogącemi przyjąć to zastosowanie, wymienić przedewszystkiem należy projekt nowego kodeksu przewodu sądowego, który zasłuży na całą waszą uwagę. Silnie oparty na doświadczonych podstawach kodeksu przewodu karnego, wydanego w roku 1850-m, nowy projekt miał na względzie w całéj jéj rozciągłości zasadę przewodu ustnego i jawnego; znowu wyrok ma zależeć od wolnego przekonania sędziego, którego żadne prawidło tyczące się dowodów ścieśniać nie powinno; przedstawia on możność wszystkie ważniejsze przypadki oddać pod sąd przysięgłych w krajach, w których potrzebne wstępne warunki dla wprowadzenia sądów przysięgłych istnieją.

„Znajdziecie spółcześnie, że przewod staje się prostszym i krótszym, w obrębach zgodnych z zamiarem większéj opieki nad wolnością i bespieczeństwem indywidualnem.

„W wydziale przewodu cywilnego, potrzeba reform coraz więcéj czuć się daje.

„Obrady kommisji związkowéj, ustanowionéj dla zredagowania ogólnego niemieckiego kodeksu postępowania cywilnego, czynią zadawalające postępy i szczęśliwie uprzedzają tę potrzebę.

„Ponieważ te przeobrażenia nie mogą dokonać się bez zmiany mechanizmu władz sądowych połączonego z nową organizacją zarządu politycznego, przedstawione wam będą projekta do praw tyczących się zasad ich wykonania.

„Niedostateczność z każdym dniem dotkliwsza przewodu w rzeczy bankructw i układów polubownych, zamieniła dla rządu w naglący obowiązek potrzebę bezzwłócznego oddania na wasz rozbiór projektu nowego prawa o bankructwach, ściśléj czuwającego nad bespieczeństwem prawa w ogólności i kredytu ziemskiego w szczególności; projekt głównie zmierza do uczynienia o ile można przewodu prostszym i prędszym.

„Dla uzupełnienia ustawy gminowéj przedstawionym wam będzie projekt do prawa o zamieszkaniu, przeznaczonego spółcześnie do zaspokojenia życzeń wyrażonych pod tym względem przez rozmaite sejmy. Na mocy téj ustawy przedmioty głęboko związane z prawami tak osób pojedyńczych, jak całych gmin, które dotąd wywoływały liczne wątpliwości, znajdą swoje prawne rozwiązanie.

„Zacni członkowie rady cesarstwa weźmiecie się do powierzonych wam ważnych prac z tém poświęceniem i zaprzaniem, które mieliście czas dowieść na piérwszym sejmie.

„Łaska i wysoka przychylność panującego wam towarzyszą. Ludy, których wyrażacie pragnienia i potrzeby, poglądają na wasze kroki z prawowitem spółczuciem: rząd wychodzi naprzeciw wam ze szczerą ufnością. N. pan ma niezłomne przekonanie, że może liczyć na waszą patryotyczną pomoc.

„Oby opieka Wszechmocnego wspierała wasze usiłowania i uczyniła je i nadal korzystnemi dla dobra, potęgi i sławy cesarstwa."

Dziennik Pątnik oznajmuje, że nadeszły lepsze wiadomości z Węgier. Obfity deszcz usunął zupełnie trwogę głodu, chociaż w ogóle pod względem żniw lato w całéj Austrji uważać można za nieszczęśliwe.

Wiedeń, 19 czerwca. Posiedzenie rady cesarstwa.

Izba poselska.

Na początku posiedzenia, prałat Eder wytoczył wniesienie naglące, poparte przez 37-miu posłów wszystkich odłamów izby, aby odpowiedzieć przez adres na mowę od tronu. Izba przyjęła to wniesienie jednomyślnością i wyznaczyła kommisję z 9-ciu członków do ułożenia rzeczonego adresu. Kommisja składa się z panów: Giskra, Herbst, Prazak, Kuziemski, Potocki, Mühlfeld, Rechbauer, Doblhoff i Hagenauer.

Minister stanu składa na stole prezesa projekt do ustawy przepisującéj prawidła roztrząsania obszernych projektów.

Dziennik Pątnik donosi ze Lwowa, że pp. Ksawery, D'Abancourt, dawniejszy redaktor Dziennika polskiego i Henryk Nowakowicz, spółpracownik tegoż Dziennika, zostali pozwani przed trybunał karny lwowski, za artykuły naruszające spokojność pospolitę.

Prusy.

Berlin 12 czerwca. Gazeta Krzyżowa donosi, że królowa pruska wyjedzie z zamku Babelsberg spółcześnie z królem i uda się do Windsor, dokąd jest zaproszoną przez królowę angielską.

Starszyzna kupiecka naradzała się dnia wczorajszego nad tém, czy z powodu obecnych okoliczności należało podać adres do króla, albo zanieść prośbę do ministrów? Po długich atoli rozprawach, na tém stanęło, aby wstrzymać się od wszelkiego kroku politycznego.

Dzienniki pruskie ciągle donoszą o przygotowaniach obchodów dla powracających posłów. Skoro te objawy przybierają pozor zbyt głośny, władze miejscowe kładą im tamę. Tak naprzykład Gazeta Krzyżowa mówi: że dzień 10 czerwca miał być obchodzony w Duren z powodu bytności w tém mieście pana Ney i barona von Hilgres, posłów, ale policja odmówiła pozwolenia."

Czytamy w Gazecie narodowéj: Wiadomo, że podczas ostatniego sejmu wybor na posła z obwodu Plesza-Rybnicka, radcy ziemskiego, barona von Scheer-Tose został unieważniony. Podług deposzy telegraficznéj, wysłanéj do redakcji dziennika berlińskiego Reforma hr. Ed. Reichenbach został wybrany 178 głosami, przeciw 63-m, które otrzymał przeciwnik jego, minister wojny, jenerał v. Roon.

Berlin 11 czerwca. Gazeta narodowa pisze: że na odbytém dzisiaj posiedzeniu rady gminowéj, doktor Gneist oznajmił, że uchwała téj rady względem wysłania deputacji do króla nie może być wykonaną, ponieważ rozkaz ministrów d. 9 czerwca przepisuje władzom gminowym zaniechać wszelkich roztrząsań w téj mierze i nie spełniać zapadłych już uchwał. Doktor Gneist radził więc wyznaczenie kommisji, mającéj roztrząsnąć co wypada daléj czynić. Po przyjęciu tego wniesienia, kommisja została wyznaczoną.

— Gazeta Westfalska, wychodząca w Dortmund, otrzymała ostrzeżenie następnego brzmienia.

„N. 151 pańskiego dziennika powtórzył na czele, opis ustępu z historji Karola X-go króla francuzkiego, pod nazwą 33 lata temu, które niedawno liczne dzienniki nieprzyjazne rządowi już ogłosiły.

„A lubo forma tego pisma nosi wszelkie pozory opowiadania czysto historycznego, rzeczony artykuł zdradza wyraźnie cel napastny na dekret królewski 1 czerwca tyczący się zakazu dzienników i pism zbiorowych; obrany zaś sposób cofania się w przeszłość ma na celu uniknienie zaciągu sądowego. Podobnąż dążność zdradza pismo pod nazwą Zadanie rzemieślnicze. Pod płaszczem roztrząsania gospodarczego chcianoby bezkarnie zawichrzyć porządek pospolity.

„W duchu rzeczonego dekretu 1 czerwca, podobne objawy powinny być uważane za szkodliwe i groźne dla pomyślności ogólnéj; powtórzone zaś użycie wyżéj wskazanego podstępu, tudzież ciągłe zachowanie się pańskiego dziennika objawia jego rzeczywistą dążność. A więc w moc art. 1 i 3 dekretu 1 czerwca 1863 r. przesyłam panu ostrzeżenie.

„Arnsberg 11 czerwca 1863 r. von Spankeren. Naczelny prezes rządu.

Drugi artykuł, o którym powyższe ostrzeżenie wspomina, składa się z listu Karola Blind przeciw błędnym teorjom gospodarczym pana Lassalle.

— Dziennik wychodzący w Libenwarda pod nazwą Goniec ludowy (Volksbote), otrzymał również ostrzeżenie.

„W moc art. 1 i 3 dekretu 1-go bież. miesiąca, otrzymujesz pan ostrzeżenie z powodu artykułu umieszczonego w N. 19 pańskiego czasopisma pod nazwą Rząd osobisty, tudzież za list z Berlina ogłoszony w tymże N-rze, donoszący o budowaniu fregat pancernych.

Pierwszy artykuł wskazuje w całym swoim składzie, a mianowicie w okresie końcowym, dążność ubliżenia należnego uszanowania i wierności dla króla. Nadto, artykuł umieszczony został z zupełną wiadomością, że był godnym kary, ponieważ nota dodana przez redakcję zapowiada, że podług dekretu wyżéj przywiedzionego pociągnie za sobą ostrzeżenie.

W drugim artykule zauważano, że wszystkie niemal wielkie państwa europejskie, a mianowicie Francja i Anglja, wysyłały oficerów do Ameryki dla nauczenia się tam budownictwa okrętów pancernych, tymczasem Prusy, jeżeli dobrze nas zawiadomiono, budować będą fregaty pancerne na wzór angielski, który oczywiście okazał się niedostatecznym w wojnie amerykańskiéj. W ten sposób redakcja okrywa ironją rozporządzenia władz co do budowy rodzaju statków i wystawia je na nienawiść i pogardę. Już podobnaż ironja istnieje w porównaniu postępowania władz zagranicznych z postępowaniem władz naszych i mianowicie wypowiedziana jest w sposób nieobojętny w słowach wyrażających, że Prusy budują okręty według wzoru powszechnie uznanego za wadliwy. Słowa jeśli nas dobrze zawiadomiono, dowodzą tylko całą niegodziwość zamiaru; bo wątpliwość w jakiéj jest sama redakcja, nie wstrzymała ją od ogłoszenia wiadomości niepewnéj.

Ponieważ dążność zawarta we wskazanych artykułach i ogólne postępowanie pańskiego dziennika, naraża na niebezpieczeństwo dobro pospolite, to ostrzeżenie zdawało się pod wszelkiemi względami potrzebnem.

Merseburg 9 czerwca 1863 r. Naczelny prezes rządu Rothe."

Tygodnik Tylżycki oznajmuje, że po zapadłem postanowieniu na radzie gminowéj uchylenia się od przyjęcia królewicza następcy, uchwalono posłać adres do króla z przedstawieniem położenia kraju. W prośbie wyrażono, że handel cierpi z powodu rozruchów ościennych, następnie prośba rozwodzi się nad stanem kraju, nad zamknięciem sejmu przed zagłosowanie budżetu, nad dekretem 1 czerwca, a kończy żądaniem zmiany gabinetu i zwołania sejmu. Wysłanie téj prośby natychmiast rozstrzygnięto i uskuteczniono. Magistrat uwiadomiony o tem, usiłował rzecz cofnąć, ale napróżno.

Piszą z Poznania do Gazety Nadbałtyckiéj (Ostsee Zeitung) d. 12 czerwca: Uwięzienia z powodu sprawy hrabiego Działyńskiego nie ustają. W tych dniach uwięziono litografa Jaroczyńskiego, krawca Matuszewskiego i Mrowińskiego komissarza dóbr hr. Macieja Mielżyńskiego, który byli bardzo czynnymi członkami polskiego powstania. Dotąd znajduje się już w więzieniu 90 osób, Właściciel ziemski Włodzimierz Woldiewicz. który wnet po przetrząśnieniu pałacu Działyńskich uciekł, ścigany jest listami gończemi; ale znajduje się obecnie w Paryżu. Podług depeszy otrzymanéj przez Dziennik Poznański, miano dziś uwięzić w Chełmnie pana Józefa Chociszewskiego, redaktora czasopism Nadwiślanin i Przyjaciel. Redaktorowie tych pism, odznaczających się nienawiścią niemczyzny i protestantyzmu niejednokrotnie byli pociągani przed sąd i karani, już to grzywnami, już więzieniem.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

LONDYN, wtorek 23 czerwca w południe. Wiadomości z New-Yorku z dnia 13 wspominają o pogłosce, że jenerał Lee otrzymał znaczne posiłki nad Rappahannockiem i że natychmiast począł działać zaczepnie. Podług wieści potrzebującéj potwierdzenia, jenerał Banks miał być odpędzony od Port-Hudson; według innéj wieści, jenerał Hooker miał uderzyć na jenerała Lee.

Wiadomości z Puebla, z dnia 1 czerwca wspominają o pogłosce: że jenerał Ortega, tudzież inni oficerowie meksykańscy, w czasie przeprowadzenia ich do Vera Cruz, mieli uciec, oraz, że inni oficerowie-jeńcy, nie chcieli zobowiązać się pod słowem uczciwości, iż pozostaną neutralnymi.

LONDYN, wtorek 23 czerwca wieczorem. Donoszą z Shang-hai 7 maja, że rządowi japońskiemu dano dwa tygodnie czasu do odpowiedzi na ultimatum angielskie, oraz że wojna jest bardzo prawdopodobna. Krąży wieść, że Amerykanie mają dostarczać broni i zapasów bojowych Japończykom. Z obawy działań nieprzyjacielskich, cudzoziemcy przenoszą się na okręty.

PARYŻ, środa 24 czerwca. Monitor powszechny ogłasza dziś zrana dekret cesarski, mocą którego pan Billault mianowany jest ministrem stanu, z zachowaniem dotychczasowego obowiązku, na miejscu hr. Walewskiego.

Minister domu cesarskiego będzie odtąd nazywał się ministrem domu cesarskiego i sztuk pięknych. Do wydziału jego należeć mają: sztuki piękne, szkoły sztuk pięknych, uroczystości narodowe, pomniki dziejowe, legja honorowa i muzea. Zarząd wydziału wyznań odłącza się od wydziału oświecenia narodowego i należeć odtąd będzie do ministra sprawiedliwości. Monitor powszechny przechodzi pod zarząd ministra spraw wewnętrznych.

Pan Baroche mianowany jest ministrem sprawiedliwości na miejsce pana Delangle.

Pan Boudet, prezes wydziału w radzie stanu, mianowany jest ministrem spraw wewnętrznych na miejsce hrabiego de Persigny.

Pan Duruy, jeneralny inspektor oświecenia narodowego, zmienia na posadzie ministra tego wydziału, pana Rouland.

Pan Behic, były radca stanu, mianowany został ministrem robót publicznych na miejsce pana Rouher, który został prezesem rady stanu.

Książe de Morny, znowu mianowany prezesem ciała prawodawczego.

Urzędy ministrów bez wydziału zostały zniesione. Minister stanu i prezes rady stanu, mają załatwiać stosunki między rządem a izbami.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— ŻEGLUGA PAROWA PO RZECE AA.—Sądzimy, iż niebędzie bez pewnego interesu wiadomość o mitawskiém stowarzyszeniu żeglugi parowéj, którego pole działalności, pomiędzy Rygą a Mitawą przez rzekę Aa i część zatoki Ryzkiéj, bardzo znaczne przedstawia ożywienie i niemało wpływa na losy handlu wewnętrznego Kurlandji. Od r. 1850 do 1860, z wyjątkiem tylko lat 1854 i 1855, przewożono rzeką Aa każdorocznie w przecięciu towarów z Mitawy do Rygi na 951,000 rub. sr. (7,860 łasztów), a z Rygi do Mitawy na 636,700 rub. (3,660 łasztów). W r. 1860 przewieziono towarów z Mitawy do Rygi na 1,797,400 rub., a z Rygi do Mitawy na 673,900 rub. Koszta transportu wodą z Mitawy do Rygi były bardzo znaczne, gdyż wynosiły zwykle od $3\frac{1}{2}$ i 4 do 6 rub. sr. za łaszt zboża. W r. 1859, celem usunięcia téj ważnéj niedogodności, zawiązało się towarzystwo akcjonarjuszow, mające przewozić na jednym wielkim parostatku i sześciu łodziach przezeń ciągniętych, towary i podróżnych z Mitawy do Dubbelnu przez rzekę Aa. Towarzystwo uformowało się w największéj części pomiędzy samymi handlarzami, i na piérwszém zgromadzeniu ogólném postanowiło za zasadę niebrać więcéj od łasztu żyta wiosną i latem nad 2 rub., a w jesień nad 2 rub. 50 kop. W zamian za tę bardzo znaczną folgę, handlarze dali ze swéj strony zobowiązanie: 1) iż będą statecznie używać łodzi Towarzystwa do przewożenia swoich towarów; 2) że w razie naładowania obcego statku, wówczas gdy łodzie Towarzystwa będą stały w porcie niezajęte, muszą płacić sztraf oznaczony na rzecz stowarzyszenia; 3) że łodzi Towarzystwa przybyłych z towarami do Rygi niebędą trzymać w porcie dłużéj nad dni trzy, a w przeciwnym razie za każdy dzień zwłoki powinni płacić po 10 rub. sztrafu. Protokół tego postanowienia podpisany został przez wszystkich akcjonarjuszów. W skutek wprowadzenia tak przeważnego czynnika do dotychczasowych środków komunikacji, cena przewozu na wszystkich statkach prywatnych spadła też do 2 rub. sr. Pożytek dla handlarzy okazał się niepospolitym, gdyż każdy wysyłający rocznie do Rygi np. 1,000 łasztów zboża i płacący poprzednio od 3,500 do 4,000 i więcéj rub. sr., teraz płaci tylko 2,000 do 2,250 rub. Mniemaćby tedy należało, że handlarze, a zarazem akcjonarjusze Towarzystwa, będą się starać o jak najpomyślniejszy rozwój przedsiębierstwa. W skutku jednak okazało się inaczéj: większość handlarzy wcale niewykonywała i niewykonywa dobrowolnie przyjętych na siebie zobowiązań. Kupcy przetrzymywali w Rydze statki Towarzystwa niekiedy po trzy tygodnie, a skoro przychodziło do opłaty sztrafu, stanowczo wymawiali się od uiszczenia. Rzecz jasna, że w takich warunkach, istnienie Towarzystwa załatwiającego umowy po nizkiéj cenie, stało się niepewném i zachwiało się nawet dla braku ciągłéj czynności. Lecz oprócz tego, niektórzy handlarze woleli spławiać swe zboże na łódkach włościańskich, gdy statki stowarzyszonych bezczynnie stały w porcie. Wymawiano się niby tém, że na statkach akcjonarjuszowskich dostawa zboża odbywa się bez wielkiéj skrupulatności, z nadwerężeniem miary, co jest wierutną nieprawdą, gdyż towar na tych statkach pieczętuje się zaraz po naładowaniu i pod pieczęcią przychodzi na miejsce do Rygi. Rozsądniejszą wymówką byłoby w tym razie odwołanie się do swobody współzawodnictwa; lecz gdy w widoku zobopólnych korzyści ta swoboda dobrowolnie w pewnych razach została ograniczoną, więc i taki wybieg byłby tylko pospolitym wykrętem. Bądź co bądź, lecz taki stan rzeczy niemógł pomyślnie oddziaływać na żeglugę parową Towarzystwa, i w piérwszych latach akcjonarjusze nieotrzymali żadnéj dywidendy. Pomimo tego, gdy na dwóch ostatnich zgromadzeniach ogólnych zaproponowano rozwiązanie Towarzystwa i sprzedaż statków z targu publicznego, kupcy jednogłośnie się temu oparli. Zrozumiano bardzo łatwo, że skoro Towarzystwo usunie swoję działalność z pola współzawodnictwa, koszta przewozu pójdą znowu najniewątpliwiéj w górę. Oceniono, że brak dywidendy jest stratą nic nieznaczącą w porównaniu z korzyściami, jakie się osięgają w taniości przewozu. Byt więc choć nieświetny Towarzystwa został nadal zapewniony.

— GRADY W POZNAŃSKIEM.—Donoszą z okolic Węgrowca: iż dnia 12 czerwca, o godzinie 11 wieczorem, zerwała się gwałtowna burza, która skończyła się gradobiciem, przez pół godziny trwającém. Ucierpiały od gradu pola samego Węgrowca, wsi Bartodziec i Ochodzy, a szczególniéj téj ostatniéj, gdzie większa połowa zasiewów została zniszczona, co tém jest smutniejszém, że żaden z gospodarzy nie był zabezpieczony od gradobicia. Tegoż samego dnia, w powiecie Kościańskim, w Jarogniewicach, Mikoszkach, Kawczynie, Zadorach, Drożdżynach, Roszkowie, Piotrkowie i Modrzu, spadł grad wielkości gołębich jaj, z wielką nawalnicą deszczu, wiatru, błyskawic i piorunów; niektóre folwarki i osady włościańskie tak ucierpiały od gradu, że nie będą miały ani na jedną skibkę chleba; szyby w oknach powybijane, a nawet tak gwałtownie, że owczarza w Zadorach chcącego powybijane dziury w oknach zatykać, grad tak mocno potłukł po głowie, że następnego dnia wstał z guzami. Zające, kuropatwy i różne ptastwo leży po polach pozabijane. (G. W.)

— KUREK.—W Sremie (W. K. Poznańskiém) przez trzy dni Zielonych Swiątek odbywało się zwyczajne roczne strzelanie członków bractwa strzeleckiego do kurka. Królem kurkowym został i w tym roku Polak, p. Wojciech Fligierski, piwowar i właściciel miejski. Balu strzeleckiego, wyprawianego zwykle przez króla Kurkowego, w tym roku nie było. (G. W)

— ROCZNICA ODSŁONIENIA POMNIKA KLONOWICZA.—Piszą ze Śremu pod d. 10 czerwca: Dziś w rocznicę odsłonienia pomnika Klonowicza, zgromadziło się w tutejszym kościele nadzwyczaj wiele ludzi. Po mszy celebrowanéj przez miejscowego proboszcza, wstąpił na mównicę tutejszy wikarjusz, który w krótkich zastosowanych do ludu słowach, skreślił życie Fabjana-Sebastjana Klonowicza, nieco dłużéj nad tém zastanawiając się, na czém zależy szlachetność człowieka, tłómacząc, że stanowi ją szlachetne postępowanie w życiu każdego człowieka, choćby najbiedniejszego pod względem majątku, stanowiska i urodzenia. Po zaśpiewaniu stosownych pieśni wszyscy wyszli w processji do pomnika, mając w środku pomiędzy sobą panny w bieli, niosące wieńce, któremi, potém pomnik przyozdobiono. Przy pomniku pomiędzy innemi, dzieci odśpiewały wyjątek z Flisa; w końcu proboszcz miejscowy wszedł na stopnie pomnika, przemawiając do obecnych, że postawienie pomnika zawdzięczać należy najwięcéj Towarzystwu Przyjaciół Nauk i dla tego wniósł okrzyk za jego powodzenie. Dzień ten nie tak prędko wyjdzie z pamięci obecnych, a uroczystość podobna ma się powtarzać co rok. Z jakim zapałem obchodzono ten dzień, było to można wyczytać z twarzy obecnych osób, otaczających pomnik. Uroczystość ta odbyła się skromnie, wśród poważno-religijnych pieśni, przy licznym udziale okolicznego ludu wiejskiego. Największa zasługa w tym obchodzie należy się miejscowemu proboszczowi, który się nim szczerze i gorliwie zajął. (G. W.)

— Piszą ze LWOWA d. 13 czerwca:—Teraźniejsza rada miasta Lwowa jest ożywioną najlepszemi chęciami, a w ciągu dwuletniego działania swego okazała wzorową troskliwość o dobro miasta i kraju. Nie chcąc figurować tylko w obec wszechwładnego magistratu, jak to dawniéj bywało, podciągnęła pod swój nadzór to wszystko, co do jéj atrybucji należy. Wykryła też mnogie nadużycia z lat dawniejszych i wykazała rażące niedołęstwo dawniejszego zarządu miejskiego, który tak był opieszały, że z posiadłości miejskich znikło gdzieś bez śladu 1,200 morgów ziemi. Jeżeli więc ziemia ginęła, cóż mówić o summach a szczególniéj o dochodach miejskich? Musiały się dziać w téj mierze największe nadużycia, gdy żadnéj prawie nie było kontroli. Magistrat cały, począwszy od burmistrza aż do woźnych i pachołków, składał się z osób całkiem zależnych. Obok nich, figurował jakiś nibyto wydział, lecz ten był przedstawicielem miasta wtedy tylko, gdy go trzeba było do porady. Dozwolono mu na pozór kontroli w zarządzie majątkiem miejskim, lecz kontrola była fikcyjną, bo w rzeczywistości o wszystkiém stanowił magistrat. Każdy burmistrz dawniejszy mógł śmiało twierdzić, że wydział miejski tak będzie tańczył, jak on mu zagra, co też w rzeczywistości najzupełniéj się działo. Ostatni nawet wydział, który wyszedł z wyborów 1849 r. nie o wiele był lepszym od swoich poprzedników, gdyż dał z sobą wszystko robić i dla tego właśnie najmniejszego nie miał znaczenia w mieście. Nie zasługiwał też na nie, ponieważ w zakresie nawet pozwolonym nie zdobywał się na tyle odwagi, by bronić interesów gminy, któréj był niby zastępcą.

I teraźniejsza rada nie wiele mogła zdziałać, lecz chciała przynajmniéj szczerze, czego o dawniejszych wydziałach żadną miarą powiedzieć nie można. Jedną z najważniejszych czynności rady jest troskliwe istotnie zajmowanie się sprawami szkolnemi, o ile to w jéj zakres wchodzi. Tam, gdzie od niéj coś wyłącznie zależy, jak szkoły ludowe w mieście, widzimy staranność w wykonywaniu tego wszystkiego, co wedle ustaw może i winno być wykonaném. Nie przestając na tém, chciała rada uzupełnić tak zwane gimnazjum polskie we Lwowie i uczynić je rzeczywiście polskiém, o co przesłała przedstawienie do Wiednia. Gdy jéj odpowiedziano, że w gimnazjach, po części przez rząd a w części przez gminy lub inne korporacje utrzymywanych, nie może być stosowane rozporządzenie co do języka wykładowego, oświadczyła się rada z gotowością utrzymywania swoim nakładem całego gimnazjum, aż do przyszłego obliczenia się z sejmem krajowym. I to oświadczenie nie pomogło wiele w Wiedniu, gdzie widocznie nie życzono sobie gimnazjum polskiego, i dla tego dano deputacji lwowskiéj odpowiedź niepewną, i nic właśnie nie orzekającą. Nie pojmujemy istotnie, dla czego nie przychylono się do życzeń gminy, która z swych własnych funduszów gimnazjum polskie utrzymywać chciała? Że szkoła taka jest potrzebną dla miasta, świadczy sama uchwała rady, która z niezbyt świetnych funduszów miejskich dwadzieścia kilka tysięcy złr. (około 90,000 złp.) rocznie na utrzymanie jéj przeznaczyła. Odpowiedź na pół odmówna może istotnie zadziwiać, zwłaszcza w państwie, które uchodzi za konstytucyjne, a przytém w zasadzie niby uznaje samorząd prowincjonalny i gminny.

Teraz pracuje rada nad tém, aby w szkole realnéj, do któréj utrzymywania w znacznéj bardzo części miasto się przyczynia, wprowadzono wykłady polskie. Szkoła ta, mająca znaczenie wyższéj szkoły ludowéj, była dotąd szkołą najzupełniéj niemiecką, gdyż uczono w niéj wszystkiego po niemiecku. Od roku przeszło kołacze rada, aby wyjednać wykłady polskie. Dotąd były jéj starania bezowocne. U nas w Galicji można zawsze znaleźć §, który stoi na przeszkodzie temu, czego się zrobić nie chce. (G. W.)

— PRZEDŁUŻENIE KOLEI KAROLA LUDWIKA. Korespondencja niemieckiéj Gazety Lwowskiéj donosi z Wiednia pod dniem 11-go bież. m.: „Chociaż układy, rozpoczęte względem dalszéj budowy kolei Karola Ludwika, ze Lwowa do Czerniowiec, z kapitalistami angielskimi, którzy objeżdżali niedawno projektowaną linję kommunikacyjną, nie są jeszcze zerwane, nie można przecież, zwłaszcza wśród teraźniejszych stosunków politycznych, spodziewać się, by zawarcie umowy przyjść miało do skutku w tym roku. Zarząd przedsiębierców budowli, braci Kleinów, wysłał do przebywającego we Lwowie filjalnego biura rozkaz, ażeby wstrzymano się z zarządzoną już sprzedażą znacznéj części złożonych tam narzędzi i sprzętów búdowniczych. To rozporządzenie można podwójnie tłómaczyć. Jedni utrzymują, że rzeczone przedsiębierstwo budowli weszło w układy z dyrekcją kolei północnéj, względem dalszéj budowy kolei z Stockerau do Budweis; sądzą zaś inni, że idzie tu o możliwe rozpoczęcie dalszéj budowy kolei ze Lwowa do Brodów. Na wszelki sposób zdaje się jednak, że pierwszy domysł ma za sobą większe podobieństwo do prawdy.

— OBRAZY H. TARNOWSKIEGO.—Pan Tadeusz Tarnowski, ze zbiorów swych sprowadził ze wsi do Lwowa dziewięć wielkich obrazów olejnych, pędzla najznamienitszych mistrzów jak Rubensa, Palamy i t. p. Utwory te oryginalne wysokiéj wartości, umieszczono w sali radnéj ratusza lwowskiego. (G. P.)

— GRAD.—Dnia 14 zesz. m. po południu, spadł ogromny grad w powiecie zwienigrodzkim, na grunta należące do dóbr Niemoroż i Wersok. Pojedyńcze bryły lodu były tak wielkie, że najmniejsze z nich wyrównywały kurzemu jaju. Grad zniszczył zupełnie około 450 morgów oziminy i około 60 morgów ogrodowin, a nadto znacznie nadwerężył zasiewy jarzynne na przestrzeni 50 morgów. Straty obliczają blizko na 4000 rub.

— PROCES.—Donoszą z Krakowa do Nar. List., że d. 5 bież. miesiąca ukończony tam został proces prasowy, wytoczony przeciwko p. Romanowi Kieresowi, jako odpowiedzialnemu redaktorowi i nakładcy, przeciw p. Ludwice Leśniowskiéj, jako współredaktorce „Nowin ze świata,“ oraz przeciwko p. Antoniemu Rotherowi, jako drukarzowi. Piérwsi obwinieni byli o przekroczenie paragrafu 305 prawa karnego, ostatni zaś o naruszenie paragrafu 33 i 37 ustawy prasowéj. Sąd uznał p. Leśniewską i p. Kieresa winnymi i skazał piérwszą na karę 30, drugiego zaś na karą 100 złr. nawiązki; p. Rothera uniewinniono. Przeciwko temu wyrokowi zanieśli apellację równie obżałowani jak i prokurator rządowy.

— TOWARZYSTWO DRAMATYCZNE krakowskie, wedle listu prywatnego otrzymanego w redakcji Narodnich Listów, zamierza tegoroczne lato przepędzić w Czechach, dając sceniczne przedstawienia polskie w Pradze i pobliższych miasteczkach okolicznych.

— MUZYKA.—D. 15 b. m. o godzinie 4-éj po południu zebrało się liczne grono słuchaczy w kościele ewangelickim, w Warszawie w celu przysłuchania się uczniom wyższéj klassy organowéj Instytutu Muzycznego, zostającéj pod kierunkiem professora Frejera. Niewątpliwém było, znając zasługi szanownego weterana organów, który jak wiadomo zalicza się do pierwszych organistów Europy—że najlepsi uczniowie znaczny okażą postęp. Jakoż nadzieje zawiedzione nie zostały. Gra wszystkich była wzorową, dającą dowody dobrego prowadzenia, nie wszystkich siła i wiązanie szczególniéj w pedałach równe. Rejestrowanie najczęściéj jeszcze sam profesor Frejer ułatwiał. Odznaczającemi się, nazwać możemy panów: Loppe, Stankiewicza, Daneckiego Baderskiego, a głównie Jana Śliwińskiego, który przedstawił najpiękniejszą kompozycję, sławną fugę na temat Bacha. Życzyć należy ażeby wszyscy ci wiele obiecujący uczniowie z równém zamiłowaniem, oddawali się sztuce harmonji i kontrapunktu, gdyż chwała organu prócz gry, wymaga głębokiéj znajomości sztuki. Wykształceni organiści dadzą nam organy i muzykę liturgiczną, któréj stan z małemi wyjątkami w kraju wcale nie jest pocieszającym. (G. P.)

— WEŁNA.—D. 16 czerwca na placu jarmarcznym, w Warszawie mimo deszczu, ruch był wielki. Kupców krajowych dosyć, zagranicznych, mianowicie z Prus wielu, spodziewani byli nadto jeszcze kupcy z Lipska. Do późnego wieczora wagi były czynne. Ceny, o ile nas doszły wiadomości, zawsze dotąd o kilka talarów wyższe od zeszłorocznych, mianowicie za wełnę pięknie mytą, a o parę talarów za mniéj dobrze mytą. Wełna ze składów, jako deszczem nie nasiąkła, chętniejszych kupców znajduje. W ogóle, tegoroczny jarmark, który z powodu ożywienia, przedłuży się zapewne o dni parę, nazwać można korzystnym dla producentów i dobrym. Ruch targowy powstał z braku bawełny, przez co zajęły się fabryki wyrobami wełnianemi. Przybyły wczoraj partje: z Ojrzanowa (pow. Warszawski) p. Marcellego Boskiego; z Drozdowa (pow. Łomżyński) p. Franciszka Lutosławskiego; z Rakołup (pow. Krasnostawski) Aleksandra Hr. Poletyłło; z Górna (pow. Kielecki) p. Adolfa Trepki; z Żelechowa (pow. Łukowski) p. Jana Ordęgi; z Sarnowa (pow. Radzyński) p. Jana Kępińskiego; z Kodnia (pow. Bialski), p. Potarbińskiego z Babska (pow. Rawski) p. Kkęckiego; z Czernik (p. Lubelski) p. Kotarjsńskiego; z Wodziczna (pow. Warszawski) i Oastomina (pow. Radowski) pana Tomasza Gockowskiego; z Dębiny (pow. Lubelski) p. Kąbinowskiego; z Chodakowa (pow. Łowicki) p. Leona Trzetrzewińskiego i t. d.

D. 16 przeważono na trzech wagach miejskich 4,877 pudów, w Banku 2,580; ogólna cyfra przywiezionéj dotąd wełny—20,945 pudów (8,378 centnarów).

Oprócz tryków, przyprowadzonych na sprzedaż, o których donieśliśmy, są także tryki klassyfikatora wełny p. Steina, w domu Cypryńskiego, na ulicy Długiéj, sprowadzone z zagranicy, elektoralne, w liczbie 15—po 100 do 150 rs. Tryki p. Potza z Bożéj Woli są różnéj ceny, od 22 rsr. do 150 rs. najpiękniejsze.

— Dnia 19 czerwca jakkolwiek jeszcze na trzech wagach miejskich, przeważono kilkaset pudów wełny, a na bankowéj około tysiąca, jarmark uważać można tak dobrze jak za ukończony. Wełnę zakupioną ładują, a pomosty się opróżniają. Z kupców byli sami w r. b. lub mieli swoich komisantów do kupna Henszel z Wrocławia i Freund, który dużą partję wełny nabył, Zachert, Moes, Fidler, Rephan i t. d. Wszystkiéj dotąd przywiezionéj wełny przeważono 33,220 pudów czyli centnarów 13,288. Z téj ilości ledwie połowa przeszła w drugie ręce. Niektórzy z obywateli, jak się dowiadujemy, dostawiwszy wełnę na jarmark wrocławski, korzystniéj wyszli na jéj sprzedaży. W ogólności warszawski tegoroczny jarmark, wyczekujący i długo niezdecydowany, za korzystny dla producentów uważanym być nie może. Wczoraj dowiezione partje były p. Grabowskiego z Łęczny 684 pudy funtów 8; pana Wilczyńskiego z Jaktorowa (pow. Łowicki) i p. Dworakowskiego pudów 159. Dostawili także wełnę handlujący: Hertzberg, Ettinger, Heller, Leib Schreiter i inni. Tryki z Serok sprzedano wszystkie, innych mało co pozostało; tryki z Krośniewic ulokowane są pod Nr. 1392 wprost kolei żelaznéj Warszawsko-Wiedeńskiéj. (G. W.)

— STATYSTYKA MIASTA KALISZA.—Kalisz jest jednėm z zamożniejszych i ciekawszych miast w Polsce. Miasto otoczone jest dwiema odnogami rzeki Prosny. Placów i ulic jest 40, domów murowanych 234, drewnianych 186. Kościołów katolickich 5, prawosławny 1, ewangelicki 1, bożnica 1. Z gmachów zasługują na uwagę: pałac biskupi, dom pocztowy, gimnazjum, pałac po rządzie gubernjalnym, trybunał i t. p. Z fabryk zasługuje na uwagę fabryka sukna pod firmą braci Rephan, fabryka tasiemek Fuksa, fab. bawełnianych małych 8, browar 1, cechów 33, oraz zgromadzenie kupieckie 1, hotelów 8, zajazdów 5. Szkoły prócz gimnazjum: elementarna katolicka dla płci męzkiéj i żeńskiéj, ewangelicka podobnież dla obu płci, 2 pensje wyższe żeńskie, 3 szkółki prywatne elementarne. Zakłady dobroczynne są: szpital chrześcjański, szpitał żydowski, dom przytułku dla starców i sala ochrony dla ubogich dzieci. Istnieje tutaj 4 aptek, drukarnia, 3 litografje, cukierni 7, kawiarni 5, szynków piwa i wódek 60, restauracyj i traktyerni 7, jatek rzeźniczych 40 i tyleż piekarskich sklepów. Dom handlowy Rolników nie mało się do postępu handlu przyczynia. (G. W.)

— Piszą z POZNANIA do Gaz. Warsz. pod d. 14 czerwca: Dnia 11 i 12 b. m. odbył się tu jak zwykle targ na wełnę. Zwieziono w ogóle 20,446 centnarów, z których 6,500 centnarów cienkiéj, 3,100 średniéj, 10,000 centnarów grubszéj wełny. Z Królestwa przybyło podobno do 5,000 centnarów. Ceny były, wbrew ogólnemu oczekiwaniu, w ogóle o 5 do 6 tal. na centnarze wyższe niż w roku przeszłym. Kupców z Marchii Brandenburgskiéj, Saksonii, Turyngii i z nad Renu, a nawet z Francji i z Anglii, było bardzo wielu. Co się tycze ogólnéj fizonomji jarmarku, była świetniejszą i poważniéjszą niż zwykle. Nie widzieliśmy wiele, obecnych zwykle w czasie każdego zjazdu w Poznaniu, znajomych nam osób. Zresztą, po dwóch dniach zaledwie pobytu w Poznaniu, rozjechało się całe towarzystwo jarmaczne a dzisiaj Poznań już tak doskonale pusty, jak zwykle. Z tych samych co targ na wełnę powodów, były też bardzo mało liczne odbywające się o tym samym czasie zgromadzenia różnych towarzystw. Tak np. spełzło prawie całkiem na niczém zapowiedziane w Bazarze, na dzień 11 czerwca, walne zebranie tak nazwanego Towarzystwa Ekonomów. Nie wiadomo, jak też wypadną w czasie zjazdu świętojańskiego walne zebrania Towarzystwa Centralnego Rolniczego.

Nie ciekawa kronika nasza zapisuje znów, po długiéj przerwie, jako jeden z coraz rzadszych już teraz objawów umysłowego i naukowego życia, posiedzenie wydziału historyczno-moralnego naszego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Odczytał na tem posiedzeniu, które się odbyło dnia 1 b. m., K. Jarochowski, ustęp z niedrukowanéj historji panowania Augusta II, a właściwiéj powiedziawszy, krótki jéj fragment, traktujący pierwsze miesiące r. 1703, kiedy Król August bawi w Toruniu, Karol XII w Lublinie, prymas Radziejowski w Warszawie.

Na témże samém posiedzeniu traktowano także rzecz, przedłużającą się z tyluż prawie wiadomych co niewiadomych powodów w nieskończoność, rzecz drukującego się a nieskończonego dotąd jeszcze drugiego tomu Roczników Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego. Jak się spodziewać należy, nastąpi przecież wkrótce wydanie drugiego tomu Roczników, który pomiędzy innemi będzie zawierał przedmioty następne: Rozprawę filozoficzną p. Augusta Cieszkowskiege „O drogach ducha;“ wspomnienie pośmiertne „o Tytusie Działyńskim“ przez Władysława Niegolewskiego, rozprawę „O Sanskrycie“ ustęp z gramatyki porównawczéj języków słowiańskich księdza Malinowskiego; nareszcie, „O konfederacji Wielkopolskiéj, zawiązanéj w Środzie pod laską Łukasza Bnińskiego, sędziego Poznańskiego, w r. 1792“ przez Leona Wegnera. Niedaléj jak do sierpnia r. b. będzie druk drugiego tomu Roczników ukończony.

Wyszedł też temi dniami nowy, trzeci na rok bieżący poszyt „Przeglądu Poznańskiego,“ który ze względu na treść w nim zawartą, za jeden z najlepszych w ciągu trwania tegoż pisma uważamy. Między innemi znajdujemy tu nasamprzód fragment historyczny z niedrukowanych pism J. U. Niemcewicza, pod tytułem „Dzieje współczesne.“ Jest to rodzaj ułamkowego, niedokończonego pamiętnika, traktującego o wojnie z lat 1806, 7 i 9. Szczegółów nowych nie znajdujemy tutaj; wszystko rzeczy znane od dawna; cokolwiekbądź, jednakże miło nam się spotkać w piśmie poważném z tak ponętnym piórem. W rubryce „Wiadomości bieżących“ napotykamy pełne uznania i pochwał sprawozdanie z powieści p. Michała Grabowskiego: „Zamieć w stepach“ i rozbiór, wydany osóbno, broszury znanego historyka niemieckiego, Dra Jana Droysena „O bitwie Warszawskiéj między Karolem Gustawem i Elektorem Fryderykiem Wilhelmem a Janem Kazimierzem, w r. 1656.“ Krytyka Przeglądu potępia słusznie stanowisko historyka niemieckiego, jako wyłącznie bradenburskie a dla tego wyłączne i niesprawiedliwe. Droysen ograniczył się też rzeczywiście tylko na korzystaniu z drukowanych i rękopiśmiennych materjałów brandenburskich, pomijając umyślnie lub lekceważąc polskie. W dziale Nekrologów zamieszcza obecny poszyt Przeglądu wspomnienia o ks. Kilińskim, ks. Antonim Günterze i Henryku Hessie. Pod rubryką Spraw publicznych nareszcie, zamieszcza Przegląd między innemi Przemówienie Ojca ś. w Rzymie dnia 6 marca, z okoliczności prekonizacji biskupów polskich w Augustowie, Warszawie i Płocku. O innych, zamieszczonych w tymże samym poszycie, a niemniéj zajmujących i zasługujących na uwagę przedmiotach, nie tu miejsce wspominać.

Miejsce archiwisty grodu Poznańskiego, osierocone po odejściu do Warszawy na bibljotekarza i profesora szkoły głównéj, p. Józefa Przyborowskiego, dostało się teraz ostatecznie, z zatwierdzeniem tutejszego sądu apellacyjnego, biegłemu w rzeczach archeologji i historji krajowéj p. Józefowi Lekszyckiemu, urzędnikowi tutejszego Towarzystwa Ziemstwa kredytowego. Jak nam się zdaje, ma to doniesienie pewne praktyczne znaczenie dla publiczności Królestwa, która jak nam z częstego doświadczenia wiadomo, potrzebuje ciągle prawie dokumentów lub legitymacyjnych papierów z archiwum Grodu poznańskiego.

Przed kilku dniami umarł w Dreźnie, szambelan dworu pruskiego, Garczyński, jeden z najmajętniejszych obywateli W. Ks. Poznańskiego, kiedyś właściciel pięknéj majętności Zboszyńskiéj. Majątek swój przeznaczył podobno testamentem na założenie Akademji szlacheckiéj (Ritterakademie) w rodzaju Lignickiéj.

Dnia 11 b. m. uwięziono w Chełmnie redaktora Nadwiślanina, p. Józefa Chociszewskiego. Trzeci to już z kolei redaktor Nadwiślanina, ulegający temu smutnemu losowi. Dawniejszy redaktor tegoż pisma, p. Ignacy Danielewski, opuszcza w miesiącu wrześniu r. b. twierdzę Weichselmünde pod Gdańskiem, gdzie odsiaduje zawyrokowaną nań przez trybunał polityczny berliński karę jednorocznego więzienia. Podobnież odstawiony już do zuchthauzu Grudziązkiego, na odsiadywanie dwuletniego więzienia, skazany przed kilku tygodniami przez tenże sam trybunał, drugi redaktor Nadwiślanina, p. Józef Dyament.

— DZIECIĘ ZMUJDZI, powieść Władysława Maleszewskiego, drukowana w „Tygodniku Illustrowanym,“ obecnie wydaną została nakładem Gebethnera i Wolfa, w drukarni I. Krokoszyńskiego. Czytaliśmy powieść p. Maleszewskiego w Tygodniku, dziś widząc ją w osobném wydaniu, z przyjemnością przypomnieliśmy sobie pełne życia i malowniczo opisane charaktery okolicy. Poczciwy Kunuś, kochający swoję świętą Zmujdź, prostém, ale pełném uczucia sercem, Leoncia, skromny kwiatek wyrosły wśród lasów Nadniewiażskich, artysta Jerzy, który znalazł na Żmujdzi to, czego napróżno szukał po całym świecie, bo serca kochające po prostu lecz serdecznie i szczerze, Michał obywatel przemysłowiec,—wszystkie te postacie żywo stanęły nam w pamięci i przekonani jesteśmy, że wydanie téj pracy młodego autora sympatycznie zostanie przyjęte przez czytającą publiczność. (G. P.)

— Ś. p. JABŁONOWSKA.—W drugim tygodniu maja, zmarła w Rzymie księżna Paulina Jabłonowska, z domu hr. Mniszchówna, żona księcia Antoniego, niegdy dziedzica Annopola. Ciche cnoty życia, w kółku znajomych jej i tych którzy mieli sposobność je ocenić, należną cześć pamięci jej zapewniają.

— SZKOŁA W SUWAŁKACH. — Hakarmel, tygodnik hebrajski w Wilnie wychodzący, donosi o usiłowaniach p. Jehudy Paradysthala w Suwałkach, założenia szkoły prywatnéj dla dzieci wyznawców Mojżesza, w któréj mają być wykładane w trzech oddziałach, następujące przedmioty: język hebrajski i pismo święte w oryginale, język polski i niemiecki; p. M. Jahalomstein miał mu pomocniczyć w wykładaniu nauk świeckich. Na wiadomość o tym zamiarze, niezdolni Mełamdym, którzy dotychczas utrzymywali lud w ciemnocie, poruszyli sprężyny fanatyzmu, dla przeszkodzenia temu zamiarowi, a gdyby nie energiczne wystąpienie tamecznych obywateli pp. Salomona i Józefa Edricha, Rozenthala, Perłowicza, niepodobnaby było p. Paradysthalowi dotrzeć do celu. Ale mając za sobą tych przyjaciół postępu, szkoła otwartą została. Daj, Boże, aby się rozwinęła i rosła ku dobru gminy Suwałki. (Jutrz.)

ROZMAITOŚCI.

— Sławne winogrona Clos-de-Vougeau; już są w handlu; w r. 1792 winnica ta była własnością narodową i ówczesny rząd kupił ją za 1,582,600 fr. Część téj winnicy sprzedano. Sądzą jednak, że za resztę dadzą dwa razy tyle ile było za całą zapłacono.

— W kwietniewym zeszycie „Revue Archéologique“ czytamy ciekawy opis podróży na Wschód „Melchiora de Vogue i Woddingtona.“ Byliśmy, mówią oni, w górach znajdujących się między Antyochją i Alepem, na prawym brzegu Oranto. Zdaje się nam, że nigdzie nie ma takich ruin. Niemożna ich nawet nazwać r u i n a m i. Miasta te przechowały się w całości; kilka gmachów runęło— ale materjał ich pozostał na miejscu. Jest to dziś pustynia; ale widoczne są tu na każdym kroku ślady znikłéj cywilizacji. Zapewne w Pompei wszystko ocalało pod popiołem, ale wschodnie zabytki rzadsze są od grodów Augusta. Tutaj na przestrzeni 30— 40 mil jest do 150 miast należących do jednéj epoki, a mianowicie: do pierwszych czasów chrześcjaństwa od IV do VII wieku. Tu życie chrześcjańskie nie kryło się w katakumbach, nie było prześladowane i przytłumione; chrześcjanie mieszkali tu otwarcie, bogato, swobodnie, artystycznie. Wszędzie widać wspaniałe domy, galerje, balkony, ogrody, winnice, sklepy, kuchnie, łazienki, stajnie, bogate kościoły, z krzyżami i wieżami z cmentarzami i pomnikami, na których przechowały się jeszcze napisy, świadczące o pobożności ówczesnych mieszkańców. Przy wtargnięciu muzułmanów wszystkie te miasta zostały opuszczone i odtąd stoją pustką. Muzułmanie przeszli daléj, nie zajmując tych

miast. Trzęsienia ziemi zrujnowały potém dużo gmachów, gdyby nie to, wszystko stało by nienaruszone, tak jak je zostawili mieszkańcy.

— Dnia 8 czerwca korporacja miasta Londynu złożyła księciu Walji dyplom na godność obywatela City. Dyplom ten złożony był w złotém pudełku pokrytém emalją i innemi ozdobami, na wierzchu wyrznięta korona królewska. Z boku na błękitnéj emalji są złote początkowe litery imion książąt. Na małéj tabliczce napisano: „Rose mer“ Korporacja miasta Londynu ofiarowała to z dyplomem na godność obywatela City jego królewskiéj wysokości księciu Walji. Poniedziałek 8 czerwca roku 1863.“

— Jeden z przyjaciół Garibaldiego wrócił z Kaprery i opowiada, że Garibaldi żyje teraz samotnie i nie przyjmuje większéj części odwiedzających go. Niedawno przybyło tam 85 Anglików—i chcieli widzieć się z nim; Garibaldi kazał im podziękować i donieść, że z powodu cierpienia, które wymaga spokoju, może przyjąć dwóch tylko z towarzystwa jego. Do roku 1859, to jest do czasu zamieszkania Garibaldiego na Kaprerze żaden statek nie zatrzymywał się przed tą wyspą. Od r. 1859 wylądowało 150 morskich statków, które przywiozły 10,000 ludzi. Cztery statki neapolitańskie nazywają się „Garibaldi.“ Mąż ten jest zaocznym ojcem chrzestnym 4,500 dzieci i 2,000 chłopczyków nosi imię Garibaldiego. Z przesłanych mu przez 3 lata podarunków zatrzymał u siebie tylko na summę od 15 do 20 tysięcy franków a zwrócił nazad na summę koło miljona franków. Pierwsze składają się z przedmiotów rolnictwa. Najwięcéj podarunków przysłała Anglja. Garibaldi jest honorowym obywatelem 10 miast, miasteczek i wiosek, honorowym prezydentem 120 rozmaitych towarzystw. Ofiarowano mu 20 honorowych szpad z których 11 zagranicznych. Od 1859 przysłano mu koło 3 tysięcy adresów, z których na 900 sam odpisał, a na inne własnoręcznie dziękczynne odpowiedzi podpisał. Coroczny dochod jego wynosi teraz z powodu ulepszenia gruntu do trzech tysięcy franków.

— Dnia 6 maja w Hamburgu probowano po raz pierwszy użycia lokomotywy na ulicy. Nowy przyrząd podług systematu Avelinga i Portera jest o sile od 8—10 koni i składa się z jednego cylindra, z łańcucha, ma jedno koło na przodzie i tender. Lokomotywa ta ciągnęła za sobą wóz naładowany żelazem, a razem 20 ludzi. Pomimo to ruch był tak szybki jak zwykłych konnych powozów, z tą różnicą, że piaski nie zwalniały biegu i przy zawrótach niebyło żadnéj przeszkody. Wiele ludzi biegło za tą machiną dziwiąc się tak spokojnemu ruchowi. Ceny lokomotyw rozmaite od 2,000 do 4,000 talarów.

— Niezaprzeczenie, że wystawy w oknach sklepowych, szczególniéj w księgarniach, dają nam pojęcie o upodobaniu publiczności i charakteryzują ją nam doskonale. „Otoż jeden z korespondentów angielskiego Athenaeum“ wypisał następujące tytuły książek wystawionych w oknach księgarni paryzkich:—Grzechy męża.—Znakomity rys prywatnych obyczajów Grecji.—Co panna czytać nie powinna.—Ona kocha—(z najnieprzyzwoitszą winjetką). Szatan alkowa—(z podobnąż winjetką). Wykrzykniki żony w Prowancji. Drugi podróżny, opisując tanie wydania rozkupywane w ogromnéj liczbie w innem mieście stołecznem, w Berlinie, opowiada, że w przeszłym roku roznoszono po wszystkich domach ogłoszenie o wyjściu pierwszego wydania bardzo taniego romansu— przytem dodano następne tytuły najciekawszych rozdziałów: Przeklęta wieża.—Córka kata.—Klątwa nad szkieletem.—Okropny podarunek ślubny, (nieżywe dziecię). — Sklep podziemny w ruinach klasztoru.— Fałszerz pieniędzy.— Wpadnięcie do przepaści.—Północ.—Ojcobójca.—Tajemniczy nieznajomy.— Wyrok śmierci.—Spotkanie się na rusztowaniu.

—Piszą z Neapolu: Pe vien bogaty Francuz, nazwiskiem Couvière, żyjący czas jakiś w Castellamare, odebrał sobie życie najdziwniejszym sposobem, za pomocą gillotyny. Mniemają, że był trochę pomieszany. Oddany mistycyzmowi, z największą skrupulatnością obserwował posty, przepisywane przez kościoł katolicki. W mięsne dni przedstawiał na jedném kurczęciu, w postne zaś na jednéj rybie. Wielkość i waga kurczęcia i ryby zawsze były oznaczone z matematyczną ścisłością. Couvrère mieszkał w hotelu. Nikt nigdy nie wchodził do wielkiéj komnaty, którą sam jeden zajmował. Nagle przestał stamtąd wychodzić. Dano o tém znać policji, która wyłamała drzwi, i nie bez ostróżności weszła do mieszkania Couviéra. Po ciemku policjanci natknęli się na coś stojącego we drzwiach; pokazało się, że to była gillotyna, na któréj leżał trup Couvrèra bardzo przyzwoicie odziany.. Głowa odrąbana wiszącym toporem stoczyła się do sąsiedniego pokoju. Znaleziono list, w którym nieszczęśliwy czynił swe ostatnie rozporządzenia i podawał niektóre szczegóły o swéj śmierci. Człowiek ten w ciągu dwóch lat pracował nad zbudowaniem przyrządu, dzięki któremu pozbawił się życia, a pracę jego najzupełniejsze powodzenie uwieńczyło.

— Panna Kendelendży, węgierka, córka radcy, mianowaną została nauczycielką najmłodszego księcia austryjackiego, Rudolfa, Franciszka-Karola-Józefa, urodzonego 21-go kwietnia 1858 roku.

— Skandynawja straciła w tych czasach jednego ze znakomitszych swych uczonych; sławny historyk Munch, zakończył w skutku apopleksji życie w Rzymie, gdzie udał się dla poszukiwań dotyczących historji Szwecji i Norwegji w archiwach watykańskich. Piotr Andrzéj Munch, urodził się w Chrystjanji; był synem pastora, który umarł w 1847 roku; rozpoczął nauki pod kierunkiem swego ojca, a ukończył je w uniwersytecie w Chrystjanji, gdzie w 1834 roku otrzymawszy stopień doktora prawa, poświęcił się badaniom historycznym i lingwistycznym. W 1837 r. został mianowany adjunktem, a w 1841 roku profesorem w uniwersytecie w Chrystjanji i z wielką erudycją i doskonałą metodą, objaśniał najciemniejsze punkta literatury skandynawskiéj, w swych wykładach, które dały podstawę nowéj nauce, porównawczéj gramatyki języków północnych. Zajmował się także i jeografją Norwegji. Z dzieł jego ważniejsze są: „Gramatyka języków runicznych—Gramatyka starożytnych języków północnych;—Gramatyka języków gockich;—Historyczno - jeograficzny opis Norwegji w wiekach średnich;—Mapy Norwegji;“—i jako treść tych wszystkich dzieł, „Historja ludu Norwegskiego (Det norskie Folks historie),“ w 4-ch tomach. Oprócz tego wydał kilka starożytnych dzieł duńskich, a pomiędzy innemi zbiór legend, pod tytułem: „Edda,“ i wiele szacownych rękopismów starożytnych, dotyczących historji skandynawskiéj, jak naprzykład „Norges Gamle Lowe,“ w 3-ch tomach, wspólnie z panem Keyser. Napisał także dzieło w języku niemieckim, które wydane było w 1853 r. w Lubece, pod tytułem: „Die nordisch-germanischen Völker, ihre aelteste Heimathsitze etc.“

— Syn Napoleona III jeździ teraz codzień na przechadzkę do lasku bulońskiego lub na pola elizejskie, otoczony oddziałem Arabów, Spahów i Turkosów, którzy przybyli niedawno do Paryża dla pełnienia służby w liczbie garnizonu. Dzicy ci oryginalnéj powierzchowności bardzo się pysznią ze swojego nowego obowiązku, i rzeczywiście cesarz, oddając pod ich opiekę syna i następcę swego, dał dowód wielkiego zaufania Arabom. Na widok tych Spahów zbiera się tłum ludzi. Spahi jeżdżą na małych barbaryjskich koniach, ubrani w bieli, a do obcasów ich czerwonych safianowych butów przymocowane stalowe ostrza dziesięć cali długie, które im służą zamiast ostrog. Niedawno orszak ten prosił komendanta pałacu Rolina, ażeby im pozwolono dać obiad dla księcia, który sami przyrządzili. Obiad miał miejsce w Tuileries, w salonie Diany. Mały książe zaprosił na ten obiad 5 chłopczyków rowieśników swoich. Byli tam dwaj synowie jenerała Fleury i synowie doktora Conneau, jenerała Espinasse i barona de Bourgoing. Obiad składał się z barana upieczonego w całku i k u s k u s s u w rozmaitych gatunkach z owocami afrykańskiemi. Talerze, połmiski i sztućce były drewniane. Cesarz z małżonką byli tam obecni.

— Znany amerykański kalligraf Dawid Dawisson skończył kopję konstytucyjnych ustaw Stanów-Zjednoczonych, napisaną przezeń na jednym arkuszu brystolskiego papieru a przeznaczoną do podania kongresowi Stanów Zjednoczonych, z powodu rocznicy urodzin wielkiego Washingtona. Zbiór konstytucyjnych praw zawiera 5,020 wyrazów, składających się z 23,185 głosek, zajmujących, na arkuszu przestrzeń 17 cali długości i 13 szerokości, rozdzieloną na cztery kolumny, z których każda dzieli się na 22 pola, po 17 wierszy każde. Panu Dawissonowi kosztowało utworzenie téj kopji więcéj sześciu miesięcy.

— W „Gońcu Stanów Zjednoczonych“ czytamy: „W hotelu M e t r o p o l i t a i n“ odbyła się interesująca scena. Naczelnicy Indjan Czyppewasów, przejeżdżając przez Nowy-Jork z Washingtonu, w powrócie do swoich chałup na wschodzie, spotkali się z naczelnikiem Indjan Mik-maków, będącym zarazem i wodzem i lekarzem swojego plemienia. Ten naczelnik głośnym jest z urządzania leków z roślin i korzeni; przypisują mu mianowicie odkrycie skutecznego środka przeciw ospie, która pomiędzy Indjanami pustoszy całe prowincje. Czyppewasy spodziewali się przy tém spotkaniu otrzymać sekret tego lekarstwa, co się im zupełnie udało. Naczelnik Mik-maków, odświętnie przybrany, stanął na środku komnaty, w któréj się zebrali Czyppewasy i po uroczystém powitaniu, następną miał przemowę:

„Dżon Tomas Len, naczelnik Mik-maków, Czyppewasom. — Bracia! Z wielką przyjemnością spełniam żądanie wasze otrzymać lekarstwo, odkryte przez braci waszych w Nowej Szkocji, które ma okazać wielkie usługi rodzajowi ludzkiemu na całym świecie. Szczycę się z tego, iż ja, w powołaniu lekarza, naczelnika i przewódcy Mik-maków, spotkałem się z wami w Nowym-Jorku i pomieniałem się z wami przyjaźnią, ręką i sercem. Oby duch wielki czuwał nad wami i plemieniem waszém i wiódł was ścieżką pomyślności! Naród mój pyszni się swoim dobroczynnym wynalazkiem. Nasi biali bracia, pełni dumy i pogardy, mogą nie przyznawać skuteczności zupełnego wyleczenia tej strasznéj choroby, która tak długo szerzyła spustoszenia w ucywilizowanym świecie od któréj nauka nie znalazła rzeczywistego środka. Lecz czerwoni ludzie zyskają kiedyś sławę dobroczyńców człowieczeństwa, tak pomiędzy oświeconemi białemi, jak i wśród leśnych Indjan. Zapalmy razem fajkę sojuszu, i jeżeli będziemy musieli na zawsze się rozstać, to obyśmy się spotkali na szczęśliwych polach wielkiego ducha.“

Naw-Haw-Nab, naczelnik Czyppewasów odrzekł: „Zaiste, bracia, połączyła nas wola wielkiego ducha i znalezione przez was lekarstwo będzie wielkiem dobrodziejstwem dla całego świata. Choroba, którą ono leczy, porwała wiele ludu naszego. Gdybyśmy je dawniej posiadali, dotychczas pozostalibyśmy wielkim narodem. Bracie mój, dziękujemy tobie i twojemu ludowi. Gdyśmy byli wielkim narodem, władaliśmy pierwiastkowo tą obszerną krainą; przodkowie nasi mieszkali w tych stronach; przyrodzenie uczyło nas iż ziemia wydaje korzenie i trawy leczące, choroba zmniejszyła nasze plemię. Biały człowiek wypędził nas z naszéj ziemi i rozproszył po całéj jéj powierzchni; stąd to zapomnieliśmy po większéj części nauk przyrodzenia. Z wielką więc radością doszło uszu naszych, iż wasz naród zachował niejakąś pamięć o własnościach korzeni, traw i roślin, znanych przodkom naszym. Bracie! przyjmujemy ten dar z rąk waszych z wdzięcznem sercem i raz jeszcze wam i narodowi waszemu składamy dziękczynienia.“

— Signora Patti, sławna młoda śpiewaczka, przybyła z Paryża do Wiednia. Pierwszego dnia świąt wielkanocnych śpiewała w kościele Augustjanów; zbiór publiczności tak był wielki, iż wiele osób zemdlało. Przy wyjściu z kościoła, gdy signora przeciskała się do swej karety, ogromny tłum nadzwyczaj zadowolony koncertem g r a t i s powitał ją ogłuszającemi oklaskami. Lecz wdzięczność śpiewaczki za serdeczne pochwały musiała się wkrótce zamienić w najzupełniejszy przestrach. Zachwyceni wielbiciele sztuki odsunęli ją i od karety i od towarzyszącéj jej damy; przelękła, błagająca — naprożno usiłowała dostać się do karety, każdy chciał skorzystać z tego zdarzenia i napatrzyć się do woli na piękną znakomitość; dopadłszy wraz z ogólnym prądem tłumu do zamku księcia Palffy, signora rozpaczliwie rzuciła się szukać w tym domu schronienia. Na szczęście, pokojowa hrabini Ferrari Cychi, mieszkającéj w tymże domu, widziała z balkonu całą tę scenę, i wnet pobiegła na wschody, wpuściła na pół umarłą śpiewaczkę do pokojów i prędko zatrzasnęła drzwi. Zachwycenie jednak na ulicy jeszcze się wzmagało — tłum wył jak wściekły, wreszcie drzwi hotelu wyłamano, tłum rzuca się przez wschody do środkowych pokojów, lecz spotyka spokojną, energiczną księżnę Palffy, rozkazującą wszystkim pójść precz. Zuchwali stchórzyli przed poważną osobą i zrejterowali się nazad. Patti do takiego stopnia była poruszona i zmęczona tym wypadkiem, iż niemogła wieczorem śpiewać w teatrze.

— W Gońcu de Saint-Etienne czytamy, iż jeden z gospodarzy w Rennes (we Francji), po długich doświadczeniach znalazł, iż mleko przy końcu udoju zawiera dziesięć razy więcéj śmietanki i masła niż mleko z początku udoju. O prawdziwości tego łatwo się przekonać, rozlewając przy dojeniu mleko w siedm lub ośm naczyń jednakowéj wielkości i dojąc do ostatniéj kropli, a okaże się że ilość śmietanki w każdém naczyniu stopniowo będzie się powiększać, od pierwszego do ostatniego. Mléko pierwsze jest koloru siwego, jakby z wodą zmieszane, ostatnie zaś ma mocniejszy zapach, gęstość i żółtawą barwę. Stąd pochodzi, że niedokładne dojenie pozbawia największéj ilości śmietanki i masła.

— Dyrektor meteorologicznego oddziału w obserwatorjum w Greenwich J a m e s G l e t c h e r, jeden z najśmielszych nadpowietrznych wędrowców w naszym wieku, wydał krótki lecz nadzwyczaj interesujący opis fizjologicznych badań, które robił nad sobą w czasie ostatniéj swej nadpowietrznéj wycieczki. W podróży téj wzniósł się on do takiej wysokości do jakiéj nikt jeszcze niewznosił się nigdy. Uczony ten urządził obserwatorjum swoje pośród powietrznego oceanu o 8 wiorst nad ziemią. A chociaż w czasie tej podróży trzeba było myśleć tylko o swojem bezpieczeństwie potrafił on jednak godnie odpowiedzieć zadaniu swemu.

Gletcher odbywał tę podróż w lipcu, sierpniu i wrześniu w roku przeszłym. Towarzyszył mu czasem syn jego, i dwaj przyjaciele, a najczęściej znakomity żeglarz powietrzny Coeswell. Pan Gletcher zaczyna od wyjaśnienia wpływu jaki wywiera wysokość na uderzenie pulsu. Na ziemi puls uderzał 74 na minutę, a kiedy się wznieśli na 24.000 stóp wysokości, doszedł do 110 uderzeń. Oto dalszy opis uczuć jakie doznawał w czasie tych podróży.

Dnia 16 lipca—o pół do piątéj z rana balon nasz wzniósł się w górę. Kiedyśmy byli o 19,000 stóp od ziemi, ręce i usta moje zsiniały. A o 6 wiorst nad ziemią uderzenia serc naszych stały się tak głośne, żeśmy słyszeli ich bicie. Wzniosłszy się wyżej, poczuliśmy znaczne ściśnienie oddechu.

Dnia 5 września. Na 20,000 stóp od ziemi Coeswellowi zatamowało oddech. Co do mnie oddychałem swobodnie i w ogóle nie doznawałem żadnego nieprzyjemnego uczucia. Będąc o 26,000 stóp nad ziemią, zauważałem, że nie mogę już dojrzeć cienkiego słupa żywego srebra w barometrze; w krótce i kreski oznaczające stopnie stały się dla mnie niewidzialne. Poprosiłem Coeswella, ażeby mi pomógł liczyć kreski barometru. Z powodu ciągłego ruchu balonu naszego, powróz przymocowany do klapki przekręcił się i Coeswell zmuszony był wejść na obręcz wiszący na siatce balonu, ażeby go poprawić. Oprócz osłabienia wzroku nic więcej nie doświadczałem. Położyłem rękę swą na stole i czułem że nie jest pozbawioną siły. Wkrótce potém chciałem użyć tej siły i poczułem że jest bezwładną. To nastąpiło w jednéj chwili. Sprobowałem poruszyć drugą rękę ale i ta była martwą. Chciałem poruszyć się całem ciałem i to mi się udało, czułem jednak, że niemogę poruszać nogami. Spójrzałem na barometr— ale w tej chwili głowa moja pochyliła się na lewe ramię. Zacząłem walczyć z podobnym stanem. Udawało mi się poruszać ciało, ale ręce moje były bezwładne. Na chwilę mogłem podnieść głowę. Znowu się przechyliła na prawe ramię. Wkrótce upadłem na wznak; plecami do ściany czółna, a głową za jej brzeg. Leżąc tak spójrzałem na Coeswella, który ciągle był na obręczu. Kiedym sprobował poruszyć się, zdawało mi się, że władam jeszcze muskułami krzyża i szyi, ale ręce i nogi moje były zupełnie bezwładne. Czułem, że członków już nie mam. W tém nagle obezwładniały i muskuły szyi i krzyża. Widziałem Coeswella zawsze jeszcze na obręczu. Chciał coś przemówić, ale nie mógł. W tém nagle znalazłem się w ciemności. Nerwy moje oczne zostały sparaliżowane. Wszakże byłem zupełnie przytomny. Mózg był tak działalny, jak w tej chwili kiedy piszę te wyrazy. Rozważałem wtedy stan swój obecny. Zdawało mi się, że będę musiał umrzeć, jeżeli balonu natychmiast niespuszczę. Tak marzyłem, gdy w tém straciłem i przytomność, zupełnie tak, gdy człowiek do snu przechodzi. Na wysokości od 6 do 7 mil, gdzieśmy się znajdowali panował taki głęboki martwy spokój i cichość, że ani jeden dźwięk nie dolatywał do naszego ucha. Ostatnie moje postrzeżenia zrobione były nad barometrem o godzinie 1-széj minucie 54 po południu na wysokości 29,000 stóp; potém po upływie dwóch, trzech minut byłem już bezwładny. Nagle usłyszałem wyrazy „temperatura“ „postrzeżenia“—zrozumiałem wtedy, że to Coeswell znowu wrócił do łodzi, że mówi do mnie i zmusza wstać. A więc przytomność wracała. Później posłyszałem jak Coesewll przemówił do mnie nagląc. „Ależ sprobuj wstać.“ Wkrótce mogłem odróżnić kreski na barometrze, mogłem widzieć twarz Coesewlla a w kilka sekund wszyszto dokładnie widziałem. Nakoniec podniosłem się i zacząłem się oglądać, jak człowiek który tylko co się ocknął. „Byłem nieprzytomny“ powiedziałem do Coeswella. „Tak byłeś“—odpowiedział—„ale i ja byłem blizki tego stanu“— Skurczyłem nogi, które ciągle jeszcze były wyprężone, wziąłem ołówek i zacząłem robić dalsze postrzeżenia. Coeswell powiedział mi, że stracił władzę rąk, były one zupełnie czarne, zlałem je wódką. Postrzeżenia dalsze zacząłem robić o godzinie 2-éj minucie 7 po południu. Przytomność wróciła przed trzema minutami. W zupełnéj zaś bezwładności musiałem zostawać około 7 minut. Coeswell powiedział mi, że kiedy wrócił z obręcza, z początku sądził, żem się położył odpocząć, ale kiedy zaczął przemawiać do mnie i niemiał odpowiedzi wtedy zauważał, że nogi moje były wyprężone, ręce obwisły a twarz na któréj widział przedtem wyraz niepokoju i trwogi była jasną i spokojną; wówczas domyślił się, żem nieprzytomny. Chciał się zbliżyć do mnie, ale niemógł i uczuł, że sam bezwładnieje. Ze strachu pośpieszył otworzyć klapę, ale ręce go nie usłuchały. Wszakże potrafił tego dokonać, uchwyciwszy się zębami za powróz i targając go po kilka razy głową:

Moja nieprzytomność nie miała złych następstw. Spuściliśmy się na ziemię w takiém miejscu, gdzie nie mogliśmy znaleźć koni i dla tego zmuszony byłem przéjść koło 8 mil piechotą. Zrobiłem 8 nadpowietrznych wycieczek, a nigdy nie doświadczałem najmniejszego szumu w uszach, ani też skłonności do krwotoku z nosa i w ogóle żadnych innych fizjologicznych wypadków, oprócz tych, które wyżej opisałem.

Zdaje mi się, żem opowiedział swoje wrażenia najdokładniej. Jeszcze i w tej chwili pamiętam najlepiej jak gdyby to tylko co się stało. Dodać winienem, że wrażenia moje spisałem pierwszej nocy.

Прибывшие въ Вильно 14 12 по 18 iюня 1863 г.

ГОСТИННИЦА НИШКОВСКИЙ. Пом.: Вольскiй, Богдановичъ, Комаровскiй, Козелло, Шемiотъ Стан. отст. маiоръ; Тызенгаузенъ ст. сов.; Пфингстенъ, Беневскiй лек. гвар.; Лалансъ, Цехановскiй судеб. слѣдов., Бернекеръ купецъ.— Г-жа Ольга Шульцъ жена лекаря, Софiя Штейнъ, супр. док. мед.

ГОСТИННИЦА ЕВРОПА. Ген.-маiоръ Толстой, дѣйст. ст. сов. Глушановскiй, надв. сов. князь Шаховскiй, колеж. сов. Задарновскiй, чин. мин. фин. Тумаскiй, кол. сов. Евреиновъ, членъ повѣр. ком. Натгафтъ, ст. сов. Форонстовскiй, поручикъ лейбъ-гв. улан. полк. Назимовъ, поруч. Горонковъ, подпор. Олониновъ, прап. Тулуза, прускiй купецъ Ростъ.

ГОСТИННИЦА ПОЗНАНСКАГО. Ген. отъ Инфант. Липранди, при немъ адютантъ Толстой, отст. полк. Свитинъ, жена над. сов. Лукьянова, пом. Чаплеевская, кол. секр. Владиславъ Качковъ, прап. Коровскiй, кап. Дрейеръ, двор. Владиславъ Яворскiй, лекарь Гасперини, пор. Черневскiй, суд. слѣдов. Холютинъ, губ. секр. Никифоровъ.

Przyjechali do Wilna od 14 do 17 czerwca 1863 r.

HOTEL NISZKOWSKI. Ob.: Wolski, Bohdanowicz, Komarowski, Koziełło, Szemiot Stan. dym. major, Tyzenhauzen radca stanu; Pfingsten turysta; Benewski dok gw., Lalans wojażer, Ciechanowski sędzia pokoju; Berneker kupiec.— Panie: Olga Szulc żona dok., Zofja Sztein żona dok. med.

HOTEL EUROPEJSKI. Jen. major Tołstoj, rzecz. rad. st. Hłuszanowski, radca dw. ks. Szachowskij, rad. kol. Zadarnowski, urzęd. min fin. Tumański, radca kol. Jewrejnow, urzędnik Nathaft, radca stanu Foronstowski, porucznik Nazimow, por. Goronkow, podpor. Ołoninow, prap. Tuluza, kupiec Rost.

HOTEL POZNAŃSKI. Jenerał Liprandi, przy nim adjutant Tołstoj, dym. pułk. Switin, żona radcy dw. Łukjanowa, ob. Czaplejewska, sek. kol. Wład. Kaczkorow, chor. Komarowski, kapit. Drejer, dworz. Wład. Jaworski, lekarz Gasperini, por. Czerniewski, sędzia pokoju Cholutin, sekr. gub. Nikiforow.

Дозволено Цензурою. 17 Iюня 1863 г. Вильно.

W Drukarni A. H. Kirkora.

Отъ Виленской палаты государственныхъ имуществъ, объявляется, что въ присутствіи ея будутъ производится торги 25. августа 1863 года съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою на отдачу въ содержаніе фермъ Заполовье и Вороново въ Дзисненскомъ уѣздѣ расположенныхъ, впредъ отъ 24 до 48 лѣтъ, на точномъ основаніи правилъ и особыхъ условій для сего постановленныхъ, о которыхъ желающіе участвовать въ торгахъ, могутъ получить свѣденіе во 2-мъ столѣ хозяйственнаго отдѣленія отъ 10 часовъ утра до 4, часовъ по полудни каждаго для кромѣ табельныхъ и воскресныхъ; къ торгамъ допускаются всѣ лица имѣющія по закону право участвовать въ нихъ. Желающіе снять въ аренду сіи фермы благоволятъ явиться къ означенному сроку съ соотвѣтственными залогами въ наличныхъ деньгахъ, банковыхъ билетахъ или кредитныхъ бумагахъ. Торги будутъ производится изустно, съ принятіемъ при томъ до 11 часовъ дня переторжки и запечатанныхъ объявленій, по существующимъ на сей предметъ законамъ.

Совѣтникъ Р. Северюковъ.
Дѣлопроизводитель А. Плошинскій.
Столоначальникъ А. Рутковскій.
1—342

Въ Витебскомъ губернскомъ правленіи, начиная съ 7 августа сего 1863 г. будутъ производиться торги съ узаконенными чрезъ три дня переторжками на отдачу въ содержаніе коробочныхъ сборовъ съ убоя скота и рѣзи птицъ по всѣмъ еврейскимъ обществамъ Витебской губерніи, на четырехлѣтіе съ 1 января 1864 года по таковое же число и мѣсяцъ 1868 года. Желающіе участвовать въ торгахъ могутъ явиться на означенные сроки съ узаконенными залогами, соотвѣтствующими третьей части откупной суммы. Кромѣ изустныхъ торговъ будутъ приниматься и запечатанныя объявленія, которыя могутъ быть подаваемы лично или присылаться по почтѣ. Мая 16 дня 1863 года. 1—343

Виленское губернское особое о земскихъ повинностяхъ присутствіе симъ объявляетъ, что въ Виленской казенной палатѣ 20 августа 1863 года будутъ производиться торги съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою, съ допущеніемъ присылки или подачи объявленій въ запечатанныхъ конвертахъ на поставку съ 1-го января 1864 года по то число и мѣсяцъ 1867 года по городамъ и уѣздамъ Виленской губерніи, дровъ, свѣчей соломы, постнаго масла и фителя для войскъ и разныхъ воинскихъ заведеній, а также для городскихъ тюремъ и этапныхъ помѣщеній; по сему желающіе взять сей подрядъ, благоволятъ къ назначенному сроку явиться въ оную палату съ узаконенными залогами и документами, или же, вмѣсто личнаго прибытія на торгъ, прислать, или подать о семъ письменное объявленіе, но объявленія сіи должны быть составлены на точномъ основаніи правилъ, изложенныхъ въ ст. 1906—1935 X. т. ч. I зак. граж. изд. 1857 года.
1—346

Виленское губернское особое о земскихъ повинностяхъ присутствіе, симъ объявляетъ что въ Виленской казенной палатѣ 21-го августа 1863 года будутъ производиться торги съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою, съ допущеніемъ присылки или подачи объявленій въ запечатанныхъ конвертахъ на содержаніе съ 1 января 1864 по то число и мѣсяцъ 1867 года по Виленской губерній земской почты для разъѣзда членовъ уѣздныхъ полицейскихъ управленій и возки почты, а также рѣчной переправы на рѣкѣ Виліи въ деревни Пржевозѣ Ошмянскаго уѣзда; посему желающіе взять сей подрядъ, благоволятъ къ назначенному сроку явиться въ оную палату, съ узаконенными залогами и документами, или же, вмѣсто личнаго прибытія на торгъ, прислать или подать о семъ письменное объявленіе, но объявленія сіи должны быть составлены на точномъ основаніи правилъ, изложенныхъ въ ст. 1906—1935 X. т. ч. I. зак. граж. изд. 1857 года.
1—346

Отъ Виленской палаты государственныхъ имуществъ симъ объявляется, что въ присутствіи ея, 10 іюля 1863 года, будутъ производиться торги, съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою, на отдачу въ арендное содержаніе съ 1864 года, срокомъ отъ трехъ до 24 лѣтъ, состоящаго Вилейскаго уѣзда въ Вилейскомъ сельскомъ обществѣ фольварка Волковщизна, принадлежавшаго Касутской приходской церкви, съ фруктовымъ садомъ и водочною мукомельною мельницею, съ тѣмъ, что съемщикъ обязанъ будетъ подчиниться правиламъ люстраціи, въ случаѣ послѣдовать могущаго измѣненія въ составѣ имѣнія. Въ томъ фольваркѣ находится земли по приблизительному исчисленію 74,50 десят., на оной строенія жилый домъ, амбаръ, скотскій сарай, сарай для склада хлѣба и сѣна и сыробойное гумно, которыхъ оцѣнка не приведена въ извѣстность, а также 12 четвертей посѣвной ржи. Дохода исчислено отъ земли 50 руб. 61 коп., и отъ оброчныхъ статей, фруктоваго сада 10 руб., и мукомольной мельницы 40 руб., итого 100 руб. 61 коп. серебромъ; а потому желающіе участвовать въ торгахъ, благоволятъ явиться въ палату къ означенному сроку, съ узаконенными залогами. Мая 16 дня 1863 года.

Совѣтникъ Р. Северюковъ.
Дѣлопроизводитель А. Плошинскій.
Столоначальникъ А. Рутковскій.
2—341

Виленской губерніи, отъ Лидскаго уѣзднаго суда объявляется, что въ семъ судѣ произведены будутъ торги 26 числа будущаго іюня мѣсяца съ узаконенную чрезъ три дня переторжкою на продажу участка земли принадлежащаго мѣщанкѣ Родзевичевой, состоящаго въ г. Лидѣ—почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ благоволятъ явиться на оныя. 3—338

Wileńska izba dóbr rządowych ogłasza, iż w niéj odbędzie się 25 sierpnia 1863 r. z prawnym we 3 dni przetargiem na wydzierżawienie ferm Zapołowje i Woronowo w Dziśnieńskim powiecie położonych od 24 do 48 na mocy przepisów i osóbnych warunków, o których licytujący mogą się dowiedzieć w 2 stole wydziału gospodarczego od godziny 10 z rana do 4 po południu w dni zwyczajne. Do licytacji przypuszczają się wszystkie osoby, mające do tego prawo. Licytujący powinni mieć właściwe ewikcje, w gotówce w biletach bankowych lub kredytowych papierach. Licytacja odbędzie się ustnie lub przez opieczętowane deklaracje, które będą się przyjmować do 11 godziny w dniu przetargu podług istniejących na ten cel przepisów.

Radca R. Sewerinkow.
Sekretarz A. Płoszyński.
Nacz. Stołu A. Rutkowski.
1—342

W witebskim rządzie gubernjalnym począwszy 7 sierpnia 1863 roku zacznie się licytacja z prawnym we 3 dni przetargiem, na wydzierżawienie poborów krobkowych od rzezi bydła i ptastwa we wszystkich gminach izraelskich, na cztérolecie: od 1 stycznia 1864 roku do tejże daty 1868 roku. Życzący licytować racze przybyć na termin do rządu z prawnémi ewikcjami, odpowiedniemi trzeciéj części summy licytacyjnéj. Prócz osobistego stawania mogą być nadsyłane opieczętowane deklaracje 16 maja 1863 roku. 1—343

Wileński gubernjalny osóbny o ziemskich powinnościach urząd ogłasza, iż 20 sierpnia 1863 roku w wileńskiej izbie skarbowéj odbędzie się licytacja z prawnym we 3 dni przetargiem, z dozwoleniem przysyłania opieczętowanych deklaracij na dostarczenie od 1 stycznia 1864 roku, aż do tejże daty 1867 roku po miastach i powiatach gubernji wileńskiéj drew, świec, słomy, oleju dla wojsk i różnych zakładów wojskowych, tudzież dla miejskich więzień i gmachów etapowych; życzący zająć się tém dostarczeniem raczą zgłosić się na termin wskazany do izby skarbowéj z pewnemi ewikcjami, albo też przysłać o tém piśmienne objawienia na mocy przepisów art. 1906—1935 X T. cz. I pr. cyw. wyd. 1857 roku.
1—346

Wileński gubernjalny osóbny o powinnościach ziemskich urząd ogłasza, iż 21 sierpnia 1863 roku w wileńskiéj izbie skarbowéj odbędzie się licytacja z prawnym we 3 dni przetargiem, przy czém mogą być nadsyłane opieczętowane deklaracje — na wydzierżawienie od 1 stycznia 1864 roku do tejże daty 1867 roku w gubernji wileńskiéj poczty na rozjazd członków powiatowych policji i rozwożenie papierów, oraz przewozu na Wilji we wsi Przewozie pttu oszmiańskiego. Życzący licytować, raczą przybyć do izby na termin rzeczony z prawnemi ewikcjami, lub przysłać opieczętowane deklaracje ułożone na mocy przepisów w art. 1906—1935 X T. cz. I pr. cyw. wyd. 1857 roku. 1—346

Wileńska izba dóbr rządowych ogłasza, iż 10 lipca 1863 r. odbędzie się w niéj licytacja z prawnym we 3 dni przetargiem na wydzierżawienie od 1864 roku od 3 do 24 lat folwarku kowszczyzny w p-cie wilejskim, należącego do Kasuckiego kościoła z ogrodem fruktowym i młynem, z tém, iż dzierżawca obowiązany będzie poddać się prawidłom lustracyjnym w razie mogącéj nastąpić odmiany w składzie majątku. Gruntów w tym folwarku 74, 50 dzies., budowle następne: dom mieszkalny, spichrz, chlew, stodoła i siennica, syrnica, szacunek tych budowli niewiadomy, przy tém 12 czetwerti żyta na usiew. Dochodu wyliczono, z ziemi 50 rub. 61 k. za ogrod 10 r., młyn 40 r-, razem 100 rub. 61 k. sr. życzący licytować raczą zgłosić się na termin. 16 maja 1863 r.

Radca Seweriukow.
Sekretarz Płoszyński.
Nacz. Stołu Rutkowski.
2—341.

Lidzki sąd powiatowy ogłasza, iż w nim odbędzie się 26 czerwca licytacja z prawnym we trzy dni przetargiem na sprzedaż ucząstku ziemi mieszczanki Rodziewiczowéj, w m. Lidzie położonego. Życzący licytować raczą zgłosić się na termin wskazany. 3—338

Отъ Виленскаго уѣзднаго суда объявляется; что для удовлетворенія претензіи по администраціи имѣнія Лелеканцы Лостовской 418 руб. 20 коп., подвержено въ публичную продажу движимое имущество помѣщика Адама Ашемберга въ разныхъ животныхъ и рухляди, оцѣненное въ 377 руб., срокъ къ торгамъ назначенъ 3-го числа будущаго іюля мѣсяца 1863 года съ 12 часовъ утра, торгъ будетъ произведенъ въ городѣ Вильнѣ засѣдателемъ уѣзднаго суда г. Браиловскимъ; почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ благоволятъ явиться на оные. 1863 года мая 29 дня. 2—344

Брестъ Литовская коммисія объявляетъ, что въ общемъ присутствіи ея будетъ произведенъ 28 іюня сего года торгъ, а чрезъ три дня, т. е. 2 іюля, переторжка, на поставку сапожнаго товара потребнаго коммисіи на мѣсто невыставленнаго по сроку 1863 г, подрядчикомъ Могилевскимъ 2-й гильдіи купцомъ Гиршею Аранзономъ, а именно: мягкаго сапожнаго товара по армейскому образцу 180,403 пар. подошевъ 446 пар, подметокъ 6611 пар. и полусапоговъ армейскихъ 125 паръ.

Желающіе торговаться должны явиться въ коммисію лично, или прислать запечатанныя объявленія съ надлежащими письменными видами о своемъ званіи и съ благонадежными залогами.

Лица желающія торговаться изустно должны представить залогъ, который равнялся бы 15% суммы стоймости заподряжаемыхъ вещей по послѣдне-подряднымъ цѣнамъ, съ тѣмъ, чтобы въ послѣдствіи по утвержденіи подряда подрадчикъ представилъ дополнительный залогъ по суммѣ подряда, такъ чтобы казна была обезпечена залогомъ въ 15% подрядной суммы.

По суммѣ стоймости вещей по послѣднимъ заготовительнымъ цѣнамъ требуется залогу на все количество предполагаемыхъ нынѣ въ поставку вещей 27,870 руб. серебромъ.

При запечатанныхъ объявленіяхъ залогъ долженъ быть представленъ въ 15% подрядной суммы по цѣнамъ объявляемымъ лицамъ дѣлающимъ вызовъ.

Запечатанныя объявленія къ торгамъ, должны быть присланы или поданы такъ, чтобы они поступили въ коммисію непозже 11 часовъ дня переторжки, тѣже объявленія, которыя будутъ получены послѣ назначеннаго времени, а равно объявленія, которыя будутъ не согласны съ опубликованными условіями на поставку коммисаріатскихъ вещей по сроку тысяча восемъ сотъ шестьдѣсятъ четвертаго года или при которыхъ неприложено будетъ залога, оставлены будутъ безъ всякихъ послѣдствій.

Торги будутъ произведены на точномъ основаніи гл. II раз. III кни. I час. IV св. воен. постанов., а также соотвѣтственныхъ правилъ изложенныхъ въ I книги X т. св. граж. законовъ.

Утвержденіе подряда зависитъ отъ коммисаріатскаго департамента.

Подрядъ долженъ быть исполненъ на точномъ основаніи условій на поставку коммисаріатскихъ вещей по сроку 1864 года, съ измѣненіемъ только назначенныхъ этими условіями общихъ сроковъ на поставку вещей, вмѣсто которыхъ, вещи нынѣ предлагаемыя въ поставку, должны быть поставлены въ слѣдующія сроки: $1/3$ всего заподряженнаго количества чрезъ два мѣсяца со дня утвержденія подряда, $1/3$ чрезъ мѣсяцъ послѣ перваго срока, а послѣдняя $1/3$, тоже чрезъ мѣсяцъ послѣ втораго срока, т. е. послѣдній срокъ назначается чрезъ четыре мѣсяца послѣ утвержденія подряда.

Вещи должны быть поставлены во всемъ сходныя съ Высочайше утвержденными образцами и чтобы имѣли качества опредѣленныя въ описаній коммисаріатскихъ вещей, приложенномъ къ условіямъ на поставку вещей по сроку 1864 года. 2—354

Wileński sąd powiatowy ogłasza, iż na zaspokojenie pretensij wynikłych w skutek administracji majątku Lelekańcy Łastowskiéj na 418 rub. 20 kop. Oddaje się na licytację ruchomość ob. Adama Aszemberga składająca się z różnych zwierząt i sprzętów, oszacowana 377 rub. Licytacja odbędzie się 3-go lipca 1863 r. o godzinie 12 przed południem w mieście Wilnie przez assesora sądu powiatowego p. Brajłowskiego. Życzący uczęstniczyć raczą zgłosić się na termin wskazany. 2—344

Kommissja Brzesko-Litewska ogłasza: iż w urzędzie jéj 28 bież. czerwca odbędzie się licytacja z prawnym we 3 dni przetargiem, na dostarczenie materjałów skórnych, na miejsce niedostarczonych przez antreprenera na termin 1863 r. mohylewskiego 2-éj gildy kupca Hirsza Aransona a mianowicie: miękkiego towaru na buty podług wzoru, 180,403 par, podeszew 446 par, podnosków 6611 par i półbótów 125 par.

Życzący licytować powinni zgłosić się do kommissji osobiście, albo przysłać opieczętowane deklaracje, z należytém udowodnieniem swego stanu i z pewnemi ewikcjami. Osoby życzące licytować ustnie powinny złożyć ewikcje równe 15% wartości rzeczy podradowych, z tém,iżby po zatwierdzeniu podradu antreprener złożył dodatkową ewikcję na summę antrepryzy, tak iżby skarb był zabezpieczony na 15% summy całéj wartości.

Podług summy wartości rzeczy,stosownie do cen istniejących wymaga się ewikcji na obecną antrepryzę 27,870 rub. sr.

W opieczętowanych deklaracjach ewikcja powinna być złożona na 15% summy całéj wartości, podług cen ogłoszonych osobom czyniącym wezwanie.

Opieczętowane deklaracje powinny być wysłane tak, iżby takowe mogły być otrzymane w kommissji nie póżniéj jak o 11 godzinie w dniu przetargu; te zaś deklaracje, które będą otrzymane póżniéj, tudzież które niebędą się zgadzać z ogłoszonemi warunkami w terminie 1864 r., albo przy których nie będzie ewikcji zostaną bez żadnego skutku.

Licytacja odbędzie się na mocy roz. II dz. III ks. I, cz. IV zb. wojsk. ust. tudzież stosownych przepisów w ks. I t. X. zb. pr. cyw.

Zatwierdzenie antrepryzy zależy od departamentu kommisorjackiego. Antrepryza powinna być wykonana na mocy warunków wskazanych do dostarczenia tych rzeczy na termin 1864 r., przy zmianie tylko naznaczonych w tych warunkach ogólnych terminów, na dostarczenie rzeczy, zamiast których rzeczy obecnie proponowane do dostarczenia, powinny być dostarczone w następnych terminach: $1/3$ całéj ilości antrepryzy,— we dwa miesiące od zatwierdzenia antrepryzy, $1/3$ w miesiąc po pierwszym terminie a ostatnia $1/3$ także w miesiąc po drugim terminie, t. j. ostatni termin naznacza się po upływie 4 miesięcy od zatwierdzenia antrepryzy.

Rzeczy powinny być dostarczone zupełnie odpowiednio do Najwyżéj zatwierdzonych wzorów, i potrzeba, aby miały przymioty oznaczone w opisaniu kommissorjackich rzeczy, dołączoném do warunków na dostarczenie rzeczy w terminie 1864 roku. 2—354

Дозволено Ценсурою. 17 Іюня 1863 г. Вильно.

W Drukarni A. H. Kirkora.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

По распоряженію командующаго войсками Виленскаго военнаго округа, въ общемъ присутствіи Виленскаго окружнаго интендантства, будутъ производиться торги на поставку въ теченіи 3-хъ мѣсяцевъ, со дня утвержденія торговъ, въ новыхъ мѣшкахъ, провіанта для усиленія постоянныхъ запасовъ по нѣкоторымъ провіантскимъ магазинамъ, а именно:

Для магазиновъ:	Четвертей. муки:	крупъ:
Виленскаго	10,000	1,000.
Гродненскаго	8,000	800.
Бѣлостокскаго	8,500	850.
Ковенскаго	7,000	700,
Шавельскаго	5,000	500.
Итого	38,500	3,850.

Сроками назначаются: для торга 8 іюля, а для переторжки 11-го іюля.

Торги будутъ производиться на основаніяхъ, изъясненныхъ свода военныхъ постановленій устава хозяйственнаго части IV, книги I въ главахъ второй и шестой, изустные, отъ цѣнъ, открытыхъ по распоряженію интендантства, съ допущеніемъ присылки запечатанныхъ объявленій. По окончаніи переторжки, запечатанныя объявленія будутъ вскрыты въ торговомъ присутствіи, при открытыхъ дверяхъ, и затѣмъ съ объявившимъ низшую цѣну, на переторжкѣ, если таковая будетъ утверждена командующимъ войсками Виленскаго военнаго округа, будетъ заключенъ контрактъ, недалѣе, какъ чрезъ 7 дней по утвержденіи торговъ.

Залоги для обезпеченія поставки, опредѣляются въ наличныхъ деньгахъ и билетахъ банковъ и другихъ кредитныхъ установленій, закономъ къ принятію въ залогъ дозволенныхъ, на десятую часть подрядной суммы. Въ обезпеченіе же задатковъ, которые пожелаютъ получить подрядчики, они должны представить залоги рубль за рубль, или всѣ денежные, или одну половину въ деньгахъ и денежныхъ документахъ, и другую половину въ недвижимости, съ условіемъ, чтобы залоги, обезпечивающіе поставку, отвѣчали и за залоги, которые приняты будутъ подъ задатки, и чтобы по мѣрѣ успѣха поставки и удержанія задатковъ освобождались первоначально залоги, представленные въ недвижимости, а потомъ уже денежные. Если въ обезпеченіе задатковъ представлены будутъ первоначально залоги всѣ денежные, или денежныхъ болѣе половины, то подрядчики имѣютъ право: въ первомъ случаѣ перемѣнить половину денежныхъ залоговъ на недвижимые, а въ послѣднемъ, по мѣрѣ удержанія задатковъ, просить объ освобожденіи части денежныхъ залоговъ, до уравненія съ недвижимыми.

Виленскій окружной интендантъ объявляетъ о семъ къ всеобщему свѣдѣнію, съ тѣмъ:

1) Чтобы лица, желающія участвовать въ торгахъ, представляли въ окружное интендантство, при установленныхъ объявленіяхъ, залоги непремѣнно на канунѣ дня, назначеннаго для торга, или въ дни самыхъ торговъ, до 11 часовъ утра.

2) Чтобы запечатанныя объявленія къ торгамъ подавались лично, или присылались въ интендантство, съ такимъ расчетомъ, дабы они могли быть получены не позже 11 часовъ утра въ дни, назначенные для торга и переторжки; пакеты же, послѣ 11 часовъ полученные, считаются недѣйствительными и оставляются безъ дѣйствія, на основаніи статей 701 и 705 части IV книги I свода военныхъ постановленій.

3) Чтобы въ объявленіяхъ объяснено было: сколько въ число заподряжаемой пропорціи будетъ поставлено хлѣба овиннаго приготовленія и сколько сыромолотнаго.

За провіантъ, поставленный въ магазины, на основаніи 251 статьи части IV книги II свода военныхъ постановленій, при выплатѣ по магазинскимъ квитанціямъ денегъ, будетъ вычитаться изъ контрактной цѣны: по 5 коп. отъ четверти овиннаго и по 10 коп. отъ четверти сыромолотнаго хлѣба, въ пользу смотрителей магазиновъ, на пополненіе убыли и расхода, неизбѣжныхъ при храненіи провіанта.

4) Чтобы объявленія сіи сопровождались какъ законными залогами, такъ и документами о званіи объявителя и по содержанію 1909 стат. I части X. тома свода гражданскихъ законовъ, заключали въ себѣ: а) согласіе принять подрядъ вполнѣ во всѣ поименованные магазины, или въ одинъ какой либо магазинъ, на точномъ основаніи утвержденныхъ кондицій, безъ всякой перемѣны; б) цѣны, складомъ писанныя; в) мѣстопребываніе, званіе, имя и фамилію объявителя, а также мѣсяцъ и число, когда писано объявленіе. Надпись на пакетѣ, въ которомъ запечатано объявленіе, должна быть слѣдующая:

„Объявленіе въ Виленское окружное интендантство, къ торгамъ, назначеннымъ 8-го и 11-го іюля на поставку провіанта въ такіе то магазины."

5) Что желающіе могутъ взять на себя поставку вообще во всѣ пять магазиновъ или раздробительно по каждому магазину; но на поставку въ одинъ магазинъ, согласно 912 ст. час. IV книги I свода воен. постановленій, не можетъ быть болѣе одного поставщика.

и 6) Что по содержанію 1780 статьи части I тома X. свод. гражд. законовъ, желающіе имѣютъ полное право, до производства торговъ, составлять товарищества.

Причемъ окружной интендантъ предваряетъ:

а) Что кондиціи, на основаніи коихъ должна производиться поставка, желающіе могутъ видѣть въ окружномъ интендантствѣ.

б) Что подрядчики немогутъ быть допущены къ торгамъ съ тѣми залогами, которые въ настоящее время обезпечиваютъ принятые ими и неоконченные еще подряды и состоятъ несвободными.

и в) Что участвующіе въ торгахъ лично и посредствомъ запечатанныхъ объявленій, недолжны включать съ своей стороны условій, несогласныхъ съ кондиціями; но если лица, желающія оставить за собою подрядъ, найдутъ въ чемъ либо кондиціи для себя неудобными, то замѣчанія на нихъ, на основаніи 623 и 624 статей час. IV кн. I свод. воен. постановленій, должны представить заблаговременно, до производства торговъ въ интендантство. Г. Вильно іюня 8 дня 1863 года.

Виленскій окружной интендантъ *Польманъ.*

Дѣлопроизводитель заготовительнаго отдѣленія *Аренсъ.* 2—356

Z rozporządzenia dowodzącego wojskami w wileńskim okręgu wojennym, w ogólnym urzędzie intendentury okręgowéj odbędzie się licytacja na dostawkę w przeciągu 3 miesięcy od dnia zatwierdzenia licytacji, w nowych worach prowjantu, dla powiększenia stałych zapasów w niektórych magazynach prowjanckich a mianowicie:

Dla magazynów:	Czetwerti Mąki:	Krup:
Wileńskiego	10000	1000.
Grodzieńskiego	8000	800.
Białostockiego	8500	850.
Kowieńskiego	7000	700.
Szawelskiego	5000	500.
Razem	28,500	3,850.

Termin licytacji naznaczono na 8 lipca, przetargu na 11 lipca.

Licytacja odbędzie się na zasadzie zb. ust. wojsk. gospod. cz IV. ks. I roz. 2 i 6., ustna, począwszy od cen odkrytych z rozporządzenia intendentury i z dozwoleniem przysyłania deklaracij opieczętowanych. Po przetargu deklaracje te będą otwarte przy drzwiach odemkniętych, i następnie z dającym najniższą cenę na przetargu, jeżeli takowa zostanie zatwierdzona przez dowodzącego wojskami wileńskiego wojennego okręgu, będzie zawarty kontrakt najdaléj w 7 dni po zatwierdzeniu licytacji.

Kau.je na obespieczenie téj dostawki, mają być w gotówce lub biletach bankowych oraz innych ustanowień kredytowych, prawem do przyjmowania na ewikcje dozwolonych, i wartością dziesiątéj części summy podradowéj złożone. Dla ubespieczenia zaś zadatków, jakie zechcą otrzymać antreprenery, powinni oni złożyć kaucję rubel za rubel, albo całkiem pieniędzmi, albo też połową w pieniądzach lub dokumentach pieniężnych a drugą połową w nieruchomości, z warunkiem, aby kaucje ubespieczające antrepryzę, odpowiadały też za ewikcje, jakie będą przyjęte na zadatki, i aby w miarę dostarczenia i zatrzymywania zadatków, oswobadzały się naprzód kaucje w nieruchomościach, a późniéj już pieniądze. Jeżeli na ubespieczenie zadatków będą złożone naprzód kaucje pieniężne, albo i większa połowa w pieniądzach, wówczas antreprenery mają prawo: w pierwszym razie zamienić połowę pieniężnych kaucij na nieruchome, a w ostatnim, w miarę utrzymania zadatków, prosić o wyswobodzenie części pieniężnych kaucij.

Wileński okręgowy intendent ogłasza o tém dla tego:

1) Aby osoby życzące stanąć do licytacji, składały do okręgowéj intendentury, przy ustanowionych deklaracjach kaucje nieodzownie w przeddzień licytacji albo w dni licytacji do godziny 11-éj z rana.

2) Aby opieczętowane deklaracje podawane były osobiście, albo też wysyłane były tak, iżby można był je otrzymać do godziny 11-éj z rana w dnie licytacji i przetargu; pakiety zaś otrzymane po 11-téj będą uważane za niebyłe na mocy art. 701 i 705 cz. IV ks. I zb. ust. woj.

3) Aby w deklaracjach było wykazano: ile w ilości dostarczanéj proporcji będzie się znajdowało zboża osietnego, a ile syromłotu.

Za prowjant dostarczony do magazynów na mocy 251 art. cz. IV ks. 2 zb: woj. ust., przy rozpłacie podług kwitacij magazynowych, potrącać się będzie z ceny kontraktowéj po 5 kop. od czetwerti osietnego i po 10 kop. od czetwerti syromłotnego zboża, na rzecz dozórców magazynu, dla zrównoważenia nieodzownych przy chowaniu zboża strat.

4) Aby przy deklaracjach były składane tak ewikcje prawne, jako też dokumenta o pochodzeniu deklarującego i podług brzmienia 1909 art. I cz. X t. zb. pr. cyw. dołączone były: a) zgodzenie się na dostawkę do wszystkich wzmiankowany mgazyny, albo do jednego z nich na mocy zatwierdzonych kondycij, bez żadnéj odmiany: b) ceny wypisane literami c) zamieszkanie, godność, imie, nazwisko deklarującego. oraz data kiedy pisana deklaracja. Nadpis na pakiecie, w którym deklaracja, powinien być następny:

„Deklaracja do Wileńskiéj Okręgowéj Intendentury względem licytacji 8-go i 11-go lipca na dostawkę prowjantu do takich a takich magazynów.

5) Że licytanci mogą wziąść na siebie dostawkę w ogóle do wszystkich 5-ciu magazynów lub częściami do każdego magazynu; lecz na dostawkę do jednego magazynu stosownie do 912 art. cz. IV. ks. I zb. ust. woj: nie może być więcéj nad jednego antreprenera.

i 6) Że podług 1780 art. cz. I t. X zb. pr. cyw. życzący, mają zupełne prawo przed licytacją zawiązywać towarzystwa.

Przy czém Intendent okręgowy uprzedza:

a) Iż kondycje na mocy których odbędzie się dostarczanie mogą być przejrzane w intendenturze okręgowéj.

b) Że podradczycy nie mogą być dopuszczeni do licytacji z temi ewikcjami, które są przez nich złożone na przyjęte, lecz jeszcze niewykonane antrepryzy, i nie są jeszcze wyswobodzone.

i c) Że licytujący nawet przez opieczętowane deklaracje nie powinni ze swéj strony podawać warunków niezgodnych z kondycjami; lecz gdy osoby biorące na się dostawkę, znajdą w czémkolwiek kondycje niedogodnemi, to uwagi o tém na mocy 623 i 624 art. cz. IV ks. I zb. ust. woj. powinni przedstawić zawczasu przed licytacją do intendentury. 8 czerwca 1863 r.

Wileński okręgowy intendet Polman.

Sekretarz Arens. 2—356

На торгахъ, назначенныхъ къ производству въ общемъ присутствіи Виленскаго окружнаго интендантства 8 и 11 іюля 1863 года, на поставку по магазинамъ Виленскому, Гродненскому, Бѣлостокскому, Ковенскому и Шавельскому 38,500 четвертей муки и 3,850 четвертей крупъ для усиленія постоянныхъ запасовъ провіанта, по распоряженію командующаго войсками Виленскаго военнаго округа, будетъ сверхъ того предъявлено слѣдующее количество провіанта, требующееся къ заготовленію на текущее довольствіе войскъ въ магазины:

Губерніи и магазины:	четвертей: муки	крупъ.
Виленской губерніи		
Виленскій	14,000	2,200.
Лидскій	—	14.
Свенціанскій	—	203.
Ошмянскій	1,099	112.
Итого	15,099	2,529.
Ковенской губерніи:		
Ковенскій	10,387	1,193.
Вилькомирскій	201	71.
Шавельскій	3,507	373.
Тельшевскій	973	130.
Поневѣжскій	290	62.
Россіенскій	735	94.
Итого	16,093	1,923.
Гродненской губерніи:		
Гродненскій	1,383	199.
Бѣлостокскій	4,588	460.
Бѣльскій	1,508	216.
Слонимскій	952	103.
Кобринскій	6,662	686.
Итого	15,093	1,664.
Минской губерніи:		
Минскій	5,291	514.
Бобруйскіе	32,777	3,041.
Пинскій	3,802	462.
Итого	41,870	4,017.
А всего	88,155	10,133.

Провіантъ этотъ долженъ быть поставляемъ въ магазины по мѣрѣ дѣйствительной въ немъ надобности съ окончательнымъ срокомъ: въ сухопутные магазины 21 ноября 1863 года а въ сплавные, а именно: Кобринскій, Бобруйскіе и Пинскій 1 іюня 1864 года.

Мѣшки подъ насыпку провіанта будутъ отпускаться казенные, а въ случаѣ ихъ недостатка, всякій разъ съ разрѣшенія окружнаго интенданта, принявшій на себя поставку, обязанъ будетъ ставить новые по цѣнѣ, которая состоиться на торгахъ.

Торги на поставку провіанта на текущее довольствіе войскъ, будутъ производиться на условіяхъ, поясненныхъ въ объявленіи о торгахъ на усиленіе запасовъ, а самая поставка—на основаніи кондицій утвержденныхъ на настоящій годъ,

Виленскій окружной интендантъ объявляетъ о семъ къ всеобщему свѣдѣнію. Г. Вильно іюня 13 дня 1863 года.

Виленскій окружной интендантъ *Польманъ.*

Дѣлопроизводитель заготовительнаго отдѣленія *Аренсъ.* 2—362

Na licytacji naznaczonéj w ogólnym urzędzie wileńskiéj okręgowéj intendentury 8-go i 11 lipca 1863 roku na dostarczenie do magazynów wileńskiego, grodzieńskiego, białostockiego, kowieńskiego i szawelskiego 38,500 czetwierti mąki i 3,850 czetwierti krup dla powiększenia stałych zapasów prowjantu, z rozporządzenia dowodzącego wojskami wileńskiego okręgu wojennego, będzie potrzeba przysposobić jeszcze następującą ilość żywności dla wojsk do magazynów:

Guberuje i magazyny	Czetwierti. Mąki	Krup.
Wileńska:		
do wileńskiego	14,000	2,200
— lidzkiego	„	14
— święciańskiego	„	203
— oszmiańskiego	1,099	112
razem	15,099	2,529
Kowieńska:		
do kowieńskiego	10,387	1,193
— wiłkomirskiego	201	71
— szawelskiego	3,507	373
— telszewskiego	973	130
— poniewieskiego	290	62
— rossieńskiego	735	94
razem.	16,093	1,923
Grodzieńska:		
do grodzieńskiego	1,383	199
— białostockiego	4,588	460
— bielskiego	1,508	216
— słonimskiego	952	103
— kobryńskiego	6,662	686
razem.	15,093	1,664
Mińska:		
do mińskiego	5,291	514
— bobrujskiego	32,777	3,041
— pińskiego	3,802	462
razem.	41,870	4,017
W ogóle	88,155	10,133

Prowjant takowy powinien być dostarczany do magazynów w miarę rzeczywistéj potrzeby z terminem ostatecznym dla magazynów lądowych 21-go listopada 1863 roku, a dla spławnych to jest dla kobryńskiego, bobrujskiego i pińskiego 1-go czerwca 1864 roku.

Wory do tego będą się dawać skarbowe, a w razie niedostatku takowych, każdym razem z rozwiązania intendenta okręgowego, przyjmujący na się dostawkę, obowiązany będzie dawać nowę po cenie licytacyjnéj. Licytacja na tę dostawkę odbędzie się na warunkach wyszczególnionych w ogłoszeniu licytacyjném na zwiększenie zapasów, a dostawka—na mocy kondycij zatwierdzonych na rok bieżący.

Wileński okręgowy intendent ogłasza o tém dla wiadomości. Wilno 13 czerwca 1863 r.

Wileński okręgowy intendent Polman.

Sekretarz Arens. 2—362

Отъ Виленской палаты государственныхъ имуществъ объявляется: 1) Такъ какъ корчемные плацы со строеніями (гдѣ находятся) въ казенныхъ имѣніяхъ Виленской губерніи, на кои производились въ палатѣ торги въ декабрѣ 1862 года, за приторговавшими оныя лицами и за фермерными содержателями, изъявившими желаніе оставить за собою, утверждены министерствомъ государственныхъ имуществъ только на одинъ 1863 годъ, а потому, для отдачи тановыхъ плацевъ въ новое содержаніе съ 1864 впредь на два года, назначены въ присутствіи той же палаты новые торги 23 сентября сего 1863 года съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою, на точномъ основаніи правилъ и особыхъ условій для сего постановленныхъ, о которыхъ желающіе участвовать въ торгахъ, могутъ получить свѣденіе во 2-мъ столѣ хозяйственнаго отдѣленія отъ 10 часовъ утра до 4 часовъ по полудни каждаго дня, кромѣ табельныхъ и воскресныхъ; Къ торгамъ допускаются всѣ лица, имѣющія по закону право участвовать въ нихъ. Желающіе снять въ аренду корчемные плацы благоволятъ явиться къ означенному сроку съ соотвѣтственными залогами въ наличныхъ деньгахъ, банковыхъ билетахъ или кредитныхъ бумагахъ. Торги будутъ производиться изустно, съ принятіемъ при томъ до 11 часовъ въ день переторжки и запечатанныхъ объявленій, по существующимъ на сей предметъ законамъ. и 2) По уваженію, что палатѣ неизвѣстно о мѣстопребываній всѣхъ съемщиковъ, снявшихъ корчемные плацы, симъ объявляется, чтобы немедленно явились для принятія таковыхъ плацевъ въ свое завѣдываніе на 1863 годъ, ибо отъ палаты предписано сельскимъ управленіямъ, въ противномъ случаѣ, принять оныя въ казенное управленіе, всѣ же убытки казны, будутъ пополнены залогомъ съемщиковъ. Г. Вильно, мая 28 дня 1863 года.

Совѣтникъ *Р. Северюковъ.*

Дѣлопроизводитель *А. Плошинскій.*

Столоначальникъ *А. Рутковскій.*

1—345

Wileńska izba dóbr rządowych ogłasza 1) Ponieważ place karczemne z budowlami (gdzie się znajdują) w majątkach skarbowych gubernji wileńskiéj na które odbywała się licytacja w grudniu 1862 r. przyznane za dzierżawcami przez ministerjum dóbr rządowych tylko na 1863 rok, przeto dla wydzierżawienia tychże placów od 1864 r. na dwa lata naznaczono nową licytację 23 września 1863 r. z prawnym we 3 dni przetargiem na mocy przepisów i osobnych warunków, o których licytujący mogą się dowiedzieć w 2 stole wydziału gospodarczego od 10 godziny z rana do 4 po południu, każdodziennie oprócz dni tabelnych i niedziélnych. Do licytacji przypuszczają się wszystkie osoby mające na to prawo. Licytujący raczą przybyć na dzień wskazany z prawnemi ewikcjamii w gotowiznie, lub w biletach i papierach kredytowych. Licytacja odbędzie się ustnie lub przez opieczętowane deklaracje. 2) Ponieważ izbie nie są wiadome miejsca zamieszkania niniejszych dzierżawców, przeto ci ostatni raczą przybyć dla przyjęcia takowych placów w swoje rozporządzenie na rok 1863, gdyż izba rozkazała zarządom gminowym w razie przeciwnym przyjąć one do zarządu skardu, a wszelkie straty rządowe będą pokryte na rachunek dzierżawców. Wilno, d. 28 maja 1863 roku.

Radca Seweriukow.

Sekretarz Płoszyński.

Nacz. stołu Rutkowski. 1—345

Гродненское губернское правленіе объявляетъ, что на основаніи постановленія, въ 14-й день февраля 1863 года состоявшагося, для выручки почитающихся на помѣщикѣ Прушинскомъ безспорныхъ долговъ, а именно: 1.) Купцу Барашу 7,350 руб. съ процентами и за не устойку. 2.) Фрумѣ Ашкинозовой 2,550 руб. 3.) Гродненскому приказу общественнаго призрѣнія капитала 3,640 руб. и недоимочныхъ процентовъ 362 руб. 18 к. со штрафами по день полученія въ приказѣ. 4.) Недоимки по Волковыскому казначейству 91 руб. 16 к., гербовыхъ пошлинъ 1 руб. 20 коп., на провіянтъ, соль и жалованье для рекрутъ 36 руб. 72½ коп. за рекрутскую одежду 48 руб. 89 коп, за сухари на продовольствіе крестьянъ 68 руб. 29 коп.; итого 246 руб. 26½ коп. сереб., назначено въ продажу имѣніе его Прушинскаго Сокольники съ деревнею тогожъ названія, расположенное Волковыскаго уѣзда въ 3 станѣ, населенное крестьянами 91 муж. и 92 жен. пола душъ съ господскими и экономическими строеніями, заключающее въ себѣ земли дворовой подъ усадьбою и огородомъ 6 десят. 1,470 саж., пахатной 297 десят. 1,350 саж., сѣнокосной 59 десят. 1,470 саж.; пастбища, 19 дес. 2,010 саж., лѣса 39 десят. 1,640 саж. порослей, 15 десят., неудобной 8 десят. 1,335 саж., у временно-обязанныхъ крестьянъ подъ усадьбою и огородами 16 десят., пахатной 276 десят., сѣнокосной 58 десят., пастбища 9 десят. 2,205 саж. а вообще всей земли 800 десят. 1,620 саж., оцѣненное въ 16,857 руб. 19 коп. Торгъ производиться будетъ въ присутствіи правленія въсрокъ 4 числа іюля мѣсяца сего 1863 года съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою.— Почему желающіе участвовать въ этихъ торгахъ могутъ разсматривать бумаги, до производства публикаціи и продажи относящіяся, во 2-мъ отдѣленіи губернскаго правленія. Апрѣля 16 дня 1863 года. 2—335.

Grodzieński rząd guberujalny ogłasza, iż na opłatę bezsprzecznych długów Pruszyńskiego a mianowicie: 1) kupcowi Baraszowi 7350 r. z procentami. 2) Frumie Aszkinozowéj 2,550 r. 3) Grodzieńskiemu urzędowi opieki powszechnéj 3640 r. i procentów 362 r. 18 k. 4) Zaległości do kassy wołkowyskiéj 91 r. 16 k., sztęplowych opłat 1 r. 20 k., na prowjant, sól i gażę rekrutom 36 r. 72½ k., za odzież rekrutską 48 r. 89 k., za suchary dla włościan 68 r. 29 k. razem 246 r. 26⅓ k. sr., przeznaczono do sprzedania majątek Pruszyńskiego Sokolniki ze wsią tegoż nazwiska, położony w wołkowyskim p-cie 3 cyrkule z 91 dusz męż. i 92 żeń., z budowlami i gruntami: pod siedzibą i ogrodem 6 dzies. 1470 sąż. oroméj 297 dzies. 1350 sąż. sianożęci 59 dzies. 1470 sąż. pastwisk 19 dz. 2010 s., lam 39 dz. 1640 s., zarośli 15 dz. nieużytków 8 dz. 1335 sążni, u włościan 16 dz. pod siedzibami i ogrodami, oroméj ziemi 276 dz., sianożęci 58 dz., pastwisk 9 dz. 2,205 sąż., a w ogóle całéj ziemi 800 dz. 1620 sąż., oszacowany 16857 r. 19 k. Licytacja odbędzie się 4 lipca 1863 r., w tymże rządzie z prawnym we 3 dni przetargiem. Życzący licytować, mogą przejrzeć papiery w 2 wydziale rządu gub. 16 kwietnia 1863 roku (zgodnie z oryginałem) podpisał Naczelnik stołu Michałowski. 2—335

По случаю отсутствія на неопредѣленное время лицъ, состоявшихъ въ экономическихъ должностяхъ въ имѣніяхъ малолѣтняго графа Феликса Плятера Бельмонты и Лодзе Ковенской губерніи Новоалександровскаго уѣзда, Новоалександровская дворянская опека проситъ опекуновъ тогоже Плятера, графовъ Идалію, Владиміра и Константина Плятеровъ, для устройства означенныхъ имѣній и управленія оными неотложно прибыть туда или прислать своего уполномоченнаго.—Мая 28-го дня 1863 года. 2—355

Od Nowoaleksandrowskiéj opieki dworzańskiéj ogłasza się, iż z powodu nieobecności i wydalenia się na czas nieograniczony, oficjalistów w majątkach małoletniego Feliksa hr. Platera Belmonty i Łodzie gub. Kowieńskiéj, w p-cie Nowoaleksandrowskim, taż opieka uprasza opiekunów: Idalję, Włodzimierza i Konstantego hr. Platerów, aby dla urządzenia rzeczonych majątków nieodzownie raczyli przybyć sami, albo przysłali swych pełnomocników.—28 maja 1863 roku. 2—355

Гродненское губернское правленіе объявляетъ, что на основаніи постановленія въ 26 день апрѣля сего 1863 года состоявшагося назначены на 29 число іюля мѣсяца торги, на продажу *Адрижинскаго* озера, состоящаго въ Кобринскомъ уѣздѣ, съ условіемъ сохраненія покупщикомъ въ своей силѣ заключеннаго на содержаніе онаго контракта до окончанія срока, — то есть по 1 января 1864 года,— мая 16 дня 1863 года. 1—340

Grodzieński rząd gubernialny ogłasza, iż 29 lipca 1863 roku odbędzie się licytacja na sprzedaż jeziora Adryżyńskiego, w p-cie Kobryńskim położonego, z warunkiem utrzymania zawartego dzierżawnego kontraktu aż do upływu terminu onego t. j. do 1 stycznia 1864 roku. 1—340

Виленской губерніи отъ Лидскаго уѣзднаго суда объявляется, что въ семъ судѣ произведены будутъ торги 28 числа будущаго іюня мѣсяца съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою на продажу участка земли Коркуцяны называемаго, состоящаго въ Лидскомъ уѣздѣ 5 стана, въ околицѣ Коркуцянахъ, принадлежащаго дворянкѣ Екатеринѣ Снарской; почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ благоволятъ явиться на оныя. 2—339

Lidzki sąd powiatowy ogłasza, iż w nim odbędzie się licytacja 28 czerwca 1863 r. z prawnym we 3 dni przetargiem na sprzedaż uczastku Korkuciany, położonego w p-cie Lidzkim w 5 cyrkule w okolicy Korkucianach, należącego do szlachcianki Katarzyny Snarskiéj. Kontrahenci raczą przybyć na termin wskazany. 2—339